

SKAUTING

ROČNÍK 32 ÚNOR 1994

6

Z OBSAHU:

22. ÚNOR

DEN SESTERSTVÍ
K ROKU RODINY

PRO 21. STOLETÍ

RODINNÝ
SKAUTING

PŘÍLOHA:
NÁPADY
PRO R&R

Krátce od Vás pro Vás	2
Ad Podzimní kongresy '93 – oprava!	3
Náš příspěvek pro mir	3
Armida Remy	3
Den sesterství k Roku rodiny	4
Kmen OS v Roku rodiny 94	4
Slovo náčelníka: Ideál – nebo prázdná fráze?	5
K historii rodinného skautingu u nás	5
Vlčata a světlušky	6
Světlušky – podnikatelky	
Světlušky, pojďte si hrát	
R&R	6-7
III. zámecké juchání	
Honba za Golem	
Vůdcům a vůdkyním	8-9
Učme se skautsky myslet 6.	
Skautské výlety a výpravy – I.	
Jak uspořádat Thinking Day	
Nápady, nápady, nápady...	
Zima ještě neskončila	10
„O nejhezčí skautskou klubovnu“ – soutěž	10
Zelené deníky – příloha	11-14
Pro 21. století	15
Jak jsem po druhé plnil Tři orlí péra	16
Diskuse – Názory – Kritika	17-18
Strašení kanadami, drzost – nebo něco jiného?	
Dotknout se hvězd, dotknout se duše...	
Z dopisů	18
Budou mít klubů opět svůj časopis?	
Milá Káčo, milá Evo	
Lída Filipová	19
Guiding ve Velké Británii	20
Mezinárodní skauting	21
Evropské Jamboree	
INTERCAMP 94	
Junáci, vzhůru, volá den!	22
Otevíráme archivy	22
Nové knihy	22
Přítel lesa	
Rádcovský kurs nejen pro rádce	
Něco málo ještě ke kongresům...	23
Zprávy	23
PŘÍLOHA: Nápady pro R&R – jaro	

Fotografie na obálce: Anna Cuhrová (1. strana)
Pavel Ličman (4. strana)

SKAUTING

měsíčník pro skautskou výchovu
vydává Junácká edice pro Junák a Slovenský Skauting
šéfredaktor a grafická úprava – Michala Rocmanová
redakční rada:

Jozef Boško	Eduard Pachman
Zdeněk Hájek	Jaroslava Pešková
Milan Husák	Tomáš Řehák
Nora Janotová	Vlasta Šebestová
Vladimír Kopřiva	Ondřej Vanke
Iva Macková	Jiří Zachariáš
Michal Neděla	Jiří Zajíc

Adresa redakce:
Skauting, Sokolovská 107/44, 180 00 Praha 8
Cena výtisku pro předplatitele 9,60 Kč
Předplatné na celý rok včetně poštovního 105,- Kč
Bankovní spojení: ČS Praha 1, č. ú. 5013050-018/0800
Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou
pošt – Střední Čechy v Praze, č.j. P/FiŠ-1865/1992
Zaslané rukopisy, kresby a fotografie se archivují a vracejí
se na vyžádání odesílatele.
Uzávěrka 6. čísla byla 27. 12. 93
Termín pro odevzdání příspěvků do 8. čísla: 28. 2. 94
Uzávěrka 7. čísla: 24. 1. 1994

BUDE...

Středisko Krahujec z Nymburka pořádá dne 26. února 1994 od 14 hodin Na Moštárně soutěž Nymburská plácačka. Soutěží se bude ve zpěvu a divadelních vystoupech. Zároveň bude vyhodnocena mališská soutěž na téma Příroda kolem nás, a soutěžní díla budou vystavena v prostorách Moštárny. Diváci vítání!

1. PATRS - pardubický towncraft pro rovery a rangers se koná 15. - 17. dubna 1994. Začne v pátek od 20 hodin „Dobrodružstvím v Kanadské divočině“. Dále se budete moci zúčastnit symposia na témata: Dobrodružství – výchovy vědeckého poznání

rodinného života tvorby budoucnosti. Připravujeme roverské hrátky, závod v orientačním běhu, v sobotu večer diashow Vltava 93, společný večer s časem na vzájemná poznání a diskuse, proložený country tanci.

Závazné přihlášky s ořankou novou obálkou s adresou, počtem účastníků se rovery a rangers, případně předpokládanými časy příjezdu a odjezdu pošlete co nejdříve! Počet účastníků je omezen. Závěrečné informace Vám zašleme cca 14 dní před akcí.

Jaroslav Jičínský - Netopýr
Okružní 695
530 03 Pardubice

Skauting v Olomouci oslaví letos (1994) 75 let od svého založení. Z iniciativy skupiny oldskautů, vedené br. Josefem Černým – Bejbym, který je zároveň vedoucím Hanácké družiny Svojsíkova oddílu, se připravuje řada akcí, např. vydání pamětního sborníku s řadou historických i vzpomínkových článků, jubilejní výstava, slavnost-

ni tábora, informace v denním tisku apod. Jubilejní emblém, v němž je sklobena olomoucká orlice s junáckým znakem, je již využita na barevné potisknutých tričkách, kabelech apod. Autorem je br. Ladislav Rusek-Šaman.

Středisko Junáka ve Vyskově pořádá ve dnech 27. - 29. 5. 1994 u příležitosti 75. výročí skautingu ve Vyskově Junácké dny 1994. Oslavy se uskuteční ve skautské rezervaci ve Smetanových sadech a jejich součástí bude skautská výstava v muzeu Vyskovska. Činovníci střediska Vyskov zvou bratry, sestry a příznivce skautingu.

Štafetový oheň sesterství a bratrství 3

Vyzýváme všechny ORJ, které působí na trase určené v minulém čísle (č. 5). Bez vaší přímé spolupráce nebude ohňová štafeta uskutečnitelná! Dejte nám v co nejkratší době vědět, zda se štafety zúčastní a hlavně

zda zajistíte vytypování míst pro ohniště. Potřebujeme vědět, zda tato místa (kolik jich bude?) obsadí svými středisky a kolik volných (ale vytypovaných) míst můžete nabídnout jako „hostům“ na svém území vzdálenějším střediskům. Sledujte pokyny ke štafetovému ohni v dalších číslech Skautingu.

Windy

Z REDAKCE...

Junácká edice i naše redakce má novou adresu:
Sokolovská 107/44, 180 00 Praha 8
Tel. 02 242 135 84 linka 260
Fax 02 242 135 88

Návštěvním dnem bude středa od 10 do 18 hodin!

ZMĚNA ADRESY!

Ad PODZIMNÍ KONGRESY '93 – OPRAVA!

Ke zprávě o podzimním kongresu, který se konal 4. 12. 1993 v Olomouci, byl omylem připojen návrh bratra Krajtla „Časový harmonogram dokončení nových stanov Junáka“, který byl určen jako návrh ústřední radě a který bude ve smyslu usnesení V. sněmu předán stanovové komisi.

1. 2. 1994

Předsednictvo ÚR

Poselství předsedkyně světového výboru WAGGGS a ředitelky světové kanceláře ke Dni sesterství (Thinking Day) 1994

NÁŠ PŘÍSPĚVEK PRO MÍR

Co máme udělat pro Den sesterství a co od něho v r. 1994 očekáváme? Je to náš den, ten 22. únor, patřící všem skautkám po celém světě. To znamená, že všechny po celém světě na sebe vzájemně myslíme. (Pozn. – think znamená myslet, Thinking Day je tedy „den přemýšlení“).

V dnešním rozháraném světě je možná málo plnit pouze poslání naší světové organizace snahou o větší dynamiku a tím pomoci světu k míru.

Všechny bychom však mohly soustředit svou energii do těch čtyřadvaceti hodin našeho 22. února, abychom přispěly k posílení mírové iniciativy Světové asociace skautek pro toto triénium.

Snažte se letošního 22. února vytvořit ve vašem vlastním světě mírovou pohodu:

- Pohovořte si s někým, s kým byste normálně neztráceli čas; snažte se zajistit, aby styk pokračoval.

- Omluvte se někomu, s kým jste se nepohodly. Hovořte o vašich rozdílných ná-

zorech, i když se nakonec dohodnete, že spolu nesouhlasíte.

- Udělejte si čas v klidu se zamyslet a rozvážit, jak si vytvořit vyrovnanou perspektivu vlastního života.

- Naslouchejte problémům někoho jiného.
- Zamyslete se nad rozdíly v chování těch, kteří jsou kolem vás a s nimiž se normálně nestýkáte.

Těchto několik příkladů vás nic nestojí, ale pomůže v tvorbě vašeho vztahu k okoli a získávání přátel i dalších zkušeností.

Proto:

- Snažte se získat víc informací o plánech dívek, organizovaných ve WAGGGS, které se všechny týkají vzájemného přátelství, porozumění a způsobů, jimiž se snaží vytvořit lepší svět, ať už to je získání čisté vody, vysazování stromů nebo boj proti negramotnosti.

- Představte si, jak pomůže váš příspěvek těmto dívkám a ženám při plnění zmíněných projektů.

- Drobné ve vaší kapse, peněžence, kabelce nebo ruce mají moc ukázat vaši touhu vytvořit pevná přátelská pouta pomocí WAGGGS; pokládejte to za svůj příspěvek pro mír.

- Nezapomeňte na svůj podíl na fond 22. února.

Přejeme vám šťastný Den sesterství, neboť se spojujeme v myšlení, slovech i skutcích pro svět přátelství a míru.

Doris Rienhm, předsedkyně světového výboru

Jan Holt, ředitelka svět. kanceláře

ARMIDA REMY

zástupkyně WAGGGS v UNESCO

V loňském únorovém čísle Skautingu jste si mohli přečíst o výchově skautek pro mezinárodní přátelství, které je jedním z nejdůležitějších bodů zásad světového hnutí.

Další bod programu je **příprava dívek pro službu společnosti a pro jejich rovnoprávné postavení. Nejpálčivější problémy, jako otázky životního prostředí, pre-**

vence proti závislosti na drogách, výchova k rodičovství, se nedají řešit pouze v rámci programu organizace. Proto WAGGGS spolupracuje s OSN a jejich komisemi, které se zabývají otázkami mládeže.

Zástupkyně WAGGGS v UNESCO, Armidu Remy, jsem požádala, aby nám něco o své práci napsala.

Její jméno Armida mi nedalo, abych se nezeptala, zná-li Antonína Dvořáka. S úsměvem mi odpověděla: „Ano, napsal operu Armida.“

Na naši žádost nám Armida zaslala informaci o práci na jednom úseku.

„Každá skupina WAGGGS v OSN se zabývá jiným problémem. Skupina v UNESCO se skládá ze sedmi členek. Všechny jsme členkami stálého výboru 520 nevládních organizací, který má status poradce UNESCO.

Kromě toho každá členka zodpovídá za jeden obor, který se týká WAGGGS, například: životní prostředí, lidská práva – zvláště práva dětí, ženy, mládež a boj proti negramotnosti.

Pracovní skupiny pro jednotlivé problémy se scházejí jednou za měsíc. Někdy se komise kromě projednávání běžných úkolů zabývá úkolem speciálním, jako jsou publikace nebo konference.

Když jsem se před čtyřmi léty stala členkou, zvolila jsem si komisi pro boj proti negramotnosti a základní vzdělání. To v praxi znamená, že musím být stále informována o tom, která národní organizace skautek se tímto problémem zabývá, a zároveň musím informovat průběžně světovou kancelář o možnostech spolupráce s UNESCO a dalšími vládními organizacemi i o možnostech finanční podpory na tyto projekty, kterou bychom mohly s pomocí UNESCO získat.

Před dvěma léty jsem byla zvolena předsedkyní Rady pro boj proti negramotnosti a základnímu vyučování. Tento fakt znamená, že ostatní nevládní organizace vzaly a berou na vědomí mnohostrannou činnost WAGGGS na tomto úseku.“

V. Macková

Ilustrační foto Anna Cuhrová

Co se děje ve světě v únoru 1994?

Mnoho dobrého, chytrého, důmyslného, uspokojivého, mnoho pro rozumné soužití dle poznání, že svět patří dohromady, civilizace je jedna – není alternativy (Chardin).

DEN SESTERSTVÍ K ROKU RODINY

Nicméně se nám tlačí do vědomí spíš všechno to, co přináší bolest a zmar, všechny vraždy bezpočtu vyhlášených i nevyhlášených válek, ale i ty zákeřné, třísnící krví čím dál víc a častěji poklidný civilní život měst a obcí. Vraždy, loupeže, brutalita, ničení pro peníze, z nenávisti, závislosti, proč vlastně, z čeho vlastně. Nutí nás to hledat kořeny vši té zloby. Ptáme se, kdo stál u kolébky těch, kterým nezbyvá ani strach z vlastního svědomí, stisknou spoušť, vrazí nůž, položí výbušninu. Jaká nelaskavá ruka probouzela jejich vědomí sama sebe. Snad je potkal neštěstí netečné matky neschopné mít ráda vlastní dítě. Neměli náruč, do které by se schovali, neznačí lásku ani soucit. Anebo je boj o místo na slunci přirozený, nezměnitelný? Je násilí v životě zakódováno? Vždyť bitvy provázely lidstvo od úsvitu dějin. Muži si v nich ověřují sílu, odvahu, bystrost, důmyslnost, strategii. A ženy? Najde se nevýznamný počet těch, které se rády boje účastní, ale většina pak stojí u těch, kteří z bitvy přicházejí potřební péče, ošetření, útechy. – (Nemohly by tyto zřetelně odlišné role být realizovány v rovině nekrvavé?) – O bitvách se učíme, rozhraničují nám etapy historie, stojí v ní jako pevné sloupky – a my dnes pochybujeme, srovnává-li se boj af národnosti, náboženských či územní s pojetím lidství. Ale posunuli jsme se k lidství? Těžko a klopotně hledáme odpověď, ale zbývá nám naděje a víra, že posláním člověka je stále zlobu odvracet, nacházet smířlivá řešení, nevzdávat ani jedinou příležitost k podpoře toho dobrého.

Tak se zamyslíme v den sesterství v roce, který je rokem rodiny. Roky a dny vyhlášené vzbuzují někdy nedůvěru, ale jsou vždy znamením, že některá ze starostí se stala globální, že společnost je znepokojena určitými jevy a chce soustředit své síly k jejich řešení. Je zřejmé, že současná civilizace vymezuje rodině stále důležité místo, že ji nelze ničím nahradit a že hledání obrysů současné rodiny, která by odpovídala potřebám společnosti a individua je palčivým úkolem. Nestabilní rodina není novým jevem, ale dochází k poznání, co všechno její nefunkčnost způsobuje, jaké jsou souvislosti stavu světa se stavem nejzákladnější buňky lidského společenství.

Ptáme se, jaké jsou naše možnosti a povinnosti spolupodílet se na tomto nelehkém úkolu, co my můžeme udělat, jak by mělo vypadat naše trvalé angažování se ve prospěch rodiny.

V prvé řadě by to měla být výchova ke kultivovaným partnerským vztahům a k, nepoeticky řečeno, plánovanému rodičovství, aby byly mladé ženy připraveny ke zrození nového života. Aby vyčkaly ten čas, kdy budou mít dost odhodlání, vědomostí, trpělivosti, ryzosti, trvalosti láskyplné na nejdůležitější výzvu života odpovědět. Vznáš se nad námi přízrak, kdy díky chytré biotechnologii nalistujeme a vybereme dítě v katalogu a přiblížíme se odchovu drůbeže. Cítíme ale, že tudy cesta nevede, že u kolébky je místo pro dvě mlující se bytosti, které si plně uvě-

domují, co všechno toto pozeňání přináší, jak rozlehlý nový obzor se jim otevírá a co od nich bude vyžadovat. A když pak přijde klopotná pouť každodenních starostí s nebezpečím, že domov se stane jen domácností, je třeba uvažovat jak maximálně domácí práce racionalizovat, vpustit moderní techniku a organizovat je tak, aby se na chodu všichni podle svých možností podíleli, abychom se učili co nejlépe a nejúčelněji hospodařit v celé obrovské škále potřebných úkolů.

Tím se podaří vytěsnit časté výčitky, rozmrzelost, únavu a vnést tolik potřebnou radost. Radost ze společné starosti o život, ze společné práce, společného vytváření domova. Pozapomněli jsme, že umět se radovat je iěk na škárohľadství a že domov bez radosti je poušť bez vody. Patří k tomu i radost ze skromnosti, ale ne teror skromnosti, ani teror morálky. Domov by měl být prostorem, kde si dělí vyzkouší své síly, rozum, schopnosti, kde porozumí mezím svobody a kázně, kde pocítí plno-právnost všech členů, ale poznají také své první povinnosti, naučí se pozornosti k potřebám druhých.

Sesterství nebude pro nás obranným společenstvím proti..., ale připomínkou důležité role v rodině, skautingu i společnosti, nemyšlitelné bez partnerské spolupráce. Aby současně i budoucí domovy všech sester a bratrů byly místem, kde se něco děje, o něco jde, kde mají zájem jeden o druhého, kde nejsou jen výrobci a konzumenti, ale kde je příjemno, podnětno, jemno, radostno, veselo – kde je spolupráce, tvoření, těšení se, očekávání. Kde se „pečuje o dětské duše tak, aby vyrůstaly v rovnováze a ušlechtilých, krásných tvarech, aby se povznášely v přímě, vyspělé lidské duše“ (Ibsen), které by nelehlely východisko ze své duševní bída nenávisti a zlobou. Výzkumy potvrdily, že vzrůstající zločinnost pramení ve velké míře z nedostatečné výchovy, z nepřítomnosti lásky a kladných podnětů.

Jana Pfeifferová

Kmen OS v Roku rodiny 94

Rodinný skauting

Ve Skautingu č. 3/93 nastínil br. Václav Břicháček několik námětů, vycházejících z nadmíry významné aktivity OSN – „Roku rodiny 94“. K jednomu z nich uvádí br. Luděk Vajner (Skauting č. 4) poznatky a zkušenosti z 1. kursu rodinného skautingu, který proběhl v létě 1993 v Krkonoších. Přečtete si obojí, pokud jste dosud nečetli!

Ze zpráv klubů OS víme, že rodinný skauting se rozvíjí i jinde, namátkou uvádím Tábor, Liberec, Prahu, Vsetín. Ať promínou ti, které jsem nejmenoval, a ať se ozvou ti, o nichž nevím.

Nyní je nejvyšší čas rozhodnout se a začít připravovat semináře či tábory s tímto zaměřením. Proto – jako námět či inspiraci těchto podniků – uvádíme jednu z vyzkoušených možností pro uspořádání, obsah a program semináře (kursu) rodinného skautingu, jak se uskutečnil a osvědčil v minulém roce.

Cíl:

- „generační seznámení“,
- formy aktivního skautského života v rodině v jejích vývojových etapách
- zkušenosti ze skautského stylu rod. života a z výchovy dětí v něm
- program pro mladé rodiny
- propojování rodin do sítě, styky, institucionální zastřešení

Denní rozvrh:

- budičké (hudbou, zpěvem), společná snídaně
 - dopoledne: samostatný program pro rodiče (přednášky, metodika, proložené pohybovou hříčkou pro rodiče)
 - program pro děti – provádí jedna „nemanželská“ dvojice, včetně vaření (podle počtu účastníků)
 - společný oběd
 - odpolední program společný nebo podle rodin (s připravenými náměty)
 - společná večeře
 - po uložení dětí večerní program pro rodiče (přednášky, pohovory atd., proložené opět hříčkou).
- Program – témata přednášek:
- raný vývoj dítěte

Ilustrační foto Jaroslav Dvorský

- dynamika matka – dítě, resp. otec – dítě
- ohrožení dítěte (v rodině, mimo rodinu)
- rodina – organizace, vývoj
- předmanželská výchova – sexuální výchova – partnerství
- náhradní výchova (pěstounství, vesničky SOS atd.)

- dítě a životní styl, ekologie a dítě, prostředí výchovy
- mezigenerační vztahy: rodiče-prarodiče, prarodiče-vnučata
- rozvoj dítěte: smyslový, citový, mravní
- rodičovství jako závazek vlastního rozvoje osobnosti (etického, rozumového, kulturního, citového), program rozvoje
- kapitoly k rozvoji vlastní osobnosti
- poznávání a prožívání přírody
- témata praktického programu:
- výtvarná činnost (malování, kreslení, modelování, výstavy spojené s hrou, poutí, apod.)
- divadelní vystoupení, zpěv, „hrátky“
- poznávání přírody hrou

- smyslové hry (sluch, hud. sluch, hmat, čich,)
- seznamovací hry (pro dospělé, pro děti, pro rodiny)
- hry pro rodiče (se strategií rozhodování, s tělovýchovnými prvky, řešení modelových situací atd.)
- hračky
- hry pro děti
- společné hry pro rodiny s dětmi (řešení modelových situací, hry na téma pohádek, hudební akademie, divadlo, atd. – s následnou diskusí rodičů večer)
- večerní debata o proběhlém dni, poznatky, nové náměty

Nápadů a námětů může být celá další řada. Důležité je předem si ujasnit cíl, sestavit tým pro sestavu hodnotné náplně programu. Dát bohatší náplň pohěmu „prožítí týdne pod stanem“.

Vlk

Napište své náměty, nápady nebo i výhrady. Kontakt za náčelnictvo kmene OS:

Luděk a Olga Vajnerovi,
Dudychova 124,
534 01 Holice v Čechách

nebo přímo

Náčelnictvo kmene OS, ústředí Junáka,
Senovážné nám. 24,
116 47 Praha 1.

Mnoho zdaru na vaší rodinné stezce!

K historii rodinného skautingu u nás

Příspěvek „Jak dopadl rodinný skauting“ (Skauting 32 – 1993, 4, 5), v němž se informuje o jedné chvalyhodné akci FS, končí výzvou: „Napišete?“. – Ozýváme se proto za pražskou Čtyřladvacitku SEVER.

V té rodinný skauting začal být aktuální na přelomu padesátých a šedesátých let, tedy v hluboké ilegalitě, kdy jsme přežívali občas i pod cizími firmami (Meopta Košice, Sokol Střížkov aj.). Protože těch skautských manželství se u nás „urodilo“ poměrně dost, museli jsme část své tehdejší energie vydělit i pro ně. – Ve „Výročníci“ na oslavu naší sedmdesátky se o tom píše:

„Jak šla léta, vznikaly v našem klubu (tenkrát to byl Junácký klub SEVER, který to neměl vůbec jednoduché) i rodiny, přišly radosti i starosti s malými dětmi. Řekli jsme si, že své potomky budeme vychovávat „po našem“, a to již od plenek.

Tak vznikaly první dětské tábory zvané „děčáky“, které se staly další nezapomenutelnou etapou společné činnosti. První dětský tábor jsme uspořádali v roce 1961 u Lázkého rybníka a pokračovalo se v nich potom každý rok: Borovsko, Jetřichovice, Hluboká u Borovan, Smilovy Hory, Opařany, Nové Hradky, v roce

1968 na Střepe pod Rabštejnem. Vzpomínky na tuto etapu dosud ožívají filmy, diapositivity a fotografie.“

Připojujeme alespoň tři z těchto fotografií. – Když jsme přerostli z rodičů v prarodiče, začali jsme analogicky organizovat i „vnučáky“. Doporučujeme i ostatním (mladší čtyřladvacátnická generace, ta co vyrostla i z našich „děčků“ ty své již nyní organizuje ještě lépe – alespoň pokud jde o technickou stránku věci – než jsme to tenkrát mohli my).

E. P.

Foto Zdeněk Kubiček

Slovo náčelníka

IDEÁL – NEBO PRÁZDNÁ FRÁZE?

Ideál mezinárodního skautského bratrství – bratrství chlapců celého světa položil jeho zakladatel do základních principů hnutí. Přihlásil jsme se k němu i u nás, plně je akceptovali, a to od počátku A. B. Svojsíka. Bratrství – a sesterství – překračující hranice států, překonávající bariéry národností, náboženství, společenských tříd bylo zcela nepřijatelné pro všechny totalitní režimy – každý z nich jaksepatří tuto ideu potíral a pronásledoval jakýkoliv její projev. Přesto přátelství, která jednou vzkročila, pevně přetrvala a byla jedním ze zdrojů vnitřní síly, která pomáhala násilí a zášť překonávat. Jako jeden z hlavních postulátů obnovené skautské organizace v listopadu 89 (památné shromáždění v Městské knihovně v Praze) bylo proto také obnovení členství českých skautů a skautek v mezinárodním skautském hnutí; tak také tato zásada je vtělena do stanov Junáka. Konkrétně to znamená pro chlapce (a jejich vychovatele, vůdce) členství ve WOSM v Ženevě, pro dívky ve WAGGGS v Londýně, pro dospělé skauty i skautky v IFOFSAG v Bruselu.

„Hovoříme-li o myšlence světového bratrství skautů a zdůrazňujeme-li ji, musíme si stále naléhavěji klást otázku, jak toto bratrství v životě uskutečňovat“ (J. S.

Wilson, prezident WOSM, v roce 1952 při zakládání IFOFSAG). +/

To, co pro dítě – děvče či chlapce – může být jen velmi vzdáleným, svou abstraktností těžko pochopitelným ideálem, přisouzeným mu víceméně nějakou autoritou, bez vlastní možnosti jej konkrétně naplňovat a rozhodovat o jeho uskutečňování, je pro dospělého věcí jeho osobní volby, vlastního poznání a názoru a zcela svobodného rozhodnutí, jak jej uskutečňovat.

Přesto se v řadě dospělých skautů a skautek – OS – i mezi skautskými činovníky objevuje stále mnoho těch, jimž pojem mezinárodního společenství skautů „nic neříká“. O mezinárodní spolupráci nebo styky s bratry a sestrami ze zahraničí „nemají zájem“. Často „nemají čas“ pro to, co je jednou z podstat hnutí. Ptám se: jsou opravdu věrní a oddáni ideám skautingu? Není pro ně skauting jen „práci ve funkci“? K čemu a jak chtějí vést skautskou mládež nebo vychovávat její vychovatele, nežijí-li sami ideály skautingu? Není mnoho z nás natolik zaujato či zahlcené valením té vlastní „kuličky“, že nemá čas (nebo sílu ducha?) zvednout hlavu a podívat se nad obzor a na nebe? Kdy jindy, než v dospělém věku skauta a skautky a kdo jiný než oldskauti, může plně vyjádřit, uskutečnit a skutečně žít

onu velkou myšlenku lidského porozumění, pospolitosti, sesterství a bratrství? Proto se 1. sněm kmene oldskautů v březnu 1992 vyjádřil pro členství v IFOFSAG – mezinárodním společenství dospělých skautů a skautek. Řada našich klubů OS již navázala kontakty s dospělými skauty a skautkami ze zahraničí. Poslání IFOFSAG je shodné s posláním našeho kmene OS: – podporovat a rozvíjet skautské hnutí ve světě i ve vlastní zemi

– navazovat a rozvíjet spolupráci, porozumění a mezinárodní přátelství mezi dospělými skauty a skautkami

– udržovat a posilovat ve vlastním životě duch skautského zákona a skautského slibu

– šířit duchovní a mravní hodnoty skautingu ve svém okolí a ve společenství, v nichž žijeme a pracujeme.

Nemohu skončit jinak, než známými slovy: „Skautské ideály spojují svět“. Jednou – a to navždy!

Vladimír Kopřiva – Vlk
náčelník kmene OS

Příště několik slov o tom, jak je skauting dospělých v IFOFSAG a v členských zemích organizován.

+/ J. S. Wilson se stal čestným předsedou IFOFSAG a byl jím až do své smrti

Jame světlušky ze střediska Junáka ve St. Boleslavi.
Pauzujeme na vyplnění naší klubovny peníz.
Prostě nechtíme jenom – a díky sponzorům, rozhodli jsme se,
že budeme vydělávat peníze.
Toto je naše nabídka:

My vám dodáme skládané hvězdičky na
vánoční výzdobu vaší prodejny, kanceláře,
výlohy či oken.
Vy nám za ně dáte tolik, kolik uznáte za
vhodné a přiměřené.

Prostě, abyste v případě zájmu vyplnili objednávku v dolní
části stránky.

Těšíme se na spolupráci
SVĚTLUŠKY

Objednávka:

ODKBERU HVĚZDIČEK
Jméno prodejny:

SVĚTLUŠKY – PODNIKATELKY

Na podzim jsme usoudily, že by naše klubovna potřebovala vylepšit. Jak, to bylo celkem jasné. Za co, to už dalo trochu přemýšlení. Neproveditelné nápady se jen rojíly, až posléze se zrodil jeden rozumný (což byla, jak se brzy ukázalo, klamná iluze). Prostě vyrobíme spoustu skládaných hvězdiček a ty před Vánoce prodáme. Úmysl dobrý, jenže při prvním pokusu vyšlo najevo, že velkovýrobu hvězdiček světlušky nezávládnou. Buď je to práce moc náročná, nebo jsou nešikovnější, než je v kraji zvykem. Nápad jsme opustit nechtěly a já jsem (ve chvílím pomatení smyslu) prohlásila, že ty hvězdičky udělám po večerech sama. Dál raději bez komentáře. 3. prosince bylo ale 400 hvězdiček hotových. Svět-

lušky v té době ale také nezahálely. Na schůzkách vyrobily mikulášské nadílkové kornouty, papírové kabelky, „strašné strašidelné“ čerty a mikulášské bačkory. Pak jsme se sesedly a jako spiklenci jsme pečlivě sestavily seznam zákazníků. Podle plánu města jsme určily prodejní rajony jednotlivým skupinkám, roznesly propagační letáčky (dar jednoho tatínka). V den D světlušky vyrazily do ulic. Neprosily o almužnu, prodávaly za takovou částku, kterou si určitě zákazník. Světlušky s výrazem obchodníků zapisovaly

příjmy a ukládaly peníze. A výsledek? Všechno naše zboží bylo za několik málo dní prodané a zisk? Přesně 2301 Kč. A k tomu víc než zajímavý průzkum vztahu obyvatel města k nám – skautům. Treba si myslíte, že 2301 Kč je částka zanedbatelná a že se vynaložená náma ha ani nevyplatí. Můj názor je jiný – světlušky si budou dlouho pamatovat, že vydělávat peníze je sice prima legrace, zároveň ale i práce.

Iva Kudrnová, St. Boleslav
Foto autorka

Světlušky, pojďte si hrát

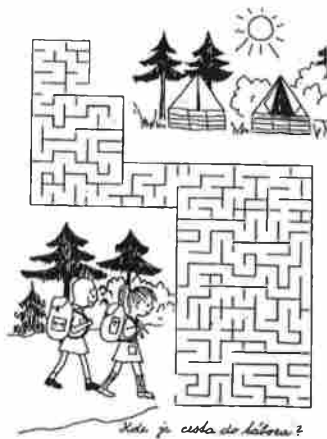
To je název souboru omalovánek, vystřihánek a her, který vydalo středisko Junáka Stará Boleslav (pro vnitřní potřeby organizace). Soubor uspořádala Iva Kudrnová. Je určen pro nácvik obsahu Cestičky. Protože jsem souboru použila již jako vánočního dárku, mohu vás ujistit, že děti jsou ochotny sednout a hned všechno

omalovat, rozluštit a vystřihávat. Autorka upozorňuje v úvodu na toto „nebezpečí“. Soubor splní svoje poslání jen tehdy, jestliže jednotlivých obrázků použijete ve schůzkách postupně! Vaši vynalézavosti v práci s nimi se ovšem meze nekladou.

Knihovnička DK (Sborníček k 75. výročí dívčího skautingu, Příručka pro světlušky, Sešity pro přípravu k vůdcovským zkouškám – Psychologie, Estetická výchova, Tělesná výchova, Historie skautek, WAGGGS, Informace o světluškách, Program Rangers) dostává v tomto souboru praktickou pomůcku pro ty nejmenší.

Vlasta Macková

Objednávky vyřizuje Iva Kudrnová, Švabinského 110, 250 02 Stará Boleslav. Jednotlivě k dostání v kanceláři DK.

III. zámecké juchání

Dostal jsem příkaz, sice velmi laskavý, ale stejně tak neodbytný, abych napsal něco krátkého o III. zámeckém juchání, akci pořádané skupinkou nadšenců pro početnou skupinu R&R z celých Čech. Původně jsem nechtěl, protože si myslím, že by o tom více mohl napsat některý z organizátorů, někdo povolanější. Na druhé straně je ovšem možné, že právě proto můj názor bude objektivnější... Akce se uskutečnila ve dnech 15. – 17. 10. v podstatě na dvou od sebe dost vzdálených místech. V pátek večer se sjížděli účastníci na jednu malou, ale útulnou zastávku u Jílového. Zde je čekaly spojky a odváděly na místo asi 3 km vzdálené, schované uprostřed lesů, kte-

rému znalci říkají Kanada. Zde byl naplánován slavnostní oheň, ale nepodařilo se ho řádně připravit. Nakonec jsme se tedy sešli u praskajících plamenů kolem normálního ohniště, ale nemělo to tu správnou náladu, k čemuž přispěly v závěru i zmatky s vysíláním spojek k posledním spojkám.

Jestliže se říká, že ráno je moudřejší večera, pak v tomto případě to stoprocentně vyšlo. Ještě za ranního šera vylézali organizátoři jako chrostíci zpod mokrého celt a vyrazili do blízkých opuštěných a romantických lomů, aby zde připravili Velkou hru. Její pravidla byla jednoduchá a spočívala v tom, že rozložená 4-členná družstva vyrazila na trať vytrasírovanou desítkami kolíků. Na každém kolíku bylo jeho pořadové číslo

a písmeno. Z písmen se dohromady dal složit citát. Kolíky byly v terénu umístěny tak, aby od jednoho bylo vždycky vidět další. Úkolem družstev bylo projít celou trasu v co nejkratším čase, najít všechny kolíky, splnit další recesní úkoly – a přežít. Organizátoři totiž vedli trasu sice těmi nejzajímavějšími, ale také nejneprístupnějšími místy. Místy to kapičku klouzalo, což nebylo zrovna příjemné, neboť členové družstev byli dohromady svázáni uzlováčkami. K všeobecné spokojenosti přispěla i modrá obloha, slunce a poměrně teplo.

Nyní nás čekal těžký úkol – přesunout se s CD na vzdálenost asi 80 km a nepotratit nikoho během několika přestupů. Na Osečanském zámku nás už očekávala neobyčejně krásná paní – hraběnka Bosorka von

Osečany, člověk, díky jemuž se mohla celá akce uskutečnit. Byly nám vykázaný komnaty na dnešní noc a rozeběhly se přípravy na slavnostní ples. Pozvání R&R, odění do této chvíle v nejružnější maskáče, kroje a křesky se jako zářezem začali měnit v šlechtický v plesových šatech s vlečkami a střevíčky à la Popelka, barony, výstřední gentlemeny ve fracích, poctivé i falešné kouzelníky, věštkyně i obchodníky s betonem, šašky, zloděje i jejich protivníky a další roztočivé figury. Mezitím se chystalo v sálech, určených pro plesové radovánky zapojení hudby s díly klasiků i country. Další dobrovolníci sály vyzdobili pro půlnoční veršisáž vesměs brutálně postmodernistickými díly, jiní upravovali z přinesených potravin slavnostní plesové menu. Když bylo všechno hotovo, uspořádaly sebleskové minitaneční pro osvěžení paměti nebo pro ty, kteří tímto druhem společenské zábavy neprošli. Teprve potom se shromáždil zástup slav-

nostně oděných hostů jakoby z jiného století. Bylo úplně ticho. Pak na balkón v prvním patře vystoupila hraběnka Bosorka se svým chotěm a z otevřeného arkádového okna nad nimi se ozval zvuk famfár. Lokajové otevřeli vstupní bránu a zástup hostů začal stoupat po schodišti ozášeném svícny lokajů do tanečního sálu. Všechny dveře se před nimi otevřely a v sále je očekával majordomus, který jim přidělil místo. Když do sálu vstoupilo zámecké panstvo, majordomus si zjednal klid a představil jim shromážděné hosty. Jako poslední promluvil bratranec zámecké paní, který zde jménem majitelů zámku všechny přivítal a popřál jim krásné vzpomínky na tento večer. Pak zazněly první tóny první skladby... K průběhu samotného plesu, kde se střídaly tance klasické s country a věšténím z karet či jinými druhy zábavy, by se toho dalo napsat hodně. Myslím, že k dokumentování, jaká skvělá nádiada panovala tuto noc ve zdech osečanského zámku stačí fakt, že

ples skončil po osmi hodinách. Abychom se stačili před odchodem na vlak hraběnka Bosorce na oplátku trochu revanšovat za pohostinství, vyčistili jsme kousek zarostlého zámeckého parku. Jsem přesvědčen, že všichni organizátoři, Filip, Ajda, Honza, Bosorka, Vanni, i Káťa, ačkoli se v podstatě jednalo o jejich první společnou velkou akci, splnili svůj úkol – pobavit a zanechat ve druhých krásné vzpomínky – na jedničku. Dokazovaly to koneckonců i ohlasy, které jsme shromáždili v anonymní anketě v neděli při odjezdu. Pevně věřím, že tyto lidé, pokud budou chtít i nadále v budoucnu dělat takové akce, dokážou velké věci. Mají na to. Osobně jim fandím a držím palce. Dokázali totiž, že i v dnešním tvrdém a někdy i krutém světě se dá prožít život v pohádce. A přitom stačí tak málo – nebýt se to zkusit a aspoň trochu chtít. „Není důležité, proč jsme se tu sešli, důležité je, že jsme se tu sešli.“

Pať

HONBA ZA GOLEMEM

Ve dnech 19. až 21. listopadu proběhl již šestý ročník velké hry po Praze – Honba za Golemem, které se letos zúčastnila stovka hráčů ze všech koutů republiky. Je pravda, že oproti loňskému rekordnímu počtu 168 hráčů jich bylo letos méně, ale i ta stovka stačila, abychom se během víkendu všichni pořádně zapotili. Našemu 49. roverskému kmeni, který tento ročník organizoval, největší šok způsobil již páteční sraz, který byl stanoven na 16. – 21. hodinu u sochy Svatého Václava. Poznávací znamení – baret „na blba“. Na to, že jsme měli pronajatou tělocvičnu asi za dva tisíce korun a další výdaje spojené s cenami, jídlem a zajištěním celé akce činily dalších 2.000 korun, byl počet hráčů shromážděných na Václavském náměstí v 18.00 hodin rekordní – 2 kusy. Již jsme plánovali, jak se budeme potýkat se ztrátou, protože na zaplacení celé akce bylo potřeba asi 100 účastníků, když vtom se začaly objevovat první skupinky lidí a my je začali „odvážet“ do tělocvičny na Proseku. Několikrát jsme málem odvezli nějakého zahraničního turistu, který si také narazil baret „na blba“ a nic netušíc se procházel kolem sochy Sv. Václava. Každý, kdo přišel do tělocvičny, byl ihned registrován a berním úřadem pečlivě obrán o startovní poplatek. V průběhu večera hráči utvořili čtyřlenná družstva a všichni byli obeznámeni s pravidly hry. Pak jsme až do půlnoci hráli různé seznamovací hry, stavěli jsme pyramidy z desetičlenných skupinek hráčů, přetahovali se lanem. Budíček v 6.15 byl pro mnohé tvrdým překvapením, a za hodinu všichni u chrámu Sv. Mikuláše na Malé Straně dostali obálky, ve kterých měli seznam povinných i dobrovolných úkolů, startovní listinu, plán Prahy a každý hráč čtyři čísla. V devět hodin byl odpískán začátek a všichni se začali rozbíhat do všech mož-

ných částí Prahy. My jsme ještě pět minut čekali – a pak se vydali na lov hráčů. Jakmile na sebe narazilo družstvo a někdo z PPV, strhla se mezi nimi vášnivá bitva. Každý měl za úkol přechíst soupeřovo číslo, postižený hráč na něj dostal čárku, za kterou se družstvu nakonec odpočítávaly trestné minuty a naopak – když oni „přečetli“ nás, museli jsme kapitulovat – a stáhnout se jinam. Stávalo se, že někdo zavolal na dotyčného nějaké číslo – a ten jen udiveně civěl. Až potom jsme zjistili, že současně s námi se hraje v Praze další dvě hry – a jedni hráči byli vybaveni baret „na blba“ a čísla na prsou stejně jako my. Hra končila v pět hodin večer v tělocvičně, kde se promrzlým hráčům servirovala bramboračka. Mezitím část PPV počítal výsledky a zbytek zajišťoval promítání videozáznamů z minulého i dnešního Golema. Podívaná to byla opravdu překrásná, ať již se jednalo o ranní probuzení nic netušících spáčů či soubojů družstev v uličkách Prahy. A že se hrálo opravdu s nasazením všech sil! Někteří účastníci hry – v zoufalé snaze, aby nebylo přečteno jejich číslo – si třeba na nádvoří Hradu lehli na břicho na zem! Rukou se totiž čísla přikrývat nesměla. Pěkný pohled

připravili i dva členové PPV přihlížejícím turistům, když se blížili k jedné soutěžící čtveři v těsném objetí, aby nebylo vidět jejich číslo. Po shlednutí těchto záběrů jsme uspořádali slavnostní nástup družstev a vyhlásili vítěze. Večer jsme promítali diapozitivy z Mont Blancu, Řecka, videozáznamy z cest, hrálo se na kytaru – a kdo nebyl ještě dost utahaný, hrál košíkovou. V neděli, k polední už jsme si jen podávali ruce a se slovy „tak ahoj a za rok zas“ jsme se rozjížděli do svých blízkých i vzdálenějších domovů.

Jaroslav Dvorský – Indy

P.S.

Jistě si lámete hlavu, co PPV znamená, ale to prozatím nevíme ani my. Označuje se tak tradičně přípravný výbor. Mimo návrhu Paťův přípravný výbor, soutěžící sami navrhovali Pražský přepadový výbor, Pro půvab vlasti, Ptáci prvotřídních výkonů, Poslední privatizovaní vtipálci, Parta prašťných vyvrhelů, Pražská pořádková vorganizace. Prozatím žádný název nebyl ten pravý. A pokud vás zrovna v tuhle chvíli něco vtipného napadlo, pamatujte si to do příštího listopadu, kdy se bude konat další ročník Golema – a přijďte si zahrát!

POZOR! NEPŘEHLÉDNĚTE! POZOR! NEPŘEHLÉDNĚTE! POZOR!

V tomto čísle Skautingu najdete osmistránkovou přílohu na jaro NÁPADY PRO R&R. Další nabídku akcí pro R&R najdete ve zprávách v rubrice BUDE...

Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvarů lidských

Že by strom chránil přírodu? Vždyť on sám potřebuje ochranu. Ano, tak to je a v tom to le.

Skaut chrání přírodu, aby se mu i ona otevřela a chránila ho. Příroda je pravý skautský domov. Od stromu se můžeme mnoho naučit. Chrání svými stínem půdu, vydechuje svými listy životadárný kyslík, odpařuje vzácně čistou vodu – je nesmírně bohatý ve své bezmocnosti proti ohrožení. A takový máš být i Ty, až se Ti začne zdát, že narážíš všude na bezohlednost, až Ti Tvá ochranná činnost bude připadat zbytečná. Vzpomeň si na strom: Ačkoliv ošizený o zdravý vzduch, přece vydechuje kyslík. Ač napájený kyselým deštěm a zkaženou vodou, přece

odpařuje vodu čistou. Dělá to vytrvale a tiše, dokud nezahyne. Takový je i Tvůj mravenčí podíl na ochraně přírody. Nežůstane bez odezvy. Určitě prospěje.

Proto nezapomeň: od přírody smíš brát jen to, co nezbytně potřebuješ a ještě jí to jiným způsobem vrátit, abys nebyl věčným dlužníkem. Až nasbíráš svůj košík hub, odnes z lesa i nějaké to haraburdí. Až odneseš svou otep dřeva, uklid' i po nevyhovancích nepořádek, který zanechal.

A co ty cenné výtvarky lidské? Že je nemá ničít, to je jasné každému slušnému člověku. Od Tebe se ale chce víc: máš je chránit. I tady napodobíš stromy, v jejichž stínu po staletí dřímají starší stavby, sochy na rozcestích a mosty přes vodoteče. Budeš jako břečtan, který špl-

há po stěnách hradby a chrání ji před vlhkostí a nepohodou svými věčně zelenými listy. A budeš se trémou červenat, když Tě lidé začnou chválit, jako se červenají svými listy loubinec s prvním mrázem podzimem.

A dej dobrý pozor. Cenné výtvarky – to nejsou jen pomníčky minulosti, o kterých se tu píše. Daleko víc je těch současných – od dopravní značky a lavičky v parku po sousedovu tužku a kamarádův míč. Na všechny platí stejně – jsi jejich ochráncem. Příklad Ti může dát náš skautský bratr básník Jiří Wolker ve své výzvě: Miluji věci! Ano, milujeme věci, ne vlastnický a kořistnický, ale pro jejich užitečnost a jejich tiché přátelství.

Z brožury P. Hájka – Balúa
Čtení pro naše rovery a činovníky

Jak uspořádat Thinking Day

1. Využijte symbolu Dne Sesterství k výtvarným a rukodělným pracím. V zásadě můžete tento symbol zobrazit ve všech barvách i velikostech a použít přitom kromě papíru i jiných materiálů. Symbol můžete využít jako:

- a) velkou nástěnnou dekoraci: malovaný plakát, aplikaci z papíru nebo z látky nebo z květin, s názvy zemí
 - b) jako trojrozměrný otáčející se předmět (v různých velikostech a barvách)
 - c) na pohlednici, na slavnostní jídelniček večera (viz „mezinárodní svačina“, speciality)
 - d) jako ozdobný špendlík (pro rodiče a hosty)
 - e) jako označení místa pro shromažďování darů do fondu Dne Sesterství
 - f) jakožto start a cíl u soutěží
2. Každá družina představí cizí zemi – různým způsobem (lidovým tancem, písní, pantomimou, scénkou, ruční prací). Když naznačíme i národní kroj té které země, podtrhneme tím jedinečnost rozličných zemí.

3. Všichni se naučí něco nového z jedné cizí země (píseň, tanec atd.)

4. Každá družina dostane kus symbolu Dne Sesterství (z papíru – kartonu) a má na něj nakreslit něco o některé cizí zemi (např. vzpomínky na tu zemi, její jídlo, pamětihodnosti nebo i různé události atd.) Pak nese každá družina svou část do středu místnosti, položí ji na podlahu, až se všechny části nakonec spojí – a vysvětluje při tom, co na svůj díl namalovala.

5. Na těchto kartonových částech symbolu může také každá družina přinášet svůj dar na fond Dne sesterství.

6. Nezapomeňte poslat blahopřání spřáteleným oddílům i osamělým sestram.

7. Světový symbol skautů můžete využít i při hře rozstříhaný na malé kousky jako skládky – soutěží se ve dvojicích či ve družinách (pozn. překl.: u světlušek lze s úspěchem použít i fotografie manželů Baden-Powellových, zvětšené a okopírované, rozstříhané na několik dílů).

9. Životní příběh manželů Baden-Powellových je tak zajímavý, že jej můžete vyprávět nebo doplnit (např. obrázky, scénkou).

10. Šikovně sestavený kvíz se může stát vrcholem večera. Pro všechny družiny by měly být připraveny upomínkové dárky.

11. Na oslavě Dne sesterství se dá využít i názvů členských zemí WAGGGS, např.: každé dítě bude mít šerpu s názvem 1 země a krátce o ní něco řekne.

b) Děti vyvolávají názvy zemí a dotýčné dítě pak zapíše na mapu světa vlajčku „své“ země.

c) Na papíře je namalován velký trojlístek a každé dítě má svíčku, kterou zapálí a postaví ji na obrys trojlístku. Nakonec září světly celý trojlístek.

Trojlístek WAGGGS můžete vyrobit i z něčeho jedlého (třeba šlehačkou na pemík) a pak... dobrou chuť! (podle časopisu rakouských vůdců a vůdkyň Wegwieser 1/1979)

přeložila Ida

Ilustrační foto Světluš Benešová

Skautské výlety a výpravy – I.

Chtěl bych navázat na články Výpravy do přírody ve druhém a třetím čísle tohoto ročníku Skautingu podrobněji. V úvodu několik všeobecných rad a postřehů. Před samotnou přípravou výletu či výpravy si musíme nejprve uvědomit, o jaký druh výpravy se jedná. Jiná totiž bude příprava na zimní výpravu, jiná na jarní vycházku, jiná pro letní výpravu s vařením a koupáním a jiná pro podzimní toulky přírodou.

Charakter výpravy určí přípravu po stránce výstroje a výzbroje, ale odpovídat mu musí i plán trasy a programová naplň. Oboje je nutné řešit společně, protože spolu úzce souvisí.

Při přípravě plánu trasy můžeme vycházet z vlastní znalosti uvažované trasy nebo musí přijít ke slovu mapa, a to nejen kvůli vzdálenostem a času nezbytnému k po-

chodu, ale i kvůli dalším podrobnostem. Pomocí mapy si můžeme rozvrhnout, jak využít terénu pro realizaci programu výpravy. Někdy bude stačit prostudovat mapu, jindy si budeme muset celou nebo alespoň část trasy projít dopředu.

Nalezená vhodná místa ke krátkodobému táboření doporučuji si zakreslit do mapy, usnadní nám to další výpravy. Nezapomínejme, že mnoho pozemků je dnes již zpátky v soukromém vlastnictví a tudíž je potřebné si vyžádat souhlas majitele k táboření. Nezbytností je si zjistit potřebné odjedy a příjezdy použitých dopravních prostředků (nejednou jsem se již přesvědčil, že mnohý vůdce to považuje za zbytečné – vždyť se nějak domů dostaneme).

Vydáme-li se po stopách historie nebo naše výprava bude mít vlastivědný cíl, musíme si dopředu zjistit, zda objekt našeho zájmu (hrad, zámek, muzeum, atd.) není v době uvažované návštěvy uzavřen. Vyvarujeme se tak zbytečného zklamání.

Výzbroj

Rídí se druhem výpravy, a to jak výzbroj jednotlivce, tak i družiny. Nejdůležitější a známou zásadou je nebrat nic zbytečného, což dělají zvláště nováčci.

Poradíme jim starý skautský recept: po návratu z výpravy ať obsah torny, chlebníku a kapes rozdělí na tři hromádky:

- a) věci, které nezbytně potřebovali,
- b) věci, které mohli postrádat,
- c) věci zcela zbytečné.

Udělají-li to několikrát, brzy poznají, co vůbec nemusejí nosit.

Výstroj

Skautský kroj a k němu doplňky podle ročního období a počasí. Na kroj většinou zapomínáme nebo ho používáme jen pro slavnostní příležitosti.

Strava závisí na programu a ročním období – v létě lehčí s dostatkem ovoce a zeleniny, v zimě strava kaleriicky bohatá.

Péčlivá příprava na výpravu bude odměněna pocitem radosti z vydařené akce.

Jen v nezbytně nutných případech při našich výpravách budeme volit chůzi po silnici. Převážně se pohybujeme terénem, který je pro chůzi obtížnější než pevná a rovná silnice, budeme se zastavovat při hrách, jídle, skautském výcviku. To zpomalí pochodové tempo. S tím je nutno počítat.

Cíl výpravy obvykle určuje trasu. K nepříliš vzdálenému můžeme jít oklikou, pro vzdálený volíme nejkratší cestu. Vyvarujeme se častých návštěv jednoho místa, byť sebekouzelnějšího a lákavého – zevšednělo by nám. A pokud již některé místo navštívujeme vícekrát za rok, vybereme pokaždé jinou cestu. Zároveň tak poznáváme neustále okolí svého působení.

Trasu si již doma rozdělíme na úseky podle programu. Při putování se snažíme urazit největší část cesty ráno a odpoledne na sklonku dne. Naše výpravy by neměly být jen honbou za ušlými kilometry. Místa pro odpočinek a hry nesmíme nechat náhodě. Vybíráme místa, kde je pěkný rozhled nebo malebné přírodní zákoutí, není jich u nás málo.

Program výpravy – zima a předjaří

Mnohé oddíly běžně podnikají celodenní zimní výpravy, ať již pěši či lyžařské. Zimní výpravy s přenocováním na sněhu v přírodě jsou spíše výjimkou – napište nám svoje zkušenosti. Zima nám nabízí mnoho programových možností – zimní olympiády v různých tradičních i netradičních disciplínách, hokejové zápasy, samozřejmě stavba sněhuláků a rozličných sněhových staveb (včetně iglů) a hry na hry (inspiraci lze hledat například v knize bratra Miloše Zapletala Skautské hry v přírodě). Ve sněhu můžeme velice dobře sledovat stopy ptáků a zvěře a učit se v nich číst. Vhodné jsou stopovací hry. Zimní výpravy jsou velice namáhavé, proto by zpáteční cesta měla být co nejkratší a bez plnění úkolů.

V loňské zimě jsme v našem oddíle jednu zimní výpravu přeměnili v polární expedici. Trasa nebyla dlouhá – asi osm kilometrů. Družiny se proměnily v skupiny polárních výzkumníků, kteří zkoumají okolí své „arktické základny.“ Během celé výpravy hoši prováděli každou hodinu měření teploty vzduchu a sněhu, výše sněhové pokrývky, zaznamenávali vývoj počasí včetně typů mraků, které nám pluly nad hlavou, pozorovali a zakreslovali stopy ptactva a zvěře, na které jsme

během výpravy narazili, poznávali stromy podle kůry a sledovali všechny další zajímavosti, které zimní krajina nabízela. Na prvním odpočinkovém místě jsme vyhlásili dvě soutěže – O nejvyšší sněhovou stavbu a O nejkrásnější sněhovou stavbu – nebylo jednoduché z těch různých příšerek, panáků a hradů vyhodnotit tu nejkrásnější.

Druhé odpočinkové místo se stalo svědkem velké sněhové bitvy. Při zpátení cestě jsme pak narazili na více jak třicetihlavé stádo srnců a srnek, které jsme dlouho mohli pozorovat ze vzdálenosti sto metrů díky příznivému větru. Díky jednomu nápadu se tak naše výprava změnila v neobvyklé zimní putování a poznavání.

Při rozbláceném terénu podnikáme krátké vycházky po tvrdých cestách a písčitéch púdlách. Sledujeme tání sněhu, odchod ledu na řece, pozorujeme stopy v blátě a třeba i návraty ptáků. Předjaří je vhodnou dobou pro hledání tábořišť pro jarní a letní výpravy. Při prvních celodenních výpravách musíme volit mírnější tempo pochodu, protože mnohé děti v zimě na výpravu nechodí a musejí si teprve zvykat. První jarní výlety tedy spíše berme jako trénink. Při těchto výpravách pozorujeme jak se příroda probouzí ze svého zimního spánku – vývoj pupenů na stromech, první jarní květy atd.

Uskutečnění programu

Je-li program a cíl výpravy zahalen tajemstvím, které zná jen vůdce a rádcové, tím více vzbuzuje v dětech napětí a očekávání. Program sestavujeme tak, aby byl rozmanitý – obtížnější a namáhavé části střídáme s lehčími. Pozorujeme-li únavu, nebojme se udělat změnu, zařadit krátkou hru či plnění nějakého úkolu pro uvolnění.

Snažme se co nejméně se opakovat a zařazujeme postupně nové úkoly a hry. Na výpravách máme ideální podmínky a možnosti v praxi si vyzkoušet to, co jsme si teoreticky probrali na schůzkách. Při přípravě programu mějme na paměti, že je zaměřen hlavně na družiny, musí být tedy připraven tak, aby všichni byli do něj zapojeni. Celý průběh výpravy řídíme prostřednictvím rádců. Osvědčila se mi společná příprava programů na oddílových radách – základ samozřejmě musí připravit vůdce.

Po každé výpravě je důležité zhodnotit, co se nám povedlo a nepovedlo, a také proč. Nehleděme chybu v dětech, ale nejprve sami v sobě.

Pokračování příště.

Rolf

NÁPADY, NÁPADY, NÁPADY...

V roce 1992 jsem pro naše středisko v Děčíně zorganizoval a pořádal první ročník tzv. „Malé školy lesní moudrosti“, určené pro skauty, skautky, rangers a rovery. Je zaměřena na tábornickou a zálesáckou praxi jako příprava budou-

cích činovníků, hlavně vůdčích a vůdců oddílů a jako mezipřelink mezi rádcovskými kursy a přípravou na čekatelské zkoušky. Škola je výborným doplňkem Lesních kursů. Sestává ze šesti základních částí, které nejsou zcela obvyklé ani v běžném i vyšším stupni skautského vzdělávání. Vše probíhá prakticky.

Ukázalo se jako vhodné a z hlediska celoroční činnosti oddílů i účelové rozdělení těchto částí na tzv. „dny“, konané vždy jednou v měsíci a to od března do června a v září a říjnu. Podmínky účasti: složení nejméně I. stupně junácké zdatnosti, účast na nejméně jednom táboře, dobrá fyzická a zdravotní kondice a plavkyne – plavec. Rádcovský kurs netní nutný. Škola je koedukovaná, vždy o víkendech dle rozsahu jeden či dva dny.

Jednotlivé „dny“ jsou zajišťovány instruktory z řad činovníků střediska i mimo a rovněž z řad nečlenů. Některé „dny“ nelze všude uskutečnit (skála, řeky), ale věřím, že lze najít i jiné zajímavé obory, které místní podmínky umožní.

Všichni účastníci si vedou osobní deníky, kde si zaznamenávají získané poznatky. Činnost probíhá ve smíšených družinách a je bodována za plnění úkolů, docházku, vedení deníků a podobně. Žádné závěrečné zkoušky se nekonají, vše je podmíněno úplným absolvováním školy. Pak obdrží absolvent čestný odznak – symbolickou nášivku s právem umístění na šátku. Omluvená absence na některém „dnu“ může být nahrazena absolvováním tohoto „dne“ v následujícím ročníku školy.

Přehled jednotlivých „dnů“ přineseme

příště.

Milan Renc – Racek

Ilustrační foto A. Cuhrová a M. Žaloudek

Česká myslivecká mluva vytvořila přesný výrazový slovník pro popis lovné zvěře, její život, doupata a pohyb. Podívejme se trochu blíže na tento slovník, pro skautské stopaře je potřebný při popisu pozorované zvěře do jeho stopařských deníků.

V minulosti myslivci vytvořili zvěři „rodiny“. Jako třeba:

1) jelen, lan, kolouch, 2) daněk, danielka, daněc, 3) smec, srna, směc, dorostlejší smrcí mláďe je smeeček, smka číplenska, 4) mullon (beran), mullonka, mullončce (jehně), 5) kamzik, kamziče, kamzičko, 6) divák, divočák, kudmáč, štětišnáč, klóur, bachyně, markazín (sele), samčí mláďe letošního roku, letošák, dvouroční lončák, 7) lilety khourek, kalhoťár, starší pak sekáč, khouř, 7) zajíc, matěj, úšák, macek, jarek, zaječ, zaječice, 8) veverčák, veverčice, veverče, 9) vik, víčice, víčka, 10) rys, ryšice, ryšice, 11) lišák, liščí pes, liška, liščíce, lišče, liščačko, 12) kuřák, kunice, kunče, 13) kuně skalní se říká skalnice, lěsní pak větvnice nebo medovka, také pelesnice 14) tchoř, tchořice, tchoře, také se samci říká smradoch, myšák, polaf, žije-li v vody zabaf, 15) lasičák, lasice, lasiče, 16) vydrák, vydčice, vydře, 17) jezevec, jezevčice, jezevce, samci se někde říká samotář, poustevník, slýrc, kmoř, 18) v zvánčeno, ze Sibíře k nám pronikajícího myvalovce kuního se říká pes, fena, štěně.

U plátek je toto „rodové“ pojmenování: 1) bažantí kohoutek, bažantice, slípka, slepice, bažantík, kuře, 2) tetěvi kohout, tetěvice, kuře-tetěvce, 3) husa Bemeška – houser, husice, house, totéž platí pro všechny ostatní druhy hus, u nás se objevujících, 4) kačer, kachna.

kachňátko, totéž pro všechny druhy kachen, 5) slučí kohoutek, slepička, slůvce, 6) u dravců se používá vedle jména jen označení samec, samice, mládě, 7) výr, výřce, výřče, 8) u ostatních sov samec, samice, mládě.

Stopař by měl znát také hlasové projevy zvěře, každý takový projev má svůj význam a tomu, kdo ho zná, prozradí mnoho z rozpoložení či okamžité životní situace. Když se budete učit „zvěř řeči“, požádejte o radu zkušeného myslivce, který vám pomůže určit, čím je to zvuk. Tak si zapamatujte, že:

1) jelen v řiti roubí, jinak mrmá. 2) daněk v řiti chraplavě rochá, 3) smec krátce beká, jako když štekne, při pronásledování supí a funí, sma vlčí, smáta slabě píští, 4) hlídačij mulon upozorní stádo na nebezpečí hvizdávym zvukem, obdobně hvizdá varovně signály kamzíků a svišť. 5) divočák chrochtá, funí, v rozčilení „klektá“ zbraněmi, selata kvíčí, 6) zajíc v klidu mrouka, v nebezpečí vřeští, zajčata piskají, 7) veverka v nebezpečí vydává krátké zvuky znějící jako er-er-er, 8) vlk se ožívá vytím, 9) rys v klidu předeje jako kok, v nebezpečí vrčí, prská, funí, jinak se ožívá kvikáním, samice v době kařkávání mňouka, 10) liška vlčí, ječí, vrčí, skučí, v zimě v době kařkávání skoli, liškaťka kamzí, liška za noci kamzí, ohrožená vrčí, postelena liška, 11) kuna funí a píští, 12) tchoř křourá a píští, 13) lasice píští, 14) vydra píští, břečťák, 15) jezevec mručí, funí a chrochtá, 16) myvalovec funí, bručí, 17) korporeť činkají v různých tónech, 18) vyplašeny bazant křičí, na hradu štěká, bažantčij křičí, bažantčie kvoká, kůžď svolává svá kuřata, 19) telčev v ústí puka, vylouskne a brouší, jinak puka nebo

počítá, zrychluje svůj trylek, který zakončuje výluskem, 20) husy kejhají v různé tónině, 21) kachna káhá, 22) sluka basově kvoká nebo píská, 23) dravci mají podle druhu své hlasové projevy, ty se musí každý stopař naučit. Je to pracné, ale stojí to za to.

Myslivost má také svá pojmenování pro určité části těla lovné zvěře, tak:

• Jelen má 1) hlavu, 2) krk, 3) slechy, 4) svēlla, 5) svīrák, 6) lizec, 7) vētmīk, 8) žīla s tīpēcem, 9) pučnice, 10) parohy, 11) varle nebo ráže, u lanē svīrka se zástērkou, 12) kelka.

Zrakem zvěř pátrá, sluchem bystří, čichem větrí, z krytu vytahuje, do houštiny zatahuje, chladí se na kalištích, to je bahniťákův domov. Při otírání o kmeny stromů dělá otěrky nebo malovánky, při chůzi listnatým lesem často ulamuje parožím baluze a dělá nebeská znamení.

- Daněk stále pohybuje kelkou čili „aplouduje“.
- Smec často v říji honí srávu do kola a vytváří říjní kruhy, někdy odhrabává listí, mech – hrabankuje. Muffon má na hrudi prodlouženou hří-

Únor

Přelom února a března je časem zimních prázdnin, zimních sportů, výprav, časem k pobytu v zimní přírodě, je nadechnutím po půlroční práci. Oddily směřují do hor, horských chalup, aby využili tohoto týdne k výcviku na lyžích, k zimním hrám, pospolitému životu. Většina z nás se octne v této roční době alespoň na krátký čas v horském prostředí, v jiných výškách, s jinými výhledy a obzory než mají naše místa pro letní tábory.

Hory obklopené tajemností a nebezpečím od pradávna vzbuzovaly úctu, obdiv, strach, ale podněcovaly i odvahu poznat je, překonat je, vydat se do nejvyšších výšek za poznáním ale i sebeznaním. Horstva dodávají plasticitu naší planetě, vypovídají o činnosti a síle vyvěrající z jejího nitra. Z jejích vrchů, srázů, výšek poznáváme jejich zrod, růst, zanikání – vyzdvížení a hloubení údolí. Dodávají podstatný ráz krajině, člení ji, rozvrstvějí, zkrášlují. Máme to štěstí, že i tzv. naší krajiny je utvářena horskými pásmy, které ji obklopují a že většina našich hor je po botanické stránce bohatá a zajímavá a vyskytují se v nich velmi vzácné lokality. Horská příroda má svá specifika, má své bohatství, krásu, ale i zvláštní problematiku. Nezapomeňme dlouhých večerů na horách využít k poznání horské přírody a k úvahám o komplikacích, které ji připravujeme svým pobytem. Připravme si besedy o vzniku a zanikání pohoří, a jejich spojení s hlubinami Země a vesmíru.

Čtème si o historii našich hor, o jejich osídlení. I v zimě myslíme na to, že naše příroda není v pořádku, že i v zimě pod vrstvou sněhu trpí přebujelým turistickým a sportovním ruchem, že je třeba respektovat zóny klidu pro zvěř a v klíčových porostech používat jen vymezené stopy, abychom nealámali zkeřhlé větve kleče skryté pod závějemí sněhu. Pozvěme si mistři odborníci, abychom se dozvěděli, jak těžké je koordinovat na horách hospodaření lesní, vodní, luční, a to ještě s ochranným turistikou. Vzdělávejme se návštěvou muzeí a informačních center, kde se poučíme o význačných druhích fauny a flory a geomorfologických zvláštnostech (dozvíme se třeba, že na Krkonoších se vyskytuje 23 druhů jestřabíků!). Navázáním kontaktů s mistři lesáky a ochránci zjistíme možnost aktivity spolupráce. Velkým problémem je většinou skizek luk. Luční porosty jsou významným krajinným prvkem a jsou-li zanedbány, změni se radikálně jejich lesy a kulturní louky.

O tom všem i v zímě na horách uvažujeme a zavěšení na vleku vnímáme krásy zasněžených hřebců a stromů. Pro bližší kontakt se zimní přírodou se otevírá pro starší možnost zimního přechodu hřebce, zimní táboření nebo bivakování. Překážky třeba jen jedné zimní noci v pří-
střešku vlastním rukama vybudova-
ným, zůstane jedním z krásných zážitků
našeho nitra. Každý oddíl by si měl, při
dobrých sněhových podmínkách, vy-
zkoušet stavbu igloo, ale ne uplácení, ale

poctivé a poučené stavění ze sněhových kvádrů s pracným zaklenutím. I sněhové plastiky mohou rozvíjet naši fantazii. Měli jsme jednou před chalupou bílého dvoumetrového koně celých čtrnáct dní.

Krásy hor k vám promluví z fotografických publikací našeho proslulého fotografa a horolezce Viléma Heckela, který zcela neopakovatelně zachycoval na svých snímcích cestu k horám, i těm nejvyšším (Naše hora, Schody do vesmíru, Království slunce a ledu...). Zahynul 31. května 1970 při výpravě „Expedice Peru 1970“ pod Huascaránem pod lavinou kamení, země, bahna a ledu při zemětřesení. Jeho poslední snímky „Poslední hora“ se podařilo zachránit a publikovat.

Ke čtení dnes vybíráme opět kousek z Čapková, „Kalendáře“ a úryvek z knihy „Hory a sni“ Luise Trenkera. Rodák z Dolomit, architekt, filmový herec a režisér, ale především velký milovník hor a výborný znalec lyžařského umění, věnoval tuto knihu nejen všemu, co patří k tehdejšímu lyžařskému sportu, ale je holdem horám a sněhu, věčně krásé přírody. Vezmeme si příklad, jak se v zimní přírodě pohybovat, čeho si všímat, aby pro nás nebyla pouhým sportovním.

J. P.

Luis Trenker: Hory a sníh

Na počátku všech radostí a všeho vědě-
ní o lyžích byl sníh. Možná, že vody země

vu, která tvoří na hřebetě a bocích tmavou skvrnu – rouno, a říká se mu sedlo.

- Divočák má palici, ocásku se říká pírko, v horní čelisti má kletkátý, v dolní páráky, v celku se označují jako zbraně.
- Zajíc má pírko, tak se říká jeho ocásku, končetiny má zakončený drápy, škrabáky, srsti se říká vlna, když vypouští do sněhu moč, tak kaminkuje.
- Veverka má ušní boltce zakončený chvostky.
- Rys má prodlouženou lici srst a říká se tomu licousy, běhy jsou zakončený tlapkami s prsty, kde má zbraně, stahovací drápy.
- Liška má oháňku zakončenou bílým kvítkem a pod oháňkou je fialka – pachová žláza, běhy má zakončený pazourky.
- Tchoř ve stavu ohrožení vypouští hrozně páchnoucí „tchořovinu“.
- Ocas u lasice se jmenuje proutek, u vydry prut, jezevec má štětka. Pod ní má zvláštní žlázu, zvanou sádelník.

Ptáci běhají po stojáčkách, jako bažant, koroptev a křepelka, jeřáb a další. Bažantimu ocasu říká se klín, koroptvímu vějířek. Bažant má na hlavě růžky, tetřev holá místa zvaná poušky. Hlavu má zakončenu kloučkem a pod ním na bradě podbradek z pírek. Ocasu se říká tatř – složený je z 18 černých, někdy bíločerných per, podle délky a šířky péřových konců se určuje stáří ptáka. Vodní ptáci mají buď pádla nebo vesla, kterými plavou na vodě. Kachny mají na křídlech barevné lesklé skvrny, zvané zrcátka. Vodní ptáci na vodě leží. V letu vytvářejí různé útvary – klíny, šikmé řady, či hejna. Každý druh má své typické tvary. Pozor, stopaři – vodní ptáci jsou neobvykle ostražití, výborně vidí a člověka

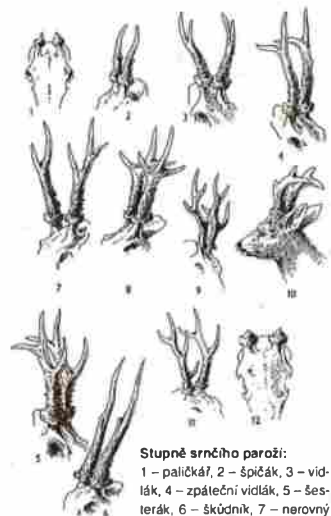
pozorují dobře ukrytí v rákosí, aniž má tušení o jejich přítomnosti.

To je základní k porozumění myslivecké mluvy a toho, co lze v skautském stopování použít.

Znám skupinu roverů, kteří si říkají Stopaři. Ve skutečnosti je každý odborníkem na jistou část stopařiny. Jeden na trus, jiný na vajíčka, další na hnízda, hlasy, běžné stopování. Tak vždy při práci v terénu mají jistotu, že poznají, co nového objeví.

Pro nacvičování stopování používají při své instruktorské činnosti v oddíle, kam patří, stopovací železka nebo šlapky. Železka jsou staršího data, přivazovala se na boty a jejich nositel se vydal po cestách lesem, poli a značil otisky stop směrem své chůze. Šlapky byly ze dřeva s natlučenými výraznými hřebíky v různém uspořádání. Oboje se používalo pro „učení“, jak „sledovat stopu“.

Kdo se chce zabývat stopařinou, je nejlépe, když se tomu věnuje pořádně. Pak teprve pochopí dobrodružnost této činnosti a získá neobyčejné znalosti o obyvatelích přírodních prostředí jako je pole, les, louka, voda, ale i lomy, pískovny, hliniště, krátce všechno, kde něco žije. V knihovně „Stopaři“ jsem našel všechno, co E. T. Seton napsal o pozorování zvířat. Ještě dnes si rád přečtu takového Wahba nebo Monarchu o životě medvěda, Domino o lišákově, krátké povídky, jako Děti pustin, Děti divočiny, O veveřici. Přečtěte si je pozorně. Pak si vezměte jeho Svitek březové kůry a knihu Lesní

Stupně srnčího parožníka:
1 – palicák, 2 – špičák, 3 – vidlák, 4 – zpáteční vidlák, 5 – šesterák, 6 – skúdník, 7 – nerovný šesterák, 8 – křížák, 9 – osmerák, 10 – zpáteční šesterák, 11 – nerovný osmerák, 12 – zakrslík

moudrosti a pročtete si jeho mistrovství a zkusíte začít plnit body, které tam udává. Když se budete snažit plnit je poctivě, tak vám to potrvá léta, než je splníte, ale budete pak skutečně něco vědět o tom, čemu se říká znalost zvířat a ptáků. Neméně zajímavé je stopování života obojživelníků, plazů, ale i hmyzu, který tvoří velmi záhadný svět o kterém ještě dnes víme v celku velmi málo, ale i to

přišly nejprve z jeho krystalů, když z par a chladu ve vesmíru se utvořila první šestipalcová sněhová hvězdička. Jsou to rozhodně živelní síly, které vyrábějí živel pro nás důležitý, a uprostřed sněhových spoust lyžařského ráje jsme těmto silám zcela blízko. Tuto zvláštní blízkost přírody nesmíme podceňovat. I když mluví k nám většinou jen prostřednictvím našeho podvědomí, přece jen její paprsek nebo její tón má rozhodující vliv na naše city, z nichž vyvěrá lyžařské nadšení. Sníh jest... ano, nyní bychom mohli naplnit svazky vážnou vědou a lyžaři by také zcela dobře slušelo, aby věděli všechno o vzniku, existenci a zániku svého žvilu. Není však mnohem krásnější, razíme-li si zcela bezstarostně stopu bílým polem a jen tiše nasloucháme zpěvu lyží ve třípřívěrném prašanu? Je to prostě zázrak, div a proto také svět, který nás obklopuje na lyžích, můžeme právem nazvat světem divů.

Doba sněžení je vždy divně vzrušující, vyvolává radostné pocity. Zdá se, že tato radost je živelná, mluví z duše. Cítil jsem ji dokonce i tehdy, když jsem za války v Alpách nebo nahoře v Gronsku věděl zcela dobře, že sněžení bude doprovázeno něčím velmi nepřijemným.

Země se pokrývá bílým, měkkým hávem. Nic není jasnější a světlejší než sníh. Třetí stupeň přídavného jména bílý zní ve všech jazycích sněhobílý. Máme-li co říci s příjemnými superlativy, znamená to vždy také superlativ pocity. Také proto sníh na nás tolik působí svou bělostí.

Bělost je tedy základní vlastností sněhu. A sníh patří k člověku nejen jako lyžařský živel. Ve sněhu, ve všem zimním a zasněženém, tkví mnoho z naší lidské přirozenosti a naší síly. Pro všechno, co si představujeme jako nadpozemské, krásné, vznešené, čisté a zářící, je nám sníh symbolem, hmatatelným a viditelným ztělesněním.

Pokud vím, sníh pokrývá časově i prostorově asi polovinu zeměkoule. Září i na nejvyšších vrcholcích tropických zemí a je proto podnětným činitelem velkého významu. Jeho výrobcem je zima. Zima vzpružuje, horko zmatlňuje. Lyžaři jsou v těsném styku se zimními silami. Jinými slovy: to, co prospívá polím a ozimům, sníh, to, co na zemi uchovává nesmírné síly ve formě ledovců, chladu a ledu, nemůže zůstat bez účinku na člověka, který žije z plodů půdy a silami produkujícími z vod ledovců pohánají kola strojů. Nezapomenutelné jsou mohutné dojmy z velkých zimních poutí. Do nekonečna se prostírají bílá pole a hory zdvihají majestátně k nebi své hlavy. A ještě krásnější než jindy jsou hory ve sněhu, v nekonečném světě velikého, bílého lica.

Karel Čapek: Kalendář

Člověk se ráno probudí a jde se podívat z okna; a najednou to, co včera bylo černo a tvrdou zemí, je ohromné bílé a kypřé sněhem; jedním rázem se přemění z gruntu celý svět, má jinou modelaci, jiné ticho a jinou strukturu. Když napadne

čerstvý sníh, stane se něco zázračného: ulice najednou vypadají širší než bývaly a domy jsou dál od sebe než jindy, a co se zdálo ve světě stěsnané a úzké, rozstoupí se od sebe do šira tím bílým a neporušeným porostem. Všechny rozlohy jsou daleko volnější, svět má najednou větší světlost. Nejhezčí na sněhu je však prostě to, že vrací lidské zemi panství. Nejobtížnější a nejpříjemnější cesta má ve sněhu okamžiky, kdy na ni ještě nevzkročila lidská noha a kdy první chodec na ni vstupuje trochu váhavě a zбожně jako plavec na panenskou a novou pevninu.

Nebo jinovatka, napadla v třeskuté noci měsíční a teď celý svět trne ve strašlivé a křehké kráse bělostného jíní. Co včera byl černý uzlovitý strom, je nyní obrovský trs mramorové jiskřícího korálu; co bylo včera pusté a strašidelné houští, je ze stříbra tepaná mříž, pavučiny na staré besidce se obrátily ve stříbrné krajčovní, suché listy na zemi jsou krumplavý stříbrem a namrzlé hvězdičky trávy se třpytí jako utkané ze skla.

Slovníček

Ekoton – lemové společenstvo – společenstvo na rozhraní dvou ekosystémů (např. kraj lesa, pobřeží řeky). Obvykle je druhově pestřejší než oba ekosystémy, na jejichž hranici leží.

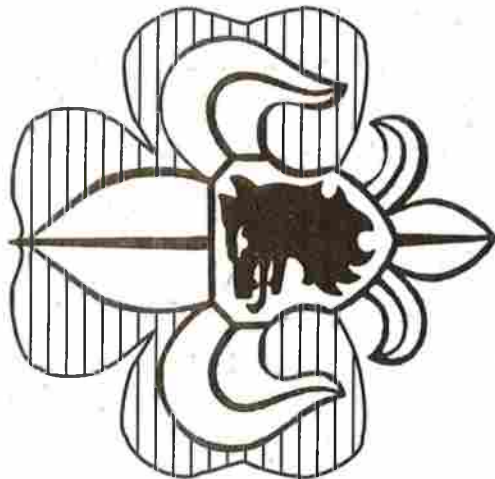
Jedním z cílů ochrany přírody je podpora obnovy a udržení takovýchto společenstev v krajině.

ani diktátor ani liberál, děti nerozmazluje, nepovažuje sám sebe za mučedníka, nemá přejatou snahu po rychlé dokonalosti. Cení si na dobrých činech dětí, má zájem o jejich činnost, dokáže jim naslouchat a je výchově optimistou. Prožívá konflikty, nezavírá oči před otázkami pohlnutými a předmanželské výchovy, uvědomuje si, že dokonalost nelze docílit obrátem (pokud je vůbec dosažitelná). V řadě jiných ohlezech se však neshodujeme. Patří sem, jak a zda vůbec odstraňovat dětskou agresivitu, zda se dětem připusobovat, zda je ochraňovat před zátěžemi, o stupni potřebné kázně, o přeceňování či podceňování vlastní role. Zde

je jisté velké pole pro debaty na vědeckých kurzech i na Lesních školách. Celkový dojem z výsledků ankety mám v podstatě pozitivní. Nejme diktátory, v úsudcích jsme uněření a jsme si vědomi odpovědnosti. Je však jisté rozdíl mezi uvažováním za stolem a reálnou výchovou. Mnohdy víme co je vhodné, ale v praxi se chováme jinak.

Jisté najdeme rozdíly v závislosti na věku odpovídajících, na životní zkušenosti a na skautské praxi (vedoucí víčat, skautů, roveřů, smíšených oddílů aj.). O tom však budeme uvažovat jindy.

Václav Břicháček

JUNÁK-
HILAS
PRAVIDLA
PŘÍLOHA
ČASOPISU
SKAUTING

6

JUNÁK-
HILAS
PRAVIDLA
PŘÍLOHA
ČASOPISU
SKAUTING

6

Společné zasedání NDK

a NChK 8. 1. 1994

Činnost obou náčelnictev v novém roce byla zahájena společným zasedáním. Sestra náčelní v úvodu stručně zhodnotila dosažené výsledky náčelnictev jako začátek uplatňování společné vnitřní diferenciace, nové koncepce výchovy v obou kmenech. Ta je založená na závaznosti usnesení pro všechny členy a odpovědnosti vůči sobě navzájem i k druhým. Naléhavě upozornila na složitost našeho hnutí dané nejen historicky, ale děním v současné společnosti. Bratr náčelník připomněl konkrétní úkoly, které čekají v letošním roce na obě náčelnictva, a tak jak v oblasti výchovy dětí, tak ve výchově nastupující generace oddílových vůdců, vůdkyní a mladých činovníků na všech organizačních úrovních.

Následovala část jednání, ve které náčelnictva pracovala samostatně.

Na závěr lednového zasedání se sešli ke společnému jednání bratři a sestry jednotlivých obcí a komisi náčelnictev k práci na výchovných úkolech:

Do 15. ledna sestry Tománková a bratr Ženatý připraví návrh změn kompetencí zpravodajů oblasti, okresů a středisek, tak aby byly v souladu s novelou činovníckých zkoušek.

22. ledna se sejde společná komise pro skautské stezky.

22. ledna se koná schůze odboru víčat, na kterou jsou pozváni i členky odboru světlušek.

Do 5. února společná komise pro činovnícké vzdělávání připraví návrh znění prováděcího předpisu k činovníckým zkouškám, ve kterém budou zapracovány připomínky delegátů podzimního kongresu, příp. dalších činovníků.

5. března se koná společné zasedání NDK s bývalými členkami náčelnictva.

Náčelnictva schválila návrhy úskopisů k čestnému a vůdcovským zkouškám a emblemi pro závod světlušek a víčat.

Koncem ledna ukončil pracovní poměr tajemník NChK bratr Ondřej Vanke. Proto náčelník NChK bratr Zdeněk Hájek požádal sestru náčelní Peškovou, aby tuto funkci zastávala tajemnice NDK Iva Macková až do doby, než bude jmenován nový tajemník.

Iva Macková - tajemnice NDK
(S textem souhlasí sestry Pešková a bratr Hájek)

Z jednání NDK

NDK požádalo historickou komisi o spolupráci při zjišťování historických okolností vzniku hesla „Odpovědnost - povinnost - kázeň“ a jeho závaznosti pro činovníky hnutí.

Sestra A. Tománková seznámila NDK s návrhem uspořádat v letošním roce podle počtu frekvencí jednu či dvě lesní školy, které budou „univerzální“, tj. pro vůdkyně všech tří věkových skupin společně s tím, že povinné víkendové semináře, které budou následovat po týdenní LŠ o prázdninách, budou svým obsahem zaměřeny diferencovaně podle věkových kategorií. Absolventky LŠ si budou moci dobrovolně vybrat, který ze seminářů si zvolí. NDK tento návrh schválilo. V letošním roce se budou LŠ konat v termínech: 7. až 17. srpna a 18. až 28. srpna ve Stálkové.

Příhlášky zasílajte sestře Štírované, Křídlovická 8a, 603 00 Brno.

Lesní kursy budou pořádát oblasti s tím, že příhlášky z Moravy a Slezska shromažďuje sestra Marcellová a z Čech sestra Ševčíková.

NDK schválilo návrh dnešek redakční rady Skautingu, aby se sešly se zástupci MČHK ke společné schůzce, na které by se měl dohodnout o účelnější spolupráci a činnosti v redakční radě časopisu.

NDK navrhlo, aby se při udělování vyznamenání „Medaile DKO“ užze spolupracovalo s NKD a skupinou pro vyznamenání. Doporučuje, aby nadle NDK posuzovalo pouze návrhy pro ty sestry, které stále pracují aktivně s dětmi, nebo které zastávají volené funkce ve střediscích, okresech a oblastech. Jinak doporučujeme, aby ostatní návrhy posuzovalo buď násléctví kmenové dospělých nebo příslušná skupina při organizaci radě. NDK dále navrhuje, aby se „Medaile dko“ udělovaly jednou, případně dvakrát do roka.

Iva Macková
tajemnice NDK

Lesní školy a kursy ČHK 1994

Termíny konání oblastních lesních škol (LK), jak byly nahlášeny 22. ledna 1994 na jednání rozšířeného odboru LŠ, za účasti oblastních zpravodajů LŠ a vůdců LŠ.

LŠ 1994			Vůdce LŠ
Ekumenická LŠ	19.-28.8.	Babice u Peshimova	br. Blazek
Jihoecká LŠ	19.-28.8.	Ličov a LK	br. Prokop
Severoeccká LŠ	19.-28.8.	Seleska a LK 12.-18.8.	br. Jimeček
Průžská LŠ	19.-28.8.	Červený Hrádek	br. Kašpárek
Válaská LŠ	12.-21.8.	Dolní Bečva	br. Londin
Východoeccká LŠ	5.-20.8.	Štanek a LK 6.-14.8.	br. Fanderlik
Bešycká LŠ	12.-21.8.	Nejdek a LK	br. Pokorný
Brněnská LŠ	1.-12.9.	Pozdřov-Studenec	br. Mroek
LK 1994			
Slezská LŠ	12.-21.8.	Lbava a LK	br. Šarka
Jesenická LŠ	12.-21.8.	LK 13.-21.8.	br. Králíček
Chrudimská LŠ	12.-21.8.	Slavkova Hůra, LK 6.-14.8.	br. Meener
LŠ 1994	5.-14.8.	Červený Hrádek	br. P. Hausner

Přihlášky zasílejte prostřednictvím ORS oblastním zpravodajům LŠ nebo vůdcům LŠ.

Pokud nebudete dostatek přihlášených do LŠ do 15.4.1994, dohodnou se vůdcové LŠ na společném konání LŠ nebo LK.

ni. Kter často ponechají děti jejich vlastní zabavě. Souhlasíme s podporováním dětské aktivity a hledání smysluplné náplně volného času. Přijemné je zjištění o pedagogickém optimismu a o snaze podporovat pozitivní činy dětí. Zároveň si uvědomujeme, že skautská výchova se neobejde bez konfliktů mezi členy. Zde se rýsje nezbytnost výchovných prostředků vedoucích ke vzájemnému respektování a k hledání cest, jak rozumně a bez prudkých emocí hledat cesty k řešení sporů.

A které společně odmítáme: Těžkou chybou je vyhláset se komunikací s dětmi a zavírat oči před problémy sexuálními. Odmítají se kruté tresty, nemá se trestat ukvapeně a napomenutí může být často dostatečným výchovným prostředkem. Zlobení dětí nelze „vyhanět“ za každou cenu a i když je občas nutné vůli dětí zlomit, nemělo by to být obecným výchovným principem. Největší chybou však je přehlédnout dobré činy dětí.

Potřebné, je, že mezi odpovídajícími se neobejde pocit přílišné únavy, děti nám nejdou „na nervy“, i když jsme s nimi od rána do večera. Většinou si uvědomujeme, že nemůžeme žít jen oddělovými radostmi a starostmi a necháme se skautingem omezování v osobním vývoji. Pochybují však, že odpovídají i ti, kteří slouží dětem bez ohledu na vlastní potřeby a zájmy.

Rozpočet postojů nacházíme v následujících oblastech: potlačování dětské agrese, výtv, v příprubování se dětem, se snahou zjišťovat o dětech naprosto všechny informace, s postojem ochranným všechny informace pečovatelským, se zdůrazněním kázně, s počtem, že vůdcové necítí dostatek opory a s tím, zda klást na děti velké až nepřiměřené nároky a uychovávat tak jejich vývoj. Zde se naše názory liší a najdeme jak odpovídi souhlasné, tak odpovídající.

Pro ilustraci uvedu 10 položek, s kterými se objevili obsahové největší souhlas a také 10, položek s jejich obsahem nesouhlasíme.

Souhlas:

- Dítě má právo na vlastní názor a mělo by se mu dovolit jej vyjádřit.
- Všichni jde v oddíle lépe, když se dovedeme smát vtipům dětí a také je umíme přijmout.
- Když děláte různé činnosti společně s dětmi, cit se vám blíže a snáz se s vámi hovoří.
- Vedoucí nesmí od dětí vyžadovat něco, co sám neplní.
- Vedoucí se má snažit zacházet s dětmi v rozumných mezích jako se sobě rovnými.
- Při oddílových poradách by se měly názory dětí brát vážně v úvahu.
- Když vedoucí se zájmem sledují, co se mezi dětmi děje a co podnikají, pomáhají jim ve správném ústnu.
- Děti jsou vychovatelé, i když se nám zdají neukázněné a sobecké.
- O vedoucích by se nemělo nikdy špatně mluvit.
- Čím dříve se dítě naučí, že promluvený čas je navždy ztracen, tím lépe.

Jasný a zřejmý nesouhlas:

- Vedoucí si nemustí přisát všimnat dětských dobrých činů.
- Vedoucí si získá úctu dětí tím, že jim ve všem vyhová.
- Vedoucí, kteří se ptají dětí na jejich starosti, si neuvědomují, že je lepší nechat to na pokoji.
- Musí-li být vedoucí s dětmi celý den, má dětem, že má „svázaná křídla“.
- Oddíl je to jediné, co má pro vedoucího význam.
- Nechte-li dítě mluvit o jeho problémech, dopadne to tak, že si bude čím dál, tím více stěžovat.
- Děti, které se jako malé účastní sexuálních her, vystoupu v sexuální zločince.
- Pro dítě je nejlepší, když je nikdy nenapadne, že by jeho vedoucí snad neměl pravdu.
- Pohavní poučení patří do rodiny či do školy a není věcí vedoucího.
- Na závěr si stručně shrnu hlavní poznatky z ankety: Skautský vedoucí roku 1993 není

1. Ujasnit si postlání akce – k tomu je nutná diskuse v celém kmni.
2. Vymezit klíčové oblasti – hlavní oblasti cestování, zásobování, nocování, program apod.
3. Zhodnotit současný stav – a to jak výstroj a výzbroj tak i psychologické a fyzické možnosti jednotlivců.
4. Stanovit priority – na co klademe důraz.
5. Vytyčit konkrétní cíle – stanovíme i případné náhradní řešení, důležitá je i kontrola, zdali jsme naplnili námi požadované cíle viz. bod č. 1-4. V případě, že ne, tak je nutné přehodnocení a návrat k postlání akce.

V další etapě přípravy se dostáváme k prvnímu kroku pro naplnění námi vybraných cílů. Otázka „JAK?“ se rozpadne na více: „JAK?“, „KDO?“, „KDY?“, „CO?“. JAK – je vlastní provedení akce, vhodné je vypracování scénáře nejlépe v grafické podobě (myšlenková mapa)

KDO – stanovení zodpovědnosti za splnění dílčích úkolů

KDY – přesný termín

CO – nutné potřeby pro zabezpečení akce

Ve scénáři by se nemělo zapomenout na nouzová a náhradní řešení a opatření – prostě být stále připraven.

Všechny etapy plánování a příprav provází kontrola a hodnocení se zpětnou vazbou.

Při přípravě velkých akcí je nutná důslednost vedení akce a to již v přípravě. Osobní zodpovědnost každého jednotlivce, termínovanost plnění úkolů, přesné určení a rozdělení povinností je samozřejmě klíčem k dosažení úspěchu.

Málokdo si je vědom, že čas strávený přípravou akcí není ztrátový, ale časlo ušetří mnoho energie při vlastním průběhu.

Nemějme obavu, že příliš dokonalá příprava ubere akcí na dobrodružství. Při velmi náročných akcích dochází k řadě nečekaných překvapení.

O přípravě akcí lze napsat mnohem více (např. o cestě, výstroji, výzbroji, výdolkách podmínek atd.), ale tyto všechny náležitosti se liší podle typu akce, lokality, počasí, ročního období, a proto nelsoou podrobně rozebrány zde.

Pokud nemáte žádné zkušenosti s velkými akcemi, je nutné abyste se poradili s někým zkušeným ze střediska či příslušným odborníkem a doporučujeme také četbu odborné literatury (průvodce, příručky).

V částí Odpovědnost vůdců R&R bylo použito myšlenek řady odborných publikací.

NÁPADY PRO R&R JARO 1994

VYCHÁZÍ JAKO PŘÍLOHA ČASPISU SKAUTING, ROČNÍK 32, ÚNOR 94

Na jami příloze se podíleli:
Hastman, Chlup, Rychlonožka, Věva, Ols a Iva

V listopadovém čísle „Junák hlásí“ jste se dočetli o „Výzvě pro rovery a rangers“. Přišla nám už celá řada ohlasů (DEKUJE-ME), ve kterých se jak družiny, či kmeny RS, tak i jednotlivci přihlásili, že chtějí s námi do toho jít. Do čeho? Do shromáždění těch nejružnějších roverských aktivit, zkoušek, podniků atd., které by posloužily buď těm, kteří se s roverenem teprve seznamují, nebo těm, kteří chtějí rozšířit vlastní roverskou činnost o nové nápady.

S prvními ohlasy jste se už setkali. Byla to pozvání paroubčických a přezenských R&R na víkendový. Postupně budeme uveřejňovat další náměty tak, jak nám o nich napíšeš. Pozor – o vašich nabídkách potřebujeme vědět aspoň dva měsíce předem (dlouhá výrobní lhůta časopisu). Čtěte tedy pozorně, abyste se včas mohli přihlásit na některou zajímavou akci, kde zažijete určité nejen spoustu lágrace, naučíte se to, co ještě neumíte, ale hlavně – poznáte nové a bezvadné kamrady.

Podstatou „Výzvy“ se stalo pořekadlo: „Víc hlav – víc ví“. Proto jsme mohli už v prosinci na základě vašich dopisů vybrat z prvních desítek nejrozmantějších nápadů ty, se kterými lze začít nejlépe hned zítra. Do konce roku se s vámi podělíme o další náměty. Přitom počítáme stále s vámi! Nevšimjte. Sedněte a napište nám, jaké vy jste prožili roverské akce či zkoušky, a které z nich doporučujete ostatním R&R. Určíte vaše nápady nezapadnou.

Chtěli bychom totiž touto jarní přílohou zahájit jakyší „nekonečný příběh roverů a rangers“.

JE TU JARO!

V chladném období uplynulých měsíců se roverské kmeny oddávaly zimním radovánkám. Mrazivý vzduch a sněhová nadílka nás zabívaly do pohodlí srubů a horských chat, odkud bylo možné pod-

nikat mnohé výpravy. Snad jen ti nejo- zbláhší roveři a rangers vyzkoušeli zimní taborek v zahrabě, či v eskymáckém iglú, jini vyzvěli na bílém sněhovém kobereci své typy. Tyto roverské výpravy, konané mnohdy v extrémních podmínkách, patří k dlouho vzpomínaným.

Pomalu už odvykáme zázitkům, jakými je proslavování lyžařské stopy v hlubokém typyveném sněhu i sjíždění po umrzlých pláních, protože přichází období, na které se těší nejedna živá tvor. Hmyz nastává své zkrslé křídla slunečním paprskům, ptáci křičí tak, že nemůžeme do- spat, rostliny směle vystupují své hlavice z hlíny a člověk odkládá rukavice, čepici a zimní bundu do šatníku.

Jakou činnost mohou kmeny roverů a rangers v tomto krásném čase probou- zející se přírody vyvíjet? Především by- chom se rovněž měli probudit ze zimní letargie, do které jsme možná upadli při menší četnosti akcí naplánovaných na zimu. Proto je třeba hned zkraje uskuteč- nit větší roverský podnik. Jedním ze způ- sobů, jak jaro dostojně přivítat, je přípra- va jakési „břhřady“, při které se snažíme z přírody odstranit to špatné, co se bě- hem zimy nashromačilo pod všezakryvajcí bílou peřinou. O tom, že to vždy nemusí být jen suchopáně vynášení hrabudří, svědčí následující příklad.

Naš oddílový ekologický den

Příchod jara u nás tradičně vítáme eko- logickým dnem. Přípravujeme se na něj již tři týdny předem. Obvykle jsme prko pře- vtílujeme pomocí píly, kladiva, třetibku a vrtačky či diela do podoby ptáčích budky.

Členové každé družiny třinácti dvé a du- chtu si myslí: „Kde by nezůstaly na ocet!“ Nové domovy pro syčky, břílky ale i pro sovy vyřezáme s pomocí jara a vůdce celé dopoledne. Je to činnost nanelyš nebezpečná. V jedné ruce kladívko, ve druhé budku a ještě se držet? Se zavistí pomyslíme na opice s chápavým oca-

Rizika akcí

Přirozenou loňskou roverského věku je úsilí o dosažení výrazných výkonů. Pro- jeví se to v mnoha směrech. Příznač- ná je snaha o fyzicky náročné akce – přechody hor, sjezdy řek, dákové jízdy na lyžích apod.

Př. těchto akcích hrozí mimo obecných rizik i různé přecenění svých sil – fyzic- kých i duševních. Proto je nutná důklad- ná příprava před akcí včetně neustálého zlepšování připravenosti všech členů, např. pomocí tzv. majých zkoušek – otuž- lost, cvičení, překonání nepohodlí, sebe- záření, apod. Důležitá je spolupráce sku- piny, proto jsou vhodná drobná cvičení spočívající během činnosti kmeny.

Pro roverské vůdce platí heslo: „Ově- řte se v každém okamžiku a ověřte se každý okamžik“.

Vedení skupiny v extrémních podmín- kách je těžká a odpovědná dřina proto, že vůdce je v každém případě jen jeden. Ve vykonané skupně je možné střídavé vedení, což ponechává práci vůdce ulehčí, ale i kdy je konečně rozhodnutí v nejzá- važnějších případech na něm.

Vůdce má za úkol co nejvíce směřovat kmen, jedním z rizik je psychologické neun- sení zájezdu. Dochází k situacím, kdy jed- ní ptáčků a družin nadávají. Teprve při mezní záteži, kdy na diskuse nezbývá síla, přechází kolektiv nuceně na režim jakési nelenilivé disciplíny. Bohužel často opo- zdě.

V podstatných věcech musí být vůdce rozhodný a důsledný. Při každém roz- hodnutí je nutno počítat s rezervou sil, časovou rezervou a s náhradním řeše- ním. Nutné je nejenom rozdělení úkolů, ale i jejich kontrola.

Důležitým dodržováním každé spoleh- livosti, rozhodnosti a dobrou přípravou akce můžeme snížit rizika akce na unos- nou mez. Je nutno upozornit, že rizika nelze odstranit, pouze snížit a být na ně připraven.

Příprava akcí

Nebudeme se zabývat v této části dlou- hodobým plánováním, strategickými cíli apod.

Velké akce roverského kmeny jsou sa- močřejmě zapasovány do celoročního plánu kmeny a do akcí střediska.

Pecivá a promyšlená příprava snižuje míru rizika. Vyměříme-li se do něčeho bez- hlavě, můžeme to díky náhodě zdotat, ale vlivější se potom podobá spíše výhrě v loverti.

Před vlastní akcí je vhodné, aby vůdce vytvořil myšlenkovým tým spolupracovníků. Na začátku akce je dobré si položit dvě základní otázky: „CO?“ a „PROČ?“. Tedy čeho chceme dosáhnout – stanovíme cíli akce a samozřejmě se s tím váže otázka proč toho chceme dosáhnout. Po vyjasnění těchto základních otázek přichází teprve další krok a to „JAK?“ se k rozpracování cílům dostaneme.

Po vybrání cílů můžeme podrobit své plány metodě SMART – tj. že naše cíle by měly být:

S – specifickovány, konkrétně určeny
M – měřitelné s možností vyhodnocení,
zda-li jsme cíle již dosáhli

A – akceptovatelné, aby byly přijatly za své většinou účastníků

R – reálné – náročné, ale splnitelné
T – termínované – určit časové období pro splnění cílů

Protože často chceme dosáhnout více cílů i na více úrovních je vhodné si sestá- viti jakýsi „strom“ cílů, popřípadě stanovit významnost jednotlivých cílů.

Většina vůdců tuto etapu hrubě přeská- kuje a zabývá se až následnými kroky k dosažení cílů, ale dostával se do para- doxi situace – nevědí kam chtějí dojít, přesto tam jdou a jsou překvapení, že nedosáhli cíle.

Pro situace strnutí si můžeme tuto etapu uvést v pěti bodech.

škodlu věcí. Bojovníci se pak spojí se svými ženami a dohodnou si tajný zvukový signál. V době do vlastního uskutečnění akce si bojovníci a ženy pečlivě připravují indiánské obleky a náležitou výbavu.

Výběru prostoru pro hru je třeba věnovat značnou pozornost. Je dobré, pokud ten, na němž se hraje, leží mezi městy, ve kterých účastníci hry bydlí.

První část hry probíhá v noci. Na vhodném místě plány oheň. Zde vyčkávají všechny ženy příchozí svých mužů. Z dalších dvou míst (vzdálených zhruba 6 – 10 km) vyrazí ve stejný čas (pátek večer) bojovníci obou kmenů. Jejich prvním úkolem je co nejdříve nalézt (třeba předtím) tábor žen. Pak se každý musí přilpížit k ohni a tajným signálem přivábí svoji ženu.

Pokud se mu to podaří, může se s ní vydat na noční cestu. Zde se ovšem na scénu dostávají bojovníci samotari. To jsou ti, na které žádná žena při losování nezbyla (v případě, že je bojovníků více než žen). Samotari mohou rovněž čekat u ohně a čekat, až budou bojovníci druhého kmene vabít své ženy. Dvojici se mohou pověsit na paty a ve vhodném okamžiku bojovníka předem dohodnutým způsobem přemoci a ženu mu vzít. „Krást“ ovšem mohou i bojovníci, kteří své ženy již mají.

V terénu je předem stanoveno (v mapě označeno) několik bodů – posvátných míst. Zároveň také účastníci hry znají místo tábora, kam mají na konci hry (po projití všech posvátných míst, po uplynutí časového limitu) dojít. Na každém posvátném místě jsou uloženy průkazní kameny, které si každá dvojice strádá (v případě ukradení ženy zůstávají kameny bojovníku).

Každý bojovník, který dorazí do tábora, získává pro svůj kmen „body“ za každou přivedenou ženu, přemožení bojovníka cizího kmene, za každý průkazní kámen...

Nápady pro R&R

Myslím, že tato část hry je plna mnoha nečekaných zvratů a pikantních herních situací, na které účastníci budou dlouho vzpomínat.

Ráno (dopoledne) je potřeba uzavřít mír mezi znesvářenými kmeny, neboť to vyžaduje další část programu. I tento obřad má však své náležitosti a nelze jej odbyť suše.

V příběhu druhého dne lze prověřovat schopnosti bojovníků a jejich žen v různých disciplínách fyzických i psychických (běh, lukostřelba, zručnost, rétorika...). Součástí hry je samozřejmě hodnocení výsledků. Je možné hodnotit obě části dohromady, ale i zvlášť.

Pokud se rozhodnete tuto hru uskutečnit, můžete si samozřejmě pravidla upravit a vylepšit dle místních podmínek a možností.

ODPOVĚDNOST VŮDCE ROVERŮ A RANGERS

Podstatou nového činovníckého slibu je uvědomení si odpovědnosti.

Povinnosti vůdců mají několik rozměrů: povinnost k sobě, ke zdraví, vzdělání, k dětem, ke skautskému hnutí, k vlastní zemi a k úkolům pro obecné dobro.

Při jakékoliv činnosti má vůdce zodpovědnost za každý čin a myšlenku.

Všechno úsilí vůdce bude marné bez vnitřní a vnější kázně. Kázeň se musí stát nezbytnou součástí života každého vůdce.

Tyto základy platí nejen pro všechny vůdce, ale měly by se stát součástí životního stylu všech skautů a to především roverů a rangers, pro které je i závazné heslo „Sloužím“ ve všech jeho podobách.

Účelem těchto řádků není rozebrat odpovědnost vůdkyně rangers či vůdce, spíše připomenout základní podmínky pro úspěšné přípravy akcí R&R.

6

sem. Ale že tak činíme každý rok, zvládáme vše rutinně, jako drobný žízlu.

Zcela neobvyklá a pro nás nová činnost nadešla až odpoledne. Do napínavého děje nás vůdce viall příběhem „Z vlastní dlaně“.

V ihoamerických horách byly vědeckou výpravou nalezeny části dlouho hledané sochy indiánského boha úrody. Úkolem našich družin bylo pomoci v těžkém horském terénu vyprostit a dopravit rozlamané kusy do přístavu. Na každém dílu se měl skvěl monogram šéfa vědeckého týmu Dr. Jima Lawewooda, abychom při vítězoslavně nepřivalll kdejaký balvan. Přeprava každého byla totiž hodnocena. Mapka kreslená doktorovou rukou nás zavedla na místo vzdálené asi 15 minut od klubovny a zároveň značila polohu přístavu – asi 1,5 km od lokality nálezu.

Do lesnatého údolí s horským potůčkem jsme doběhli jako druž. Dychtivě prolezáme každé mláži a stále nic nenacházíme. Za námi slyšíme další dvě družiny a v duchu si už říkáme: „Indiánský bože úrody po kouscích roztrošený, prosíme tě, zjev se nám!“ Vtom slyšíme křik našeho nováčka Tomáše: „Mám to, poďte sem, je a tady je další, rychlééé“.

V blesku jsme u něho – a je nám vše jasné. Na břehu bystřiny leží v blátě zapadlá, trávou a křovin zarostlá, velká černá pneumatika od traktoru. Svítla z ní červenou barvou nakreslená písmena J a L. Opodál ležely další gumy z nakladácké a jedna od osobního auta – smutná pozůstatost ze stavby vodárny.

A už se to všechno valilo a kutálelo, padalo a zase zvedalo po cestě podél potoka. Pak ještě do dlouhé kope, na jehož vrcholu stál zelený ocelový kontejner. Ve dneho začali naši vůdci z celkového počtu čtrnácti pneumatik stavět asi dva a půl metru vysokou sochu. Při focení někdo cynicky prohlásil, že vypadá jako nasvot firmu Michelin, ale my jsme v ní obrazně viděli svého „kameného“ boha úrody a navíc číslé, na jaro se těší údolí.

Nápady pro R&R

JARO VE FRAKU

V dnešní uspěchané době nemáme moc příležitostí zastavit se a vychutnávat krásu a poklidnou atmosféru mnoha různých událostí. Spáchem, hlučím a málo vnímáme to, co se nám samo nabízí. Jdeme příliš po povrchu, protože v hloubce se nedá spěchat.

Jestliže hovořím o událostech, mám nyní na mysli prostě skutečnosti související s koloběhem přírody. Komu z nás dnes připadne nevšední, že zjara vykvetou bledule? A přesto je to okamžik, který se v roce uskuteční jen jednou, je přehavý, krátký a snad i pro nás nadhledný. Zkrátka, je to okamžik hodný řádné oslavy. A zatímco slouží si oslavovat šépe a piněli, než něco jiného, neboť zde byl tisíc let před námi a bude snad i dlouho po nás. Lidský život a jeho jubilea jsou ve srovnání s věčností přírody trapnou epizodou.

Pokuste se tedy najít v roce takový okamžik, který bude takto vyčleněn a krásný a pokuste se ho pěkně oslavit. (Někde to bude kvetení bylin, jinde první listy na stromech či přilet stěhovavých ptáků...)

Když však oslavujete, pak musíte být přítomni tam, kde se události děje – tedy v přírodě. Na každou pořádnou oslavu se tak musíte slavnostně obléci, neboť se tak ve svátek činí. Možná, že si někdo bude fuknat na čelo, až váš v obleku nebo ve večerních šatech potká kdesi v divočině, ale nic z toho neudělejte. Člověk čas od času potřebuje vybočit z vyjetých kolejí.

Obvykle se také ve slavnostních chvílích připojí. Vezměte s sebou sklinky a jistě najdete čistý potok nebo studánku, jejíž voda je chladivá a lahodná. A vůbec, vnuťte po celou dobu přírodu všem smyslům. Poslouchejte zvuky přírody, zjistíte, že jich jindy naprostou většinu přesečnete. I mokry mch a suchá tráva mají svou vůni. Přijďte i na to, že nejen z knedlíků živ jest člověk. Ochutnejte trávu a mladé listí (okamžik to však nedoporučuji). Zjistíte, že toho ještě hodně

3

ně málo víte. K oslavám rovněž patří proslov. Nechtí každý z hostů pronést krátkou oslavnou řeč, jak je při příležitosti zvykem.

Obiad oslavy můžete tedy spojit s celou řadou cvičení a různých her. Dominivám se, že by se mohla z takové akce vyvinout i kmenová tradice, dokážete-li vše plně prožít. Zkuste to!

SYMBOL JARA – LÁSKA

Nápad na tuto akci jsme dostali díky našim rumunským přátelům. Pravidelně, již několik let nám posílají v prvních březnových dnech přáníčka. Na Balkáně si je vyměňují příbuzní, ale taky kamarádi a známí. Vaničky z přáníčků, lásky a na oslavu každoročního probuzení života v přírodě. Papírovou kartičku zdobí vždy nějaká kovová či textilní červeno-bílá ozdůbka – zvonek, kytička, podkvikla, čtyřlístek, apod.

Tento zvyk se nám zalíbil tak, že jsme nečekali na kalendářní jaro a vyrobili jsme obdobná přáníčka už na konci mimosopustu. Tenkrát jsme to byli my, kdo jako první posílali přání do Rumunska, a další jsme věnovali svým nejlepším kamarádům doma. Do obálky jsme ještě navíc přidali pozvánku na večerní posezení. Každý si měl vedle svíčky donést i svou nejoblíbenější knihu či nahrávku o lásce a přátelství. V neosvětlené klubovně jsme se sešli do kruhu. Svíčky jsme rozvěšeli postupně – podle toho, kdo kdy přeceřvil vybranou básničku, citát či krátký úryvek, nebo až dozněla tón z kazety. Teprve když se kruh ze svíček spojil, začal jsem hovořit.

Povídali jsme si společně o tom, jak jsou právě dnes vzácné tyto city, a co pro nás znamenají. Díky odborným knížkám, přednáškám a televizním debatám se téměř denně dovídáme, jak milovali, jak předešli oltářnímu, jak lékařský postup při interrupci je nejméně rizikový, či jak se chránit před AIDS. Dálko mě méně však

odborníci při nich mluví o tom, že láska nejsou jen různé techniky milování, ale že láska znamená věrnost, spolupodporu, vzájemnou úctu, zralost, že láska je jeden z nejkrásnějších a nejdůležitějších citů v životě člověka, a že za takto citápanou láskou se nemustíme stydět.

Naše povídání jsme zakončili tím, že každý nejdříve v duchu vyslovil své tajné přání a teprve potom sloukl plamen své svíčky. Zanedlouho jsme se ocitli ve tmě a mlčky jsme vyšli do jarní noci.

VODA

Opravdu roverskou výpravu může být slezť tedy už od místi, kde se dá let s lodí právě na jaře, kdy je dostatek vody. K uskutečnění vodácké akce však nestačí jen znát někoho, kdo nám půjčí loď a pádla, případně zajistí dopravu lodí na místo. Měli bychom se nejprve poradit se zkušeným vodákem (pokud jsme na vodě poprvé) a vyzvědět co nejvíce roztunu, nebo jej nenápadně přiblížit do svého ložního pytle. Pak už stačí jen opatřit vyhovující část z lodí plavací vestou a odrazit od břehu sític novým mokřým zkušenostem.

VÝPRAVY PRO ROBINZONY

Mnoho rovenů a rangers je osamoceno. Jsou přidruženi k oddílů nebo střídákům, vykonávají funkce oddílových rádců, pomáhají věčatům apod., ale nemají vlastní kmen nebo alespoň rod. Tato skutečnost nastává především na vesnicích a v malých městech.

Pro tyto robinzony, popř. i s Patky jsou určeny následující řady.

Lze prožít mnoho dobrodružství – jen proměnit své přání a sny v činy. Jarní příroda přímo láká ven, ven do přírody. Výpravy do přírody jsou jedním z dobrodružství, která můžete zažít. Stačí jen vyrazit za poslední domy a zmizet v lesích,

loukách a polích. Opravdové dobrodružství neprožije ten, kdo sedí doma.

Chtěli bychom nabídnout několik námětů na výpravy.

K pramenům potoka

Těže u vás nějaká říčka, nebo větší potok? Nevíš, kde má pramen? Nevadí. Vyraz na výpravu proti toku. Časem, jak se bude potok užívat, budeš přeskačovat ze strany na stranu, budeš se škrábat do strání, prodírat se houštím, vlnat ticho hlubokého kaňonu. Neopouštíš tok. Čím divočejší krajina, tím lépe. Pokud se tok dorazí do cíle své cesty, uprav pramen tak, aby i jiní mohli pít.

Jseš-li šikovný vydraběj korytko, postav stříšku a jinak uprav pramen ve studánku. Cestou pozoruj přírodu, los kolem sebe, živočichy ve vodě i na souši. Vyhov si zaznam.

Cesta proti toku ti může trvat i několik dní, počítej s tím a připrav se na to. Při této výpravě zažiješ dobrodružství z objevování, uctíš krásu přírody.

Tisícovky

Další možnou výpravou, v našem kmeni vyzkoušenou, je návštěva vrcholů hor. Protože máme Jizerské hory za domem, vyrazili jsme pokaždé tisícovky těchto hor, tzn. všechny vrcholy vyšší než 1000 m n.m. Je jich celkem 12 a trasa k jejich dosažení měří kolem 90 – 100 km, podle místa nástupu na akci. Vyzkoušeli jsme lehčí i zimní variantu na běžkách. Zdobnější z nás absolvují tento výlet po vrcholcích v jednom dni.

I u vás jsou jistě nějaké zajímavé vrcholy, nemusí být ani příliš vysoké, hledej spíše zajímavý terén.

Námětů na výpravy je mnoho. Velmi dobře ti poslouží kniha Miloše Zapletalů – Výpravy do dobrodružství. Je v ní plno velmi dobrých námětů ve kterých si určitě každý rover najde to své.

Na dobrodružství nelze čekat doma, je nutno vyrazit!

Nezapomeň ale na rizika, která každá výprava přináší. Buď vždy připraven a pokud jdeš sám, buď vědět doma nebo včít kam jdeš a kdy se přibližně vrátíš. Nepodceňuj přípravu výpravy.

Hra pro

Velmi často se setkáváme s tím, že v roverském věku chlápci a děvčata opouštějí skauting.

Jestliže dležílym prvkem činnosti skautů je hra, pak se nemůže vytratit po jeho odchodu do roverského kmene. Mnohdy však slycháme, že roveři a rangers tam či jinde jsou jen produlouzenou rukou oddílových vedoucích. Možná, že mohl zřácoj čuť do práce právě proto, že hra v jejich činnosti chybí. Pokud se necháme odrazit tím, že roveři ignorují „klasické“ skautské hry, moc jsme pro věc neudělali. Oni si chtějí hrát, ale trochu jinak. Jejich „zřetata hravost“ je pouze zdánlivá. Jestliže se nám podaří zájem o hru vyprovokovat, zjistíme, že jsou schopni ji dokonale prožít, ačkoli je velmi prostá. Většinou již nelze o dravé soupeření, hraje se spíš pro hru samotnou.

Pokusil bych se nyní uvést jeden z námětů na vikendovou akci, přičemž budu vyčítat ze skutečně sebrané hry.

Jedná se o hru z indického prostředí. Je dobré, spojit se k tomu účelu roverský kmen a kmen rangers, nejlépe z různých měst. Vůbec nevádi, že se vůbec nebudou znát, ba možná, že tak bude ještě zajímavější. Roveři se rozdělí na dvě skupiny – bojovníky dvou kmenů. Rangers budou představovat jejich ženy. Hra však vyžaduje přítazení žen k jednotlivým bojovníkům, což je možné provést různými způsoby. (Rangers mohou například upéci buchty, do jejichž náplně vloží stočený papírek se svým jménem a adresou, a balíček buchet pošlou na adresu roverského kmene). Pokud se stane, že bojovníků je více, není to ná-

Ekologické projekty

Ministerstvo životního prostředí vypisuje výběrové řízení na podporu projektů v následujících zájmových oblastech:

1) Výchova a vzdělání

- a) podpora činnosti a provozu center ekologické výchovy, projekty ekologické výchovy a vzdělávání se zaměřením na cílové skupiny, b) podpora činnosti a provozu ekologických poradních a informačních center pro veřejnost, projekty ekologického poradenství a informací pro veřejnost se zaměřením na cílové skupiny,
- c) tiskoviny a výstavy s metodickými, informačními nebo osvětovými ekologickými zaměřením,
- d) budování a udržování naučných stezek.

2) Ochrana přírody

- a) ochrana genofondu (zoogenofondu, fytozenofondu),
- b) biodiverzita - obnova narušených přírodních společenstev,
- c) obnova prvků systému ekologické stability,
- d) management v maloplošných chráněných územích ČR,
- e) obnova historických parků a zahrad (přírodních prvků),
- f) konzervace, a ochrana stromů a alejí rostoucích mimo les.

3) Ochrana životního prostředí člověka

- a) projekty zaměřené na úspory energie,
- b) projekty zaměřené na využívání alternativních zdrojů,
- c) projekty zaměřené na zdravý způsob života.

Žádost o podporu může podat každé skautské středisko do konce února 1994. Podrobnosti ohledně zpracování projektů obdržíte na adrese: MZP ČR, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, odbor pro styk s veřejností, kancelář č. 326, Marcela Králová, Tel.: 673 10 671 nebo 6712 2584.

Výchovný styl skautských vedoucích v roce 1993

V minulém roce se prostřednictvím našeho časopisu uskutečnila anketa zaměřená na sledování výchovných postojů. Cílem bylo informovat se o tom, jak současní vedoucí uvažují o výchově, jaké názory mezi nimi převažují, v čem se shodujeme a v čem se lišíme. Jinými slovy: šlo o sebepoznání našeho hnutí a o zjištění, zda najdeme cosi jako příznačný styl skautské výchovy.

Každý z nás si časem vytvořil - často i zcela nevědomě - vlastní způsob vedení dětí. Prochází se v něm životní zkušenosti, osobní vlastnosti, hodnoty a ideály. V anketě jsme se pokusili slovně vyjádřit 22 různých výchovatelských postojů. Každý byl vyjádřen pěti věťami. Úkol dotazovaných bylo vyslovit s jednotlivými výroky svůj souhlas či nesouhlas na čtyřbodové stupnici. Záměrně nebyl povolen postoj neutrální, ale žádali jsme, aby ke každému tvrzení byl přece jen jistý názor vyjádřen.

Sdělujeme dnes základní poznatky s tím, že pro důkladnější rozbor budeme hledat jinou publikační možnost. Data jsou rozsáhlá a překračují možnosti krátké časopisecké zprávy. Získali jsme celkem 262 odpovědí - bratři i sestry, různého věku, z různých velkých míst, různého vzdělání i různé skautské kvalifikace a zkušenosti. Všem odpovídajícím velmi děkujeme za pomoc a ochotu ke spolupráci. Data byla zpracována na počítači díky pečlivé práci br. Zasloučka a Šantory.

Základní poznatky:

Prakticky bezvýhradně souhlas se objevil s obsahem položek, které vyjadřovaly a) zájem o děti a nutnost společné činnosti s nimi (vůdce se musí o děti zajímat, být s nimi v těsném kontaktu, slyšet jejich hlas atd.), b) poukazují na nezbytnost povzbuzovat děti k samostatnosti a podporovat jejich slovní projevy (říká se tomu někdy asertivita). Naznačuje to, že mezi odpovídajícími činnostmi se nevyskytují ani jedinci s dikta-torskými sklony (autokraté) ani příliš liberál-

Ze zasedání NCHK

Br. náčelník Hájek provedl rekapitulaci oblasti zodpovědnosti členů NCHK a určité změny v rozdělení úkolů.

místonáčelník br. Ženaty - výchova ml. členů, vyznamenaní, spory, odpovědnost za zpravodaje:

br. Šmajdl - včata
br. Švehla - skauti a skautské činnosti
br. Plíšek - roveň, tabory a netradiční sk. činnosti

místonáčelník br. Brož - výchova vedoucích (omluven na 4 měsíce z činnosti), zastupuje br. Pučalík jako zpravodaj odboru LŠ

br. F. Hájek - činnosti zkoušky
br. Vanke - člen odboru LŠ, kontakt s duchovní radou, soc. činnost

a handicapování, red. rada Skauting
místonáčelník br. Dolejš - Ediční rada, ekologie, region Praha
br. Řehák - humanitární akce a programy, red. rada Skauting

br. Krajčí - člen NCHK za JM
br. Janík - dlouhodobě mimo republiku

Pro krajová kola závodu včtat a světlušek jsou určeni následující garanté:

SČ Švehla, ZČ F. Hájek, VČ - Petráček, Brož, Praha Dolejš, JM - Bo venkov, SM Ženaty, Střč Dolejš (nekonat v Příbrami), JC Šmajdl.

NCHK bylo seznámeno s návrhy na označení sk. zpravodáči. Doporučilo jednání jednoho návrhu, který předložil br. Pučalík br. Plíškov.

Zdeněk Hájek, náčelník NCHK

Z náčelnictva kmene OS (dospělých)

Na schůzi náčelnictva kmene OS dne 26. 1. 1994 byly projednány:

- 1) zpráva činnosti odboru OS pro skautské sběratelství za r. 1993 a plán činnosti odboru na rok 1994. Z mnoha velmi zdařilých akcí stojí zvláště za zmínku vydání dopisnice a příležitostného razítka k 75. výročí „Pošty českých skautů 1918“, vydání něko-

lika sad skautských pohlednic a odznaků k různým skautským akcím, výstava a 3. setkání skautských sběratelů v Praze 6.11.-2.12.1993, zájezd na mezinárodní setkání skautských sběratelů ve Vídni 15.-16.5.1993 (17 účastníků), intenzivní styk se sběrateli se 10 zemí celého světa, úzká spolupráce se Slovenským skautingem a především pak zapojení do akce IFOFSAG "Ban-ka poštovních známek" - sběr použitých známek, jichž bylo nasbíráno přes 54.000 a výtěžek je určen na fond pomoci skautskému hnutí v nejdůležitějších zemích světa.

Plán akcí odboru na rok 1994 bude zveřejněn v příští zprávě náčelnictva.

2) návrhy na vyznamenaní Syrinx. Lhůta pro zaslání návrhů (zpracovaných podle příslušného řádu) je 15. března 1994.

3) zprávy o účasti zástupců kmene OS na „evropském fóru gild“ v St. Vigli a na setkání a zasedání středoevropského regionu IFOFSAG v Grossau 15.-22.1.1994

4) informace o příspěvku světového ústředí IFOFSAG 50.000 BF na vydání informačního letáku pro Českou skautskou gildu.

5) přehled aktivit NKOS (jeho členů) v období 1993.

6) zajištění regionálního setkání OS v Ostravě 18.-19.2.1994

V obšírné diskusi byly projednány otázky a problémy práce NKOS na r. 1994. Jednoznačně byly odmítnuty matoucí zprávy mezi některými členy o zrušení kmene OS jako zcela nepodložené a neodůvodněné. Bylo zdůrazněno, že kmen je neodmyslitelnou, svěbytnou součástí hnutí. Podmínkou pro jeho plné uplatnění a autoritu je však aktivní činnost klubů OS a zpravodajů OS na všech úrovních. V této souvislosti bylo konstatováno, že v řadě regionů (oblastí) ORJ zpravodajové OS nefungují,

jak se např. projevilo při semináři zpravodajů OS z oblasti a pražských ORJ v listopadu min. roku. Náprava v této věci leží plně na klubech OS a ORJ. Náčelnictvo vypraví k této záležitosti otevřený dopis klubům OS.

Aktivita náčelnictva bude v následujícím období zaměřena především na:

- 1) rozvíjení aktivní činnosti klubů v nejbližším spektru zájmu,
- 2) rozvíjení styků mezi kluby OS a členy OS,
- 3) rozvoj mezinárodních kontaktů jak na úrovni jednotlivých klubů OS, tak i celého kmene,
- 4) propagaci a cílevědomé rozvíjení rodinného skautingu,
- 5) upravení postavení kmene OS v hnutí, především ve vztahu ke kmenům mladších členů (CHK, DK) a rozseh a formy spolupráce s nimi,
- 6) aktivizace činovníckého (zpravodajského) sboru OS.

Plán konkrétních akcí k naplnění těchto aktivit bude sestaven a projednán na další schůzi náčelnictva. Již nyní se však náčelnictvo kmene OS obrací na všechny členy, kteří mohou v těchto činnostech být spolutvůrci nebo pomocníky, aby se na adresu náčelnictva kmene OS přihlásili.

Vladimír Kopřiva

Ekumenická lesní škola

Uspořádá letos opět tým ve dnech 19. až 28. srpna. Pro výše včeláckých smeček je alternativně připraven speciální program. Přihlášky se základními údaji zasílejte ihned, nejpozději však do 31. března na adresu: Miloš Blážek, Panuškova 9, 140 00 Praha 4.

ELŠ

Upozornění pražským sestřím

Čekatejské zkoušky sester Svojskovy oblašt v Prahu se budou konat ve dnech 29.-30.4.1994

Přihlášky ke zkouškám si vyžádejte u svých obvodních výchovných zpravodajek, kterým je vyplněné, doporučené střediskové, mi výchovnými zpravodajkami a s dokonale vypracovanou písemnou prací předějte nejpozději do 7. března 1994.

Čekatejské soustředění před zkouškami se bude konat 16.-17.4.1994 v klubovně střediska Mawadim v Praze 5, U Okružníku (dřívešší hrsti - vchod z Podbaboňské ulice).

PRJ - výchovná rada DK

Skautecký ekologický seminář

Již tradiční skautecký ekologický seminář, v pořadí šestý, nazvaný „Skautecký životní prostředí v Severních Čechách“ se uskuteční v Blatné ve dnech 15.-17. dubna 1994. K účasti zveme všechny skautecké vůdce, kteří mají chuť dozvědět se něco o tom, jakými způsoby ovlivňují rozhodování o životním prostředí občane v demokratické společnosti, rozdělit se o své zkušenosti z programu vlastního oddílu a pokusit se hledat odpovědi na dvě vzájemně související otázky:

Jaký vliv má prostředí severních Čech na zdejší skauteckou činnost?

Čím může skauting přispět k ochraně životního prostředí právě teď i v dlouhodobé perspektivě?

V místě budou k dispozici panely, na nichž můžete prezentovat fotografie, kresby a jiné ukázky z činnosti oddílů. Blíže informace o programu a organizačním zajištění semináře zašleme zájemcům v průběhu března. Závažné přihlášky posílejte nejpozději do 25. března 1994 na adresu: Vít Růžička, Mistrovská 12, 100 10 Praha 10.

V přihlášce uveďte, zda žádáte zajištění noclehů a přílohu oblašt se známkou a zprávu o technické adrese.

Na setkání se těší Darina, Vít, Věra a spol.

Ekoskupina zve

všechny zájemce o ekologickou činnost v Junáku na pravidelné schůzky, které se konají vždy v úterý v těchto termínech:

22.2., 22.3., 26.4., 24.5., 14.6.1994

Začátek je v 17.00 hodin na Ústředí Junáka, Senovážné nám. 24, Praha 1.

Oznámení zdravotní rady

Speciální kurs pro lékaře-instruktory plánujeme na víkend 20.-22. května 1994 v Roztokách u Prahy. Žádám skautecké lékaře, kteří dosud tento kurs neabsolvovali a chtějí se věnovat instruktorské práci, zejména vedení zdravotnických kursů pro činovníky Junáka, aby se závazně přihlásili na mou adresu do 15. dubna t.r. V našem hnutí působí toho času 130 lékařských instruktorů, jejichž seznamy dostaly ORJ k Novému roku. Každý okres dostal současně 3 výšší nové příručky Bezbarterovy skauting. Podle řádu lesních škol je třeba k uskutečnění kursu alespoň 18 účastníků. Je třeba, aby kurs obsáhl zejména ty ORJ, jímž dosud vlastní instruktor chybí.

MUDr. Jan Pisko, vůdce kursu
U kruhu 15, 100 00 Praha 10

Informace zahraniční rady

VCP Hessen
země: Německo
termín: 24.7. - 4.8.1994
Pozvání pro skauty a skautky ve věku 11-16 let na tábor německých skautů
cena: 150,-DM + cestovné

Hledáme hostitele

Na cestu do Prahy a ČR se letos chystá několik skupin zahraničních skautů a skautek. Na pár nocí by potřebovali zajistit ubytování v klubovně či rodinách a chtěli by poznat život našich oddílů. Prohlédněte si, prosím, následující seznam a pokud byste se chtěli některé skupině věnovat, blíže informace vám sdělí Lenka Svobodová (Tel: 561 4137 - večer).

velikonoce - katolictví skauti ze Stuttgartu - 30 osob
25.6. - 2.7. - Dánsko - 25 osob, orchestr - skauti i skautky
10. - 12.7. - USA + Austrálie - 28 osob - skauti
11. - 14.7. - Austrálie - 55 osob - skauti i skautky

2 - 3 dny v 7. - Švédsko - 30 osob - skauti i skautky
25.7. - 7.8. - Francie - 14 skautek - 14-17 let
- putovní tábor po českých lázeňských lázních
léto - 7 francouzských mládežnických skautek ze Švýcarska by rádo strávilo letní týden v Praze a okolí s našimi skautkami.

Hledáme zájemce o dopisování do Anglie
- výšší světšček
- 2 víkendy ve věku 10 - 11 let
Kdo byste měl zájem, adresu vám sdělím.
Lenka Svobodová

Upozornění k čekatejským a vůdcovským zkouškám

Čekatejské zkoušky proběhnou v letošním roce již dle nového zkušebního řádu, - vůdcovské zkoušky pak ještě podle starých zkušebních řádů.
Agendu vedte, prosím, na starých tiskopisech. Nové formuláře jsou v tisku, ihned po jejich obdržení z tiskárny budou rozestlaný jednotlivým ORJ.

Toto upozornění platí pro oba kmény
František Hájek - Čingo,
zpravodaj pro vůdcovské zkoušky NCHK

Poděkování

Upřímně děkuji za všechna vianoční i novoroční blahopřání. Je mi opravdu líto, že nemohu všem světským skautkám i bratřím napast osobní dopis, aktivně jeden po druhém vedle druhého by si to zasloužili. Jsou to poselství o Vaší snaze udržet rádosť druhému. Ukazují zároveň, kolik našich živých oddílů pracuje. Přejí vám, aby vám skauting přinášel v Novém roce samou radost a pomáhal vám i v řešení problémů osobních.

Váňa Macková

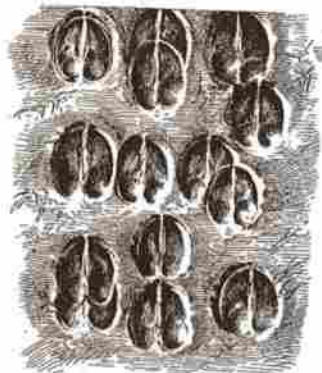

stoi za to, zejména když ničením životního prostředí jich stále ubývá. Stopování je zábava i věda, skýtá hodně radosti i dobrodružství. Ono nestačí jen se vydat na stopařskou stezku. Je potřeba se také na to řádně vybavit. Předně oblečení. Pamatujte si: žádné pestré bundy z látky, která sůstí. Tlumené barvy zelené, šedé, hnědé. Ideální jsou maskáče. Knoflíky nikdy lesklé, kovové, vždy matné, dřevěné, kožené. Kdo nosí brýle, tak čepici se štítkem nebo klobouk, aby se zabránilo odrazu slunečního světla od obrouček a skel. Veškeré vybavení mít promyšlené v obalech z maskovací látky. Takže si například můžete postavit na zem snímací aparaturu na zvuk, ale máte k tomu patřičné maskování. Naučte se se vším zacházet doslova „po slepu“, každý hmat vyzkoušený a přesně tam, kam je potřeba. Zápisník, tužku, fotoaparát s teleobjektivem, vše prozkoušené, montování procvičeno, včetně rozložení zápisníku, skicáře a způsobu kresby, fotografování. Nesmíte nikdy zapomínat, že pozorovaná zvířata a ptáci jsou neobyčejně ostražití a vnímaví na změny okolí. Stavíte-li si pozorovací kryt, tedy tak, aby vanoucí vítr šel od zvířete k vám, nikdy obráceně. Postavte, ponechte několik dní v klidu, aby si zvířata zvykla na to, že se změnilo okolí třeba vašim krytem z chvoji, rákosí, či maskovací sítě. Objevujete se tam spíš za soumraku, nebo brzo ráno. Chodíte co nejtišeji, bez jakéhokoliv hluku, pozor na vrzavé boty, podkůvky na patkách a kovové cvočky na podešvech

dovedou jako naschvál cinkat o sebe-menší kamínky. Nepospíchejte a nehrňte se křovím jako tanková brigáda, ale „klouzejte“ křovím jako přízrak. Je to napínavé, někdy i namáhavé, ale účelné.

Doma si všechny úlovy ihned zařadíte do svého již pořízeného získaného stopařského materiálu. Trus si přemodelujte z hlíny nebo z moduritu, „zavařte“ a přesně obarvěte. Zápisníky, kresby do obálek, filmy vyvolat a rozřezat. Udržujte stále ve všem pořádek a řád.

Význam vašeho stopování by mělo mít za účel zjištění všech živočichů a ptáků,

Chlouba stopařského deníku:
sledová znamení jelena – nahoře: došlap, dvojšlap
opozdáný, opozdění šlap; uprostřed: křížová stopa,
příšlap; dole: dvojšlap přenáhlený, přenáhlený šlap,
mámení.

kteří žijí ve vašem regioně. Zejména těch, kteří jsou dnes již velmi vzácní.

Každý stopař by měl být dobře obeznán s několika zákony a to:

- zákon č. 114/1992 Sb o ochraně přírody,
- prováděcí vyhláškou k citovanému zákonu a to vyhláškou č. 395/1992 Sb
- novelizovaným mysliveckým zákonem č. 512/1992 Sb
- rybářským zákonem č. 102/1963 Sb
- a zákonem ochrany zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb

Dobře si je přečíst a mít vybrané paragrafy stále v paměti.

Pro váš program byste neměli zapomínat že 4. říjen je vyhlášen jako **světový den zvířat**.

Podle tohoto námětu si připravte svoji činnost, osvětový program na tento den pro ostatní členy oddílu, nebo i rodičů. Pro stopařské začátečníky ještě několik zajímavostí o našich zvířátkách.

Mezi naší zvířata je také několik „přivandrovalců“, kteří buď byli zasazeni do světa našich zvířat člověkem, nebo sem přišli sami. Daniel – jak se říkalo již ve středověku krásné spárkaté zvíře – daňkovi, je u nás již od dob římských, kdy byl do Evropy rozšířeno z Mezopotamie a z okolí Kaspického moře. Divočák se přivánil po světové válce z karpatských krajů a velmi se mu tu zamlouvá. Z Portugalska a Španělska byl k nám dovezen králík a nyní k nám ze sibiřských farem košatinyových zvířat připutoval myvalovec kuní.

Větší bratranec králíka – zajíc, malý, je sice životem samotář, ale jinak velmi za-

Migrace organismů – cestování, přesuny skupin organismů z jednoho prostoru do jiného. Nejtypičtějším příkladem migrace je každoroční tah ptáků ze severu na jih a zpět. Migrací je i přirozené osídlení nového prostoru, např. nově založeného lesa, kam migrují lesní rostliny a živočichové z okolí.

Introdukce – zavlečení některého druhu člověkem do místa, kde tento druh dříve nežil. Neuvážené provedení introdukce může mít nepříznivé (až katastrofické) následky – např. zavlečení králíků do Austrálie, jejich následné přemnožení.

Ochrana přírody

Ochrana přírody je u nás upravena Zákonem o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. a navazující Vyhláškou MŽP č. 395/1992 Sb.

Na rozdíl od předcházejícího zákona z roku 1956 není účelem zákona jen ochrana vybraných druhů rostlin a živočichů a vytváření chráněných území, ale i ochrana a obnova přírodní rovnováhy v krajině a péče o ekologické systémy a krajinné celky. Cílem tohoto zákona je tedy ochrana přírody jako celku.

K zajištění ochrany přírody a krajiny by mělo sloužit zejména:

1. Vytváření a ochrana územního systému ekologické stability krajiny, t. j. vzájemně propojeného souboru přirozených nebo přírodě blízkých ekosystémů (= „kousků zdravé přírody“). Můžou to být např. přírodní lesy, soustava rybníků,

kopce porostlé lesy a křovinami apod., které tvoří přirozené prostředí pro život živočichů i rostlin. Tato místa by měla být navzájem propojena pásy přirozené vegetace (např. okolí vodního toku, pás lesa), což by zajišťovalo možnost migrace organismů.

2. Ochrana planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.

Podle zákona jsou chráněny všechny druhy živočichů a rostlin před ničením, sběrem a odchycem, které by mohly vést k zániku druhu na daném území.

Mimo to zákon a vyhláška konkrétně stanoví zvláště chráněné druhy ve 3 kategoriích. (přibližně 500 druhů rostlin a hub, 300 druhů živočichů).

1) druhy kriticky ohrožené

2) druhy silně ohrožené

3) druhy ohrožené

Zákonem je chráněn nejen jednotlivý živočich či rostlina, ale i prostředí ve kterém žijí. 3. Vytváření sítě zvláště chráněných území. Chráněná území jsou rozčleněna do 6 kategorií:

1) Národní parky – nejcněnější velkoplošná území. V současné době jsou v ČR 3 NP: Krokonošský n. p., N. p. Šumava, N. p. Podýji.

2) Chráněné krajinné oblasti – přírodovědně, krajinně a kulturně významná rozsáhlá území. Zřízeno je 23 (např.: CHKO Křivoklátsko, Třeboňsko, Jeseníky...), další se plánují.

3) Národní přírodní rezervace – menší území mimořádných přírodních hodnot s celostátním významem

4) Přírodní rezervace – menší přírodovědně hodnotné území

5) Národní přírodní památka – významný přírodní útvar (skála, lom, jeskyně, naleziště nerostů) s celostátním významem

6) Přírodní památka – významný přírodní útvar

K zajištění ochrany přírody a krajiny slouží dále např. prosazování ekologického způsobu hospodaření v lesnictví, zemědělství, vodním hospodářství a spolupráce na územním plánování.

Příroda v naší republice je ve velmi kritickém stavu. První krok k její záchraně byl učiněn – je vypracován a schválen kvalitní a moderní zákon na její ochranu. Další kroky jsou na nás – seznámit se s tímto zákonem a prosazovat jeho naplnění v našem každodenním životě.

Zákon vyšel ve Sbírce zákonů 1992 a jako příloha Zpravodaje MŽP. Na skautském ekologickém semináři na jaře roku 1993 měl o ochraně přírody přednášku ing. F. Urban z MŽP ČR. Přednáška vyjde tiskem jako součást speciálu FONS. (FONS – viz Skauting 3, str. 22.)

V prosinci loňského roku proběhl v Praze na Albertově seminář na téma Člověk a příroda s příspěvky Jaroslava Pavlička, Jana Sokola a Václava Bricháčka. Posledního z jmenovaných jistě dobře znáte. Další dva vám představíme prostřednictvím dvou knížek z této a příští přílohy.

jímavý, žel dnes již tak vzácný zjev naší přírody. Možná, že se vám podaří při stopařské vycházce objevit ve sněhové ploše nepatrnou vyvýšeninku ze které stoupá tenký proužek páry. To zajíc, uložený ve svém „pekáči“ a zakrytý sněhem, čelí zimě a vánici. Leží vždy směrem proti větru, aby čichem zjistil třeba vaši přítomnost a mohl utéci. Velmi dobře plave. Stopy veverka vedou vždy od stromu ke stromu. Zadní tlapy jsou jakoby prodloužené. Veverka se opírá celou nohou – chodidlem až po patu, a vytváří tak typickou konfiguraci stop předních a zadních noh. Někdy to vypadá, jako když zajíc panáčkuje. To je obdobná stopa. Hleďte, rozdíl.

Lišky sídlí v norách, do kterých vede „vsuk“, obvykle dobře krytý kořenem starého stromu, ale vychází z něho liščí pach, který vám lišku prozradí i v hromadě balvanů a skal. Ten vsuk není jediný, liška jich má více jako nouzové východy. Srovnajte stopy lišky, psa a kočky, přední i zadní stopy, změřte a udělejte si tabulku rozměrů.

Velmi čiperné zvířátko je kuna. Když se podaří odchovat mládě, je z něj velmi milý, živý a přítulný tvoreček. Jejich stopy jsou dvojí. Jedny s pěknou kresbou a jedny, jelikož mají mezi prsty srst, dost nejasné. Která stopa je které kuny, skalní a lesní? Tchoř je bratr, který se brání pronikavě páchnoucí „tchořovinou“, ale mně shání vajíčka a nosí do sena na půdu, kde je vždy najdu, když je potřebuji.

Lasička je gumové stvořeníčko, neobvykle mrštné a strašně zvědavé. Na zá-

blesky vyleštěného dna vnitřku jídelní misky se mi podařilo chytit tři lasičata. Kmotr jezevec je samotář, který přes zimu vyspává, ale občas, když je hodně teplo, vyleze z nory a slídí kolem po nějakém soustu.

Kdo jednou viděl „vydřů vodní cirkus“, nezapomene na to nikdy a nebude litovat hodin trpělivého čekání, aby je uviděl znova. Co ony dovedou vyvádět na blátnivě klouzačce na bahnitém svažitém břehu je nutno jedinečně vidět.

Jaroslav Pavlíček: Trosečníkem v drsné přírodě

Muž, který přešel pěšky Grónsko a který vybudoval českou polární stanici na ostrově Nelson u břehů Antarktidy, vydal před lety knihu Člověk v drsné přírodě. Její třetí vydání, přepracované a přejmenované na Trosečníkem v drsné přírodě vyšlo letos v prosinci.

V naší zemi moc drsné přírody nenajdeme. I když vyhledáme místo vzdálené od civilizace, nestane se, že bychom za den nepotkali aspoň chalupu, silnici či vesničku.

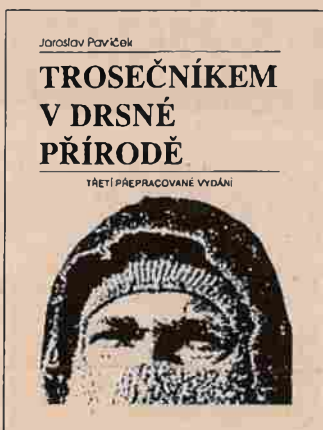
Přesto se může stát, že vás v horách zastihne vánice, že zabloudíte v leších a přijde noc nebo se budete muset v krizových podmínkách postarat o ostatní.

Autor nám nabízí své bohaté zkušenosti z opravdu drsné přírody, z podmínek věčně zasněžených velehor, Grónska, Antarktidy. Ukazuje, že člověk může přežít mnohé, je-li na to psychicky připraven, má náležitě vybavení a ví co dělat. Kniha má charakter praktického návodu – příručky, v tomto případě je každá věta položena osobními zážitky autora.

V poslední době pracuje J. Pavlíček na antarktické stanici na ostrově Nelson. Cílem této stanice je zejména ukázat a prakticky vyzkoušet nový životní styl, t.j. vyzkoušet dlouhodobě pobyt bez vymožeností civilizace, navíc v podmínkách pro člověka neobvykle nehostinných. Kniha i svědectví o práci v Antarktidě nás vede k zamyšlení nad skutečnými potřebami člověka současné civilizace, který je obklopen nadbytkem předmětů, mnohdy zbytečných, který spotřebovává neúměrné množství energie a surovin a produkuje hory odpadů.

Kniha je vynikající inspirací zejména pro roverský program jak po stránce praktické (t.j. jak se vybavit do drsných podmínek), tak i jako námět k zamyšlení nad současným způsobem života a nad možností jeho změny.

Knihu můžete sehnat v některých lepších knihkupectvích (např. v Praze v Jilské ulici č. 1, případně ve skautských prodejnách).

Právě vyšel nový FONS Speciál

Obsahuje: Hovory o ochraně přírody – František Urban, Muž stromů – Jean Giono, Občan a příroda – Erazim Kohák s ilustracemi Vlastimila Tomana a Ladislava Ruska (viz Skauting č. 3, strana 22).

**PŘÍLOHY ČASOPISU
SKAUTING JSOU TIŠTĚNY
NA RECYKLOVANÝ PAPIŘ!**

Výtah z přednášky na roverském semináři, pořádaném 4. 12. 1993.

PRO 21. STOLETÍ

Současnost

Lidstvo rychle mífí k magickému časovému bodu, k počátku třetího tisíciletí. Svět se zmenšuje, dějiny se zrychlují. Lidské poznatky neustále přibývají, stejně tak jako civilizační pokroky, které usnadňují a zpřijemňují život. Žijeme v etapě vědeckých, ekonomických, politických i společenských převratů a paradoxů. Část lidstva žije v přepychu – a jinde umírají děti hladem. Věříme v mírové řešení sporů – a na mnoha místech zeměkoule se stírlí. Toužíme po vzájemném porozumění – a konflikty mezi lidmi, skupinami i globálními soustavami neubývají.

Budeme dnes společně uvažovat o jednom aspektu našeho života – o odcizení člověka přírodě, z které jsme vzšli, ale kterou současně ničíme. **Rozcestí, na kterém stojíme, je následující:**

– **buď sebezničení (zničením přírody dojde k rozbití vztahů mezi lidmi i mezi sociálními strukturami)**

– **nebo naděje pro důstojný život budoucích generací.**

Má-li druhá možnost mít šanci na uskutečnění, pak je třeba uvažovat o systematických a promyšlených krocích, jak postupovat. Je na každém z nás, jak se rozhodne a zda bude ochoten a schopen reagovat na vlastní rozhodnutí: **zda bude mlčet a hledět na zničenou krajinu, či zda ji bude považovat za vlastní poškození a bolest. Zda budeme mít my všichni, kteří zde sedíme a kteří působilme v roverských kmenech, dost vůle ke změně našeho žebříčku hodnot i praktického chování.**

Nejprve uvedu základní téze o naší současnosti:

1. Životní prostředí je devastováno stále se zrychlujícím tempem.

2. Každý máme na této skutečnosti svůj podíl.

3. Důsledky lidského rozhodování a chování v dnešních složitých podmínkách života nejsou mnohdy ani jasně patrné ani předvídatelné.

4. Pro poučení i nápravu jsou potřebné srozumitelné informace, které budou přiměřené věku dětí i různé úrovni vzdělání.

5. Pro změnu chování je nutná zřetelná naděje, jasný cíl a konkrétní opatření k nápravě.

6. Považujeme-li se za správce zeměkoule, pak je třeba pro ni pracovat, sloužit a přinášet oběti.

7. Lidské hodnoty se mění pomalu, ale tento proces lze urychlit buď vhodnými společenskými opatřeními nebo systematickou výchovou.

8. Ekologickou krizi nelze řešit bez pochopení kosmického řádu, tedy bez duchovního rozměru, který výrazně přesahuje zájmy současné generace.

Dnes se často říká, že žijeme v odlidštěném světě a že člověk se odcizil. Ale čemu se odcizil? Zřejmě své vlastní přirozenosti, tedy

– své podstatě citové a sebezáchovné: ničí přírodu a tím sám sebe

(Vyhubí-li dnes velrybář velryby, zitra vyhynou i velrybář),

– svému vztahu k přírodě umělým vytvářením světa věcí, které mnohdy nepotřebuje.

(Čím více toho mám, tím méně z toho mám).

– své základní morálce, kdy člověk rád přijal svobodu, ale odmítl přijmout odpovědnost.

(Učíme děti starat se o druhé, ale soudíme, že příroda se o sebe postará sama).

Etika v ekologii

Dnešní úvahy o lidské mravnosti se rozšiřují o zcela nový rozměr. Úcta k člověku je dnes již málo – úcty ke všemu bytí je třeba. Z hlediska lidského platí hlavní zásada: **Žijme tak, abychom při uspokojování svých potřeb neomezovali práva těch, kteří přijdou po nás. A z hle-**

L. Rusek

diska přírody: **Začneme se konečně chovat k přírodě jako k matce, od které dobře vychované děti jen neberou, ale dokáží poskytnout péči vracet.** Anebo ještě jinak: Člověk bez přírody nemůže existovat, ale příroda bez člověka je velmi dobře myslitelná.

Uvedu několik hodnot, o kterých je potřebné uvažovat v roverských kmenech v zájmu uchování bohatství přírody – a tedy i člověka – na Zemi:

1. Solidarita a altruismus, spojené s vědomím souznělosti s okolím ve smyslu biologickém, sociálním i duchovním.

2. Za základní kvalitu života považujeme dobrovolnou prostotu a schopnost odříkání se.

3. Vědomí spoluodpovědnosti každého za vývoj lidské společnosti i stavu přírody (viz Kohákova metafora o tragedii obecní pastviny, kterou si můžete přečíst v ekologickém speciálu roverského časopisu Fons)

4. Varovat se činností, jejichž důsledky nedokážeme ani s jistou pravděpodobností posoudit.

5. Přirozenou soutěživost vědomě doplňovat spoluprací v zájmu „dobré věci“, jak říkali již osvícenci.

6. Samosprávná demokracie a tvořivá aktivita ve kmenech, v obcích i ve větších celcích.

7. Tolerance a řešení problémů racionálním jednáním ve spojení se vzájemným respektem a vcítěním.

8. Snad poněkud neočekávané sem řadím další bod: Plánované rodičovství tak, aby děti byly chtěné a žádané, přišly v pravý čas, s pravým partnerem a po patřičné přípravě.

9. Odpovědnost vůči budoucím generacím.

10. Úcta k životu ve všech formách a podobách (viz A. Schweitzer).

Naproti tomu stojí dnes převládající rizikové orientace hodnotové:

1. Individualismus, spojený s úsilím o maximalizaci osobního zisku. Plyne z něj pokles odpovědnosti za věci veřejné, výchovu v to počítaje.

2. Svoboda, která je chápána jako právo na spotřebování všech materiálních statků a podporovaná dnes zcela nepřiměřenými reklamními prostředky či spíše triky.

3. Oceňování hodnoty člověka dle úspěchů ve sféře majetkové a to často bez ohledu na způsoby, jak byl získán.

4. Hedonismus, který vidí smysl života

získání co nejvíce rozkoší, radostí a pohodlí a podněcování stále nových, zbytečných potřeb.

5. Kořistnický vztah k přírodě.

6. Idea „kvantitativního růstu“: rychlejší auto, dokonalejší přehrávač, přepychovější byt, počítaje v to i ukazatele hrubého národního příjmu a pod. Podobný růst má nutně své meze, jinak by vedl ke katastrofě.

7. Ztráta smyslu pro nezištnou spolupráci – tím se vracíme k prvnímu bodu a bludný kruh se uzavírá.

Kudy vedou stezky roverské, není třeba rozebírat. Jistě to tušíte sami dostatečně dobře. Ale přece jen uzavřu citací J. Vavrouška: „... hledání harmonie mezi člověkem a přírodou, mezi společností a jejím životním prostředím, abychom se co nejvíce přiblížili k ideálům humanismu a úcty k životu a přírodě ve všech jejích formách a ve všech časových horizontech.... Měli bychom přijmout zásadu, že svoboda každého jedince končí nejen tam, kde začíná svoboda druhého, ale také tam, kde dochází k ničení přírody.“

Výchova a ekologie

Hlavní otázka, na kterou budeme hledat odpověď je, jak docílit převod teoretických poznatků i etických hodnot do každodenního života. Tento proces má různé fáze: Od neznalosti či lhostejnosti k poznání a odtud ke konkrétnímu jednání, které se postupně změní v samozřejmé dovednosti a návyky. Z výsledků naší dnešní ankety vyplývá, že celková ekologická informovanost je mezi námi na poměrně vysoké úrovni. Informovanost sama však nevede automaticky k lepšímu chování. Záleží na osobním pochopení v čem já se chovám neekologicky, s čím já plýtvám, co zbytečně hromadím, v čem podléhám módě apod. Odtud pak

vyplyne rozhodnutí, co chci změnit. Účinnější je rozhodnutí celého kmene, čemu se budeme vyhýbat a oč budeme usilovat. Je to rozhodnutí nás všech – a také pro všechny závazné.

Ekologické vzdělávání by mohlo mít asi tři podoby, které se od sebe liší zdánlivě jen předlohou:

Vzdělávání O životním prostředí, tj. informace, dovednosti a pod.

Vzdělávání Pro životní prostředí, tj. jak chránit a zlepšovat prostředí.

Vzdělávání V životním prostředí, tj. život v přírodě jako v domově.

Co je to vlastně domov? Cosi, co nosíme v sobě, co dokážeme prožívat i zpřítomnit si, i když žijeme jinde. Je to místo našeho štěstí a jistoty, místo, které nám poskytuje ochranu, kde jsme se učili chodit a mluvit. Místo, kde jsme si vzájemně pomáhali a které jsme důvěrně poznali. Je to mnohem více než dům, mnohem více než jen mě já. Právě tím má lidský domov duchovní dimenzi, která je neodmyslitelná od životaběhu každého z nás. Výchova pro ekologický život má nutné vývojové etapy. Jen stručně:

a) Děti ve věku světlušek a včítat. U nich

se dovršuje vnímání světa. Potřebují zcela konkrétní informace i názorné příklady, jak se poškozuje příroda a co můžeme proti tomu činit. Jsou učenlivé, ochotné přijímat vědomosti a vytvářet nové dovednosti. Podřizují se vzorům, napodobují je a snadno přijímou zásady, které dokáží pochopit. Velmi důležité by byly vhodné čítanky – většinou nám chybějí a jejich napsání čeká na vás!

b) Věk skautský. Dovězuje se vývoj inteligence a myšlení. Dítě je velmi bystré, mnohé pochopí, ale mnohé ještě nedokáže domyslet, protože mu chybí životní zkušenosti. Většinou přijme pevná pravidla chování a jejich porušení chápe jako přečin. Děti se rády podílejí na společné činnosti, ale rády vidí výsledky, a to bezprostředně. Oddálené cíle jsou pro ně neurčitě a neúčinné a proto mají přednost krátkodobé akce. V této životní etapě je již rozvinuté svědomí, o které se můžeme při výchově opírat – často bývá ostřejší než u dospělých osob.

c) Rangers a roveři. Dokáží důkladně a dlouho debatovat i uvažovat o základních životních hodnotách. Dokáží je převádět do života, ale převážně na základě

vlastního rozhodnutí či na základě rozhodnutí skupiny, s kterou se ztotožňují. Selhává vedení „na povel“ a bez vysvětlení. Pochopí též, že uskutečňování vytýčených hodnot má minimálně tři složky: Poznávání (názory, znalosti aj.), emoční (mnohé se přijme citem, pochopením či citováním) a aktivaci (pohotovost k jednání ve vytýčeném směru). Malá životní zkušenost však může vést k ukvapeným závěrům, k jednostranným postojům a někdy i k nedomyšleným akcím. Stojíte na prahu hledání cest, jak „žít jinak“. Jde o to, učit se jinému životnímu stylu. Dokáží to poučení jedinci a dařit se to může nejlépe v malých, přátelských skupinkách. Nepůjde to najednou, mnohé kroky jsou neprozkoumané. Objeví se svízele, ale také budete tušit naděje. Čekání na radu jiných či na to, že ekologické nebezpečí odstraní někdo jiný, je beznadějně. Je třeba se rozhodnout a začít zde a dnes.

Čas nám všem již běží...

(Řada námětů byla čerpána z ekologické konference „Lidské hodnoty a trvale udržitelný způsob života“, 1993.)

Václav Břicháček

Jak jsem po druhé plnil Tři orlí péra

Svá opravdu skautská Tři orlí péra jsem získal v roce 1936 na táboře u překrásného rybníka na Nepomucku. A najednou více než po půlce století jsem plnil jejich podmínky znovu a – více méně – nechtěně, či spíše donucen situací.

Kromě archeologického tábora našeho roverského kmene „Ookenanis“ jezdím ještě jako bývalý středoškolský profesor a zároveň archeolog se studenty plzeňských gymnázií a odborných škol na archeologické záchranné výzkumy. Jsem tam veden jako „pedagogický dozor“, protože jde o mládež pod 18 roků. Mám však na starosti i činnost svých svěřenců mimo jejich pracovní dobu, tedy po 16. hodině, se stravováním a zásobováním.

Zpravidla žijeme táborovým životem, bydlíme pod stany a vaříme „v kuchyni pod plachtou“. Na stravování se účastníci skládají částkou úměrnou cenám a délce výzkumu. Účetnictvím a řízením výrobního procesu v kuchyni jsem pověřen já, výrobu jídla (I) provádí dvoučlenná služba z řad účastníků. Zároveň také ráno nakupují.

Letos se mi sešla na hradě Landštejně v okrese Jindřichův Hradec parta tří mužů a sedmí děv ve věku 16 – 17 let jejich tvrdého a drsného života západočeských studentů. Parta to byla povedená. Vesměs měli dojem, že to, co se od nich za 7 pracovních hodin žádá jsou práce galejníků, že to, co si za svých 40 Kč denně uvaří, jim nemůže stačit, že 40, – Kč na den je částka, za níž by se mohli stravovat v interhotelu a že by jim zbylo ještě na „Cimr fraj“, aby nemuseli spát ve stanech.

Denně docházelo k výstupům, kdy služba měnila rozpis nákupu podle svých momentálních nápadů, co by se mělo vařit, denně byla jídla hotová pozdě, takže se do práce nastupovalo se zpožděním. Jednou přišel Matouš: „Pane profesore,

sore, reize je úplně rozvařená“, podruhé Karel: „Pane profesore, ty nudle nejdou jíst“ a tak podobně.

Marné byly mé návody, jak se vaří to nebo ono, zbytečné bylo vysvětlování, jaký postup zachovat při přípravě třeba mexického guláše nebo špaget po Landštejně. Měli pokaždé svůj rozum a žádná špatná zkušenost je nepoučila. Maně jsem si vzpomněl na to, co nám říkával nezapomenutelný vůdce plzeňských roverů z předválečné éry Jožka Knapp – Maate: „V sedmnácti se člověk pokládá za nejchytřejšího z celého svého života a trvá mu to tak do pětadvaceti, někomu i dýl, než zjistí, že starší lidé mohou mít taky pravdu“.

Jednou večer, po opožděné večeři, jsem prohlásil, že si vezmu zpět peníze, které jsem dal do společné pokladny a že se budu stravovat sám. Nevzpomněl jsem na to, že je sobota a že nemám nakoupeno. Tak jsem tedy vydržel hladovku do pondělního rána, kdy jsem teprve mohl nakoupit v blízkém Starém Městě.

Mládencům ani děvům můj hladový truc pochopitelně nevalil, jídla byla zase hotová se zpožděním, zase se utratilo víc z rozpočtu, zase jsem to odnášel já. Dohrál mne to, asi jsem zatrpkl, neustálé stížnosti mne unavovaly a odpovědi na útoky i vysvětlování nebraly konce a nevedly k ničemu.

Jednoho dne večer jsem tedy oznámil, že už nebudu odpovídat na dotazy, že službu odevzdám pokladnu, kterou jsem dosud – i když bez své účasti na stravování – obhospodařoval, zkrátka jsem nemluvil celý příští den i večer. Naštěstí se nepřihodilo nic, co by bylo vyjimečné a přímělo mne ke konverzaci.

Stejně však zůstalo vše při starém. Stížností bylo stále dost i když jsem na ně neodpovídal. Už jsem si nevěděl rady, když jsem si najednou uvědomil, že jsem splnil dvě podmínky Tří orlích per, hladovění a mlčení. A že mi chybí vlastně už jen osamělost – a v tom jsem dostal nápad.

Nad naším táborem, který byl ve spodní jihozápadním parkáně, se tyčily zachované zbytky dělostřeleckých bašt, z jejichž střelen byl dobrý výhled na tábor. Večer po uklidnění tábora, vzrušeného opětovným nálezem stížnosti proti mému vládnutí, jsem se, řádně zásoben jídlem a pitím, se spacákem a několika celtami (noci jsou zde již drsné) a různými drobnostmi přesunul do bašty. Zakryl jsem vchod celtou před návštěvníky, kteří byli stejně pohodlní vystoupit až k baště a tam jsem se uložil.

Před budíčkem jsem byl už na číhané u střelny. Ráno proběhlo bez závad. Služba připravila snídani na sedmou, kdy byl budíček, pak šla budit. Sloužily právě dvě dívky, na něž bylo spoolehnutí.

Jedna z dívek přišla k mému stanu. „Pane profesore, budíček“ opakovala několikrát a zaplácala dlaní na stan. Při tom zjistila, že je prázdný. Zřejmě usoudila, že jsem odešel tam, kam i ty nejpomazanější potenciální chodí po svých a vrátila se ke kuchyni. Ale když jsem se nevrátil během delší chvíle, radili se všichni a pak se Karel vydal na průzkum mého stanu. „Nemá tam ani spacák“ hlásil ostatním. Vydržel jsem ve své pozorovatelné do večera, i když jsem ji musel jednou opustit za účelem intimní potřeby. Využil jsem přestávky v prohlídce hradu, abych nebyl spatřen.

Nemá cenu se rozepisovat, jak probíhal den.

Výsledkem však bylo, že lid studentský převzal vládu nad chodem tábora do svých rukou, mně zbyla opravdu jen kontrolní a poradenská činnost, jen ten skutečný pedagogický dozor. A hlavně to vzali studenti jako hru, zbytek tábora proběhl v duchu kamarádství mezi starým člověkem a mladými lidmi. Projevil dokonce zájem o naši činnost v roverském kmene a dvě dívky chtějí po prázdninách mezi naše rangery. No, a mně kromě hezké vzpomínky zbylo šest orlích per.

Wapusk,

1. středisko „Jožka Knappa“, Plzeň

Ad O co mi jde, Skauting 4

Kolem článku naší milé sestry Dariny se začalo „nabalovat“ něco, co se tak trochu tvářelo jako diskuse, ale mnohem spíše je modelovou ukázkou tzv. „míjení“. Tedy toho, co po mém soudu vězí za celou touhle „kauzou“ – a nejen za ní – a co je mnohem zásadnější než dílčí stanoviska jednotlivých příspěvků. A tomu se – přiznám – po jistém váhání – budu nadále hlavně věnovat.

STRAŠENÍ KANADAMI, DRZOST – NEBO NĚCO JINÉHO?

Proto jen jediný odstavec utrousím k tomu, abych konstatoval,

– že od Dariny Vystrčilové jsem už slyšel a četl podobenější věci, než bylo to, co vtělila do zmíněného článku,

– že reakci Jiřího Navrátila rozhodně nelze označit za „strašení malé rostlinky kanadami“, ale mnohem spíše za věcné a na naše poměry nezvykle noblesní vyjádření, byť po mém soudu poněkud decentně obcházející vlastní jádro problému,

– že považovat za „základ zlepení v Junáku jen decentralizaci“ (Jenda Stöhr) je přece jenom hodně velké zjednodušení, – a že hodnotit Darinin „Vlastní názor“ především jako „známou a opakovanou drzost“ (Josef Bezchleba) může snad jenom ten, kdo vůbec nezná nejen autorku, ale nejspíš i komunikační formy dnešní mladé generace.

Nu, a teď už mi nezbývá, než abych kousl do kyselého jablka. Tím je první podoba onoho „míjení“, o kterém jsem mluvil v úvodu. Míjení dvou „světů“. Tady nejde o jednotlivé „názory“. Dokonce ani jen o „pocity“. Tady je ve hře celková „vnímání světa“. Vyjádření, která v té souvislosti slyšíme nebo čteme („Udělat si z některých činovníků navždy nepřítel na život a na smrt, k tomu v naší bratrsko-sester-ské atmosféře často stačí pouze mít vlastní názor [s. Darina]“, „Ti mladí, kteří mají být základem Junáka, nás staré členy neuznávají, zesměšňují i urážejí. Vadi jim naše vzpomínání a přirovnávání. Ničeho si neváží a k ničemu nemají úctu. Příčinou snad je to, že ke všemu přišli velice snadno [br. Josef]“), jsou jenom výřikem, kterým jedna strana ze své osamělosti marně hledá tu druhou.

Jde o vážný problém – v podstatě generační. Před tím nemůžeme ani z jedné, ani z druhé strany zavírat oči. Samozřejmě, že ta hranice není ostře dána daty narození. Sám mám tady jednu podstatnou zkušenost: celá sedmdesátá a osmdesátá léta byl pro náš oddílový život klíčovou osobností bratr Bohumil Fař – Očko (společně s bratry Janem Otou Martinovským a Janem Remíšem – Lozem hlavní představitel předválečného katolického skautingu), který se nás „ujal“,

když mu táhlo na pětadesátý rok. Byl po tu celou náročnou dobu mou rozhodující oddílovou i lidskou oporou. Ale v zásadě mezi světem těch, kterým je skauting určen především čili děti a mladých lidí, – a světem těch, kteří ač skauting milují, mohli jej ve svobodě žít jen několik málo let, a už jim vlasy zešedivěly, případně vypadaly, je obrovský rozdíl. A tento rozdíl snadno plodí nedorozumění – a je-li živěn nedůvěrou, snadno se mění v bezednou propast. Nutně pak dochází k „míjení“.

A tehdy nedůvěra z jedné strany vyčítá: „Jak to, že vám nejsme dost dobří? My, kteří jsme pro skauting tolik trpěli, tolik jsme po něm toužili, tolik jsme vám toho chtěli předat? My, kteří máme tolik drazé zaplacených zkušeností, které by vám byly tak užitečné? Co vy můžete vědět o skutečném skautingu? Přiliš rychle opouštíte to, co je na skautingu cenné a důležité. Dnes vám nevoni kroj, odznaky, nástupy a hlášení, zítra už vzdáte zákaz kouření a pít alkoholu, plnění stezek i družinový systém a pozitíři to skončí opuštěním slibu a zákona. Jak se na vás můžeme spolehnout, jak vám můžeme skutečně důvěřovat, když nás každou chvíli zraňujete, když jste tak nezodpovědní, vrtkaví a povrchní?“

Nedůvěra ze druhé strany propasti se hned přidá ve svém tónu: „Cože? Vy nás chcete učit, co je to skutečný skauting a skutečné skautské bratrství a skautská opravdovost? Což jste sami v poslední době po sobě navzájem nenaházeli tolik hnusné špíny? K tomu, abychom vám nedůvěřovali, nepotřebujeme nic vědět o roku 48 nebo 70. Nám stačí to, co vidíme dneska – a to je hrozné: to nestálé taktizování, neupřímnost, politikaření, zákulisní tahy, kompromisnictví. Obáváme se, že víc dáte na formu než na obsah, že nás chcete napasovat do něčeho, v čem se budeme cítit tak nesvobodní, jako mladík krát David v Saulově brnění.“

Nedůvěra – i když si toho není vědoma – není dobrým východiskem k pravdě. Nedůvěra je totiž určitou formou strachu. A strach je vždy ošemetný rádce. V téhle naší souvislosti je to přímo zrádce. Ta generační vzdálenost je totiž skutečně velká. Moc dobře to vím, protože jsem mohl během sedmdesátých a osmdesátých let velice dobře zažít, jak rok od roku rostla. Přiznám se, že jsem z toho vůbec neměl radost. Vyrovnával jsem se s tím velmi těžko. Nejen jako vůdce, ale i jako otec. Na rozdíl od velké většiny ostatních starších bratrů a sester jsem tak ale byl ušetřený šokujícího nárazu po „vypuknutí svobody“. Nemá-li se tahle vzdálenost definitivně změnit v nepřekročitelnou, odcizující propast, nesmíme ji dál „žít“ svým strachem. Nesmíme se tolik bát: o sebe, o ty druhé, těch druhých – i o skauting. Samozřejmě – naději máme jen za určitých okolností.

A tím jsem se dostal k té druhé, snad ještě skrytější podobě, onoho základního „míjení“: míjení se s požadavky naší přítomnosti. Totiž – tady jde o rozpoznání toho, jak skutečně zásadní proměnou musí projít celá naše společnost. A s ní i každý člověk, který nechce v té naší přítomnosti ale hlavně budoucnosti zůstat trčet jako bezradný cizinec.

Základem téhle proměny musí být troji :

- (1) Pokání – čili pravdivé poznání, uznání a vyznání svého dosavadního selhání;
- (2) Přijetí daleko radikálnější osobní zodpovědnosti za svou situaci i za situace společnosti, do kterého chci patřit: tudíž žádné nařikání na „ty nahoře“ nám nijak podstatně nepomůže obstát v požadavcích doby – musíme naopak důsledně využívat prostředků, které nabízí demokracie, tedy voleb a sdružování lidí stejného zaměření;
- (3) Schopnost trpělivě vydržet až do doby, kdy budou vidět první „hmatatelné“ výsledky v podobě nové, zdravější společnosti. Těm, kteří by chtěli na toto téma nějaký ilustrativní příklad, víře doporučuji začátek biblické knihy Nehemjáš – zvláště od momentu, kdy Nehemjáš říká: „Sami vidíte, jak zle jsme postiženi. Jeruzalém je v troskách, jeho brány jsou zničeny ohněm...“ (Neh 2,17). Těm ostatním alespoň připomenu to, co před časem trefně vyjádřil bratr profesor Petr Vopěnka – tehdy ještě jako ministr školství: „Patříme k těm, kteří totálně prohráli válku. Trvala několik desetiletí a dědiců, kterým nám zanechala, je zničená země – hospodářsky, společensky, ekologicky i mravně.“

Tohle všechno má pro naši skautskou situaci velmi konkrétní důsledky :

– Je na vás, mladé sestry a mladí bratři, abyste daleko zodpovědněji než dosud přistoupili k úkolům, které za vás nikdo nemůže udělat, abyste dali tvář svému hnuti, abyste se při všech volbách, které máme před sebou, přestali za nás (které pak o to raději kritizujete) schovávat a šli se „svou kůží na trh“;

– Je na nás – starších a starých – abychom našli správnou podobu svého pokání a jako doklad své skautské opravdovosti jej vložili do základů nového života našeho hnuti;

– Je na nás všech, abychom – každý se sebou i s těmi druhými, osvědčili dostatek trpělivosti.

Jenom z toho všeho totiž může žít uzdravující důvěra. Ten, kdo důvěřuje moci Pravdy a Lásky, ví, že to není důvěra slepá. Bez osobního nasazení pro takovou cestu se o tom ale nikdo nemůže přesvědčit.

ad...

DOTKNOUT SE HVĚZD, DOTKNOUT SE DUŠE...

*„S prstem vŕhnu káže vědma...
hej hola, hola holala,
nastýdnou ti kolenal“*

Strhující reportáž těch krásných nadšen-
ců, kteří podnikli neuvěřitelnou expedici
RS „Polární záře 93“, byla jako dotek
čehosi z vesmíru (Skauting č. 3/93).
Z hloubky prožitků pramenící vyprávění
o vytrvalosti, obětavosti, o krásném přá-
telství, o mládí v tom nejnádhernejším
smyslu slova. Byl jsem tam všude v du-
chu mezi nimi, mezi vámi, které jsem již
z vás poznal i těmi, o kterých nyní jen čtu
– ale kteří musejí být stejně zapálení pro
hledání plnosti života.

Změřili jste své síly, sáhli jste si až na
jejich dno. Nebáli jste se uskutečnit,
o čem jste snili, a podařilo se. Podařilo se
mnohem více: našli jste nová přátelství,
trvalá pouta na celý život. Nalezli jste
duše, souznějící stejnými touhami, stej-

nými ideály. Važte si toho bohatství! Ne-
dejte se o ně připravit!
Expedice samotná vás asi nejlépe poučí-
la o tom, co na ní bylo dobré a co by
mohlo nebo mělo být lepší nebo jiné –
snad prozřetavější, snad bezpečnější...
O tom ale organizátoři jistě již vědí a ne-

jen sobě, ale i dalším budou umět poradit
a sdělit své poznatky. Nepochybují, že
moudrá slova Ivy Mackové (Skauting č.
4/93) i každý podnětný námět a zkušeo-
nost druhých padnou do úrodné půdy.
A neobávám se, že by skauti či vlčata
podnikla podobnou náročnou akci; ostat-
ně, Skauting je časopisem pro dospělou
(či dospívající) část skautského spole-
čenství, s příslušným dědictvím soud-
nosti a odpovědnosti.

Já vám ale vyjadřuji vysoký obdiv za váš
čin, upřímný dík za strhující a inspirující
zprávu o něm. Byl to opravdový dotek na
duši, dotek na pulzu srdce, důkaz, že
nečekané vteřiny věčnosti se objeví
i v často klopotné šedi každodennosti.
Bylo to pro mne poznání, že budoucnost
našeho skautského společenství je zajiš-
těna, existují-li tací, jako jste vy.
Díky tobě, Michálku, za závěr, ve kterém
jsi tuto reportáž zpečtil tím nejvyšším:
zprávou o přátelství! Budu si ji často číst
znovu a znovu.

Vladimír Kopřiva – Vik
Foto Dick

Mnozí členové skautských oddílů a do-
konce celé družiny jsou členy klubů. Pů-
vodně to byly kluby obnoveného Mladé-
ho hlasatele, které to nevzdaly ani po
zániku svého časopisu. Nejen, že pracují
dál, ale vznikají stále nové.

Budou mít klubaři opět svůj časopis?

V minulosti bylo již několik pokusů o oži-
vení klubařského časopisu. Mladý Hlasa-
tel po obnovení v roce 1990 v naklada-
telství SNTL vycházel pod vedením Jana
Šimáně - Galéna, který působil v roce
1968 jako šéfredaktor časopisu Skaut
Junák. Poté, co Mladý Hlasatel přešel
v roce 1991 pod nakladatelství ATOS,
skončil dvojčíslem 20 - 21.

Pak začal vycházet časopis Hlasatel,
s částečně změněným obsahem. Ani ten
nepřežil dlouho, jen sedm čísel.

Pochopitelně byly různé snahy o nějakou
náhradu. Duhová planeta. A její, už jen
rozmnožovaná, dcera Duhová planetka.
Konečně se zdá, že by opět mohli klubaři
mít svůj důstojný časopis.

Současnost rozhodne o tom, zda časo-
pis bude či ne. A název? O tom ať roz-

Návrh názvu:	Výhoda:	Nevýhoda:
Mladý hlasatel	Slavný foglarovský název, ale i nová tradice z r. 1990.	Dáme-li tento název, bude Jaroslav Foglar – Jestráb znovu rozzloben, jako v roce 1990
Duhová planeta	Vyjadřuje úžasný cíl. Má oblíbenou dcerušku Duhovou planetku, i když ta někdy dost zlobí.	Skoro žádná. Jen strach, aby ne- skončila jako její předchůdkyně.
Bobří stopou	Zejména přízeň J. Foglara. Opírá se o Sdružení přátel J. Foglara a má spojení s TV Brno.	Dává klubům příliš těžké úkoly k splnění. Je poměrně drahá. Pře- konatelné.

hodnou ti, kterým je časopis určen. Pev-
ně věřím, že mezi ně patříte i vy. Proto,
pokud chcete pomoci k tomu, aby časo-
pis vyšel již tohoto roku, napište nám svůj
typ a názor na věc.

Který z názvů u Vás zvítězil? Své odpově-
di a stručné důvody zasílejte do konce
března 1994 na adresu: Jenda Potůček,
Benešovo n. 2464, Pardubice 530 02. An-
ketu navrhl Galén, který všechny zdraví.

Jenda Potůček,
admirál 5. + 15. stovky klubů ŽK

Časopisy vydávané pro klubaře:

Mladý hlasatel, 1937 (od II. ročníku) –
1941, nově 1990 – 1991

Vpřed, 1946 – 1948, poté Junáci, vpřed!
a Pionýři, vpřed!

Správný kluk, pouze 1943 (zde „čtenář-
ské kroužky“ J. Foglara)
Hlasatel, pouze 1991 (ATOS)
Duhová planeta, pouze 1991
Duhová planetka, 1991 doposud
Bobří stopou, 1992 zkušební výtisk, nyní
v přípravě I. ročník

Nejsou zde uváděny časopisy veřejné
(mimo Duhové planetky) a ty, které ne-
jsou určeny pro všechny existující kluby
(mimo Bobří stopou). Za zmínku stojí
i některé neveřejné časopisy vydávané
přímo klubaři v malém nákladu – např.
Sedmhlásek, Nezbeda, a další... (je jich
přes 130 titulů!). Zkuste pomoci i vy zno-
vu obnovit pouta mezi všemi kluby a sa-
motáři! Pomozte dobré věci!

Milá Káčo, milá Evo*,

posílám „něco ze života“ (viz článek Svět-
lušky podnikatelky, str. 6 – pozn. red.).
V době, kdy v naší rodině pomalu dozni-
valo hvězdičkové šílenství, byl náš byt
zavalen „Pracovními listy pro světlušky“
ve váze 200 kg. Vánoční idylu si tedy
snadno představíte. Prý nám o tom něco
otisknete, za což Vám vřele předem dě-
kuji, protože mým snem v přítomné době
je, zbavit se toho co nejdrív, abychom se
mohli pohybovat po bytě. Šlapat po svém
díle mi nepřípadá důstojně. Už mi sice
v hlavě vzniká další nápad, nesmím se
o tom ale doma zmiňovat, dokud se můj
muž nevzpamatuje. Myslím, že by docela
s chutí Junáka rozpustil a žil jako normál-
ní duchodce. Já myslím, že by to byla
šílená otrava. Takhle zítra pojede na
poštu s hromadou balíčků (Prac. listy)

a jako obvykle bude muset svést bitvu
s „babou u přepážky“, která nesnáší po-
hled na víc než 3 balíky najednou. Pak
bude muset dodělat v klubovně dřevěné
obložení, začít brousit rámy oken a tak
pořád dokola.

Často si říkám, že pro naše skautské
muže (dříve neskauty) by se měl vymys-
let nějaký metal. Oni jsou vlastně chudá-
ci, krásu skautování v dětství neprožili
a teď, byť za stálého mručení a huhlání,
dřou a dřou, pojdají studené večere, po-
kud je na ně vůbec čas a vlastně jsou
báječní.

Přeji Vám dobrý rok 94, sílu na zdolávání
překážek a co nejvíce optimismu. Těším
se, že se někdy uvidíme.

Iva Kudrnová
Foto autorka

* Eva Hromádková – šéfredaktorka
SKAUTA–Junáka.

LIDA FILIPOVÁ

Naše poválcená zahraniční zpravodajka patří dnes mezi nejstarší žijící skautky.

– Sestro Lido, můžeš nám něco říci o rodině, v které jsi vyrůstala? My víme jen, že v souboru krátkých novinových glos Karla Čapka, které vyšly pod názvem „Ratolest a vavří“, je i nekrolog k úmrtí Tvého otce.

– Moje dívčí jméno bylo Syllabová. Tatínek byl osobním lékařem prezidenta T. G. Masaryka. K jeho přátelům patřil i profesor Frant. Drtina, který stál u prvních krůčků dívčího skautingu u nás. Proto jsem začala skautovat nejméně já, ale také moje mladší sestra Milada. Bratr Jiří byl s Prokopem Drtinou ve 2. skautském oddíle.

– Slyšela jsem, že jste měly družinu Vřetenušek a ještě před dvaceti lety jste se scházely.

– Máš pravdu. Skautské přátelství nám zůstalo po celý život. Jenže dnes jsme už jen tři: Aňa Krůtová-Resslerová, moje sestra a já. Mezi Vřetenušky patřila i Nad'a Hromádková, Zdenka Hartvichová a Anča Bartlová, dcera prof. Weignera.

– Když jsme v r. 1990 začínaly znovu svou činnost, ohromovaly jsme informaci, že máme mezi sebou účastnici mezinárodní konference skautek v r. 1922.

– To byla velká událost. Svaz Junáků Skautů vyslal poprvé svou zástupkyni na mezinárodní „sjezd“. Byla to vlastně konference se 40 účastnicemi, z nichž bylo 30 zahraničních delegátek. Konference se konala od 26. 6. do 1. 7. 1992 v Cambridge. Zahajoval ji zakladatel skautingu. Vedle mnoha teoretických přednášek jsme zde referovaly o činnosti jednotlivých národních organizací. Bylo usneseno, že do „mezinárodního svazu“ (WAGGGS byla založena až 1928) může být přijata každá organizace, která dodržuje skautský zákon. Slib může být obměňován podle různých poměrů náboženských.

Nejkrásnější byl poslední večer. Hovořila Lady B. P. Společně jsme jí věnovaly fetiškový náramek jako symbol soudržnosti skautek. Ve večerním programu jsme potom s Věrou Svobodovou, členkou 5. D Praha, která byla v té době v Anglii, zazpívaly dvojhlasně několik ná-

rodních písní. I „Teče voda, teče“. Musely jsme některé písně opakovat, jak se všem líbily.

– Možná, že od Tebe se melodie „Teče voda, teče“ dostala až do zpěvníčku Naši chaty s přebásněným francouzským textem! Potom se však Tvoje jméno ztrácí ze stránek časopisů.

– To je jednoduché vysvětlení. Vdala jsem se za Josefa Filipa, skauta 1. oddílu.

– Toho přece známe ze vzpomínek na první skauty!

– Přesně tak. Byl to bratr Bráchy-Filipa a říkalo se mu „Starý“. Vychovávala jsem dvě dcery. Bydleli jsme i s maminkou na Barrandově.

– Tragický konec 1. republiky znamenal i konec skautingu. Tvoje dcery byly členkami oddílu Sluníček, který přežil v Klubu č. turistů. Nikdy nezapomenu na Tvoje vyprávění na srazu výchovných zpravodajek na jaře 1970. Zaujala jsi všechny nepatetickým líčením svého pobytu v Terezíně. Představa, jak jsi s další skautkou zaváděla na světlici táborový řád a zdůrazňováním pravidelné péče o vlastní tělo vracela poníženým a zoufalým ženám pocit vlastní důstojnosti, čímž jsi jim dodávala důvěru, znělo jako svědectví o síle skautské myšlenky.

– To byla zlá doba. Dcery zůstaly samy s nemocnou babičkou, protože můj muž byl zatčen také. Přátelství ostatních „Sluníček“ jim velice pomáhalo. Zkušenosti ze skautských táborů pomohly i mému bratrovi, stejně jako Bráchovi.

Účastnice světové konference v Evianu v roce 1946, první zprava Lida Filipová.

– Po osvobození ses stala zahraniční zpravodajkou DK.

– To byly krásné časy. Ještě nikdy jsem tak nevychutnávala oslavu 22. února jako v r. 1946, kdy jsme měly v Žižkově salonu výstavu mezinárodní skautské literatury, matiné ve Vinohradském divadle, chystaly jsme se na světovou konferenci v Evianu i návštěvu světové náčelní.

– Ve „Skautce“ je zachována Tvoje vzpomínka na setkání se světovou náčelní v Evianu.

– Věřte si nebo ne, poznala mne a oslovila „Little Czecho“, jak se mi říkalo na konferenci v Cambridge r. 1922. Za chvíli

se ale vrátila a řekla: „Ale to ses jmenovala jinak!“

– To je doklad, že světová náčelní si lidi, s nimiž se setkala, opravdu pamatovala! Tato vlastnost tvořila součást kouzla její osobnosti a důvod obrovské oblíbenosti. Vzpomínáš také tak ráda na práci zahraničního odboru? Pro mne osobně to byla nejkrásnější doba skautské.

– Zajímalo by mne, jestli dnes také dělá zahraniční odbor tak pečlivý výběr delegátek do zahraničí, jako jsme to dělaly my. Vlasta Koseová jako místopředsedkyně světového výboru nám proslapávala cestu. Helena Smitková, předválečná členka náčelnictva, pečlivě a do detailů připravovala delegace, organizovala návštěvu Lady B. P. i konferenci zahraničních zpravodajek na Vličině (1947).

– Ale kromě těch několika jmenovaných akcí tu byly i konference speciální, např. pro šotky nebo skautky hendikepované, kam jsme také posílaly delegátky.

– Věčná škoda, že to všechno skončilo v únoru 1948. Naše Juliette Low Girl – Majka Vlachová (prov. Černá) se ještě na Naši chatu dostala, ale zahraniční odbor už nepracoval.

– Když se s námi přijela seznámit místopředsedkyně světového výboru WAGGGS Inger Christensenová, přišla jsi mezi nás. Po více než 40 letech jsme se zase ucházely o obnovení členství ve WAGGGS. Byla jsi živoucím dokladem podílu našich skautek v mezinárodní organizaci.

– Slyším ráda o stycích, které navazujete. Máte i něco, co my jsme neměly. Ja-

zykové tábory! To je jedinečná příležitost pro přípravu našich skautek na cesty do zahraničí i pro jejich osobní uplatnění.

– Co bys ještě řekla našim vůdkyním?

– Gratuluju vám, že vám WAGGGS vrátil statut zakládajícího člena. Jméno všech, které dávaly českému dívčímu skautingu svou energii a lásku, vám přeju, abyste už bez přerušování mohly vést svoje oddíly v duchu ideálů symbolizovaných mezinárodním trojlístkem.

– Děkuji za rozhovor.

Vlasta Macková

Člověk se může naučit spoustu věcí, ale pokud je nepředá dál, učil se je zbytečně. A co mohu předat já? V duchu se najednou úplně lehounce přenáším více jak o rok zpátky. Maminka mi dala pusy, dveře autobusu se zavřely a propustily mě druhý den u Buckingham Palace, London, Great Britain. Tak začal můj roční pobyt za hranicemi naší republiky, z něhož první tři měsíce jsem strávila ve výcvikovém středisku skautek ve Walesu. A právě tady k těm třem měsícům bych se chtěla vrátit.

O čem chci vlastně psát? Rozhodně si nepřisvojuji žádné právo vynášet objektivní soudy či fundované rozbor anglického guidingu. Vycházím jen z vlastních zkušeností, poměrně časově omezených. Mluvíím z pozice úplně obyčejného člověka, tedy nikoho, kdo byl oficiálně pozván, je o něj pečováno a účast

GUIDING VE VELKÉ BRITÁNII

ní se jen vybraných akcí. Určitě nemám dostatek znalostí, abych do detailů popsal strukturu britské organizace, přesný krojový předpis, počet stupňů a odborností, oficiální výchovný program atd. Je to popis a potom pocity tak, jak je ve mně vyvolávalo mě okolí – subjektivní, možná zkrleslené, možná nesprávné, prostě moje.

7. října 1991 jsem nastoupila jako „house assistant in Broneirion – training centre of Girl Guides of Wales.“ Oba pojmy si zaslouží rozvedení.

Training house – něco jako stálé výcvikové středisko, v Británii je jich téměř 10 (např. i Pax Lodge, který má ale vzhledem ke své centrální poloze v Londýně a mezinárodnímu významu poněkud pozměněnou funkci) a jsou vlastnictvím skautek určité oblasti. Tyto „domy skautek“ mají vlastní stálý personál – jednak skautský, řídící provoz střediska a potom pomocný jako např. kuchařky, uklízečky, údržba ap. V domě se o víkendech, ale i v týdnu pořádají všemožná soustředění, výcviky, setkání a cokoli ještě si lze spojitovat se skautskou činností. Od rádcovských kursů, roverských akcí, školení vůdkyň, zasedání náčelnictva, hromadných jednání, akcí pro veřejnost až po obyčejné schůzky oddílů z blízkého okolí. V rámci výdělečné činnosti je snaha prostory pronajímat ve volných termínech např. k byznys obědům.

Broneirion je středisko skautek Welsu ležící asi uprostřed země poblíž města Shrewsbury. Organizaci byl propůjčen místní osvicenou šlechtickou rodinou

(manželka dnešního lorda je čestnou prezidentkou welšských skautek). Vzhledem k současné hospodářské a finanční obtížné situaci, v jaké se celá Británie nachází, bylo ale zrovna v době, kdy jsem přijela, dáno skautkám trošku ultimátum: do jednoho roku celý objekt odkoupit za půl miliónu liber, mimochodem velmi slušná cena. A tak se celé hnutí aktivizovalo k získání prostředků pod heslem „Broneirion appeal – Let's buy Broneirion“ – kupme B.

Můj první dojem po příjezdu byl ohromující – zámeček z minulého století mezi mohutnými jehličnatými stromy a na úpatí zdvihačích se kopců. Zámecké interiéry obkládané dřevem, vyřezávané schodiště, honosné postele, v každé místnosti krb (britská národní posedlost – a když není pravý, tak aspoň umělý). Kromě toho byl dům vyzdoben a zútulněn všemožnými skautskými věcmi (v čele s portrétem lorda B. P. na čestném místě v jídelně) a tak se zde úžasně snoubila atmosféra zámeckého sídla, sesterství a národní hrdosti, to vše dohromady čišíci ze všech koutů.

Celkově tedy prostředí inspirující a povznášející, aspoň vnímavé duše jaké by skautky měly mít. Při představě, že podobné středisko bychom mohli mít u nás v Čechách docela neskautecky závistí zelenám.

House Assistant – alias děvče pro všechno. Místo, které je většinou nabízeno zahraničním zájemkyním, vhodné kombinuje pracovní příležitost (kapesné 30 liber týdně) se stáží ve skautském prostředí. Co se týká mě osobně, měla jsem vlastní byt a jídla dle přání a pracovala pět dní v týdnu 9 – 15 hod. Šlo o pomocné práce v kuchyni, při úklidu, v kanceláři a různé drobnosti a pochůzky. V okamžiku, kdy se dům naplnil návštěvníky, šla pracovní doba stranou a bylo neustále co dělat kolem obsluhování. Kdykoli mi ale zbýval volný čas, mohla jsem se zúčastnit jakékoli akce, čehož jsem hojně využívala a kromě toho o volných dnech jsem byla často zvána na návštěvy všude možně a tak měla mnoho příležitostí nahlédnout do života různých oddílů.

No, a jaké je tedy to „gajdování“?

– Jiné. Jiné než u nás. V něčem jim nesaháme ani po paty a je z čeho se poučit, v jiných směrech zase není problém si zakřikovat.

To, co na mě nejvíce zapůsobilo, by se dalo nazvat společenskou angažovaností celého hnutí. Tedy to, čemu asi bylo u nás zabráněno přerušením kontinuity naší organizace a co bych osobně považovala za jednu z největších ztrát – proniknutí do povědomí společnosti.

Něco napovídá i skutečnosti, že královna i princezny byly přinejmenším Brownies-Světlušky, skautské kroje se objevují při různých oficiálních příležitostech, hnutí se počítá mezi tzv. charity – dobročinné organizace, na které Britové s oblibou přispívají, zkrátka se skauty se počítá. Byl v tom kus hrdosti vidět vyšňožené skautky a Brownies nesoucí svoje vlajky hned za standartami britských legií při Remembrance Service (vzpomínkový den na oběti světové války) při slavnostním průvodu vesnicí a při mši.

Speciálně před Vánoci oddily skutečně navštěvovaly nemocnice, domovy důchodců a děti a zpívaly koledy a rozdávaly přání. Tato aktivita byla všude vítána s radostí a samozřejmostí.

Se svou pomocí jsou skautky kdykoli k dispozici obecním úřadům.

Ukázkou velmi dobře fungující činnosti Trefoil Guild-olidskautek mi byla skupinka sester ve věku 30 – 70 let z vesnic okolo Broneirionu. Z jejich setkání na mě vždy vyzařovala pohoda, číňorodost a snaha pomoci jiným. Byly zároveň i pěveckým kroužkem a tak porůznu vystupovaly – především právě v nemocnicích a ústařech, měly na starosti pravidelnou činnost oddílů mentálně handicapovaných skautek, organizovaly a vypomáhaly při akcích Guides a Brownies a snad každá z nich se ještě mnohostranně angažovala v dalším společenském prospěšném dění – ve vzdělávacích spolcích, v péči o sociálně slabé ap. – obdivuhodné.

Nevím jak jinde, ale ve Walesu je snad národní pomínutí hrát divadlo a zpívat. Moc se mi líbily krátké rozverně i vážné popěvky vždy před jídlem. Když jsem shlédla 90-ti minutový rockový muzikál Robin Hood, kde 60 % herců byly Brow-

nies kolem 6 – 8 let, musela jsem v úžasu smeknout a trochu mě to připravilo na pozdější zážitek, kdy skauti a skautky z okolí Oxfordu naplnily svým tříhodinovým představením na skvělé úrovni po pět večerů jedno z největších oxfordských divadel (tzv. Gang Show) – samozřejmě včetně doprovodu čistě skautského orchestru. Tato i jiná veřejná vystoupení jsou zároveň i akcí vydělečnou, skautky si na sebe opravdu dokáží vydělat – a pro nás leckdy originálně. Třeba nakoupit samostatně základní

potřeby na mytí nádobí, vtipně z nich sestavit domeček a s přiměřeným ziskem prodat. Nebo typický „jumble sale“ – bleší trh. Po domech sesbírají, co lidé nechťejí, a pak se to tam prodává. Dále třeba připravují pohostění pro různé příležitosti. Tady chci právě zdůraznit tu zavedenost ve společnosti. Lidé jsou zvyklí kupovat podobné věci s vědomím, že podporují iniciativu a tvořivost vlastních dětí. Jiným hlubokým zážitkem pro mě byl slib němé světlušky ve znakové řeči a vůbec

poměrně velké zastoupení různých handicapovaných dětí v oddílech. Toto vše na mě působilo jako ta pravá Služba. Služba společnosti a lidem a ne jen hrabání si na vlastním písečku a spíše izolování se od veřejného dění, jak bylo typické pro naše oddíly, ať už k tomu vedly jakékoli důvody. Společenská angažovanost – to je pro mě nejdůležitější pozitivní dojem z britského guidingu.

*Pokračování příště
Hana Řehořová Tarka*

EVROPSKÉ JAMBOREE

Vzhledem ke změnám v obsazení místa tajemníka NChK byla agenda kolem evropského Jamboree předána bratru Tomáši Osladilovi ze zahraniční rady. Do uzávěrky přihlášek na konci ledna 94 okresy přihlášily cca 140 účastníků, kterým budou zaslány podrobné pokyny. Případné další dotazy zodpoví Tomáš Osladil – Sup na telefonním čísle: 02 72 63 26.

INTERCAMP 94

V současné době rozesíláme všem dosud přihášeným účastníkům podrobné

informace. Do konce února je poslední šance se přihlásit. Zveme zvláště dospělé skauty do štábu IC.

*Káča a Plák
Foto Obě, IC 82, 78 a 90*

„... my plujem dál a dál...“

Hlavní kapitanát vodních skautů svolal na dny 4. – 5. června letošního roku setkání vodních skautů České republiky s mezinárodní účastí.

Setkání je logickým pokračováním pravidelných srazů kapitanů a kapitánek vodních skautů, které Hlavní kapitanát svolává každý půlrok. Tyto srazy jsou vedle časopisu Kapitánská pošta oním tajemstvím, které dělá z vodních skautů a skautek Junáka poměrně kompaktní skupinu s rychlou informovaností, rychlým projednáváním a zaujímáním stanoviska k nejrušnějším problémům, které se dotýkají skautingu, Junáka a vodních skautů zvlášť.

Protože se na setkání úplně všichni vodní skauti nevejdou, zúčastní se za každý registrovaný oddíl vždy jedna posádka (družina) a jeden činovník. Pozvánky ta-

ké obdržely skautské organizace sousedních i vzdálenějších států, s nimiž buď Hlavní kapitanát nebo jednotlivé přístavy a oddíly vodních skautů udržují bratrské a sesterské kontakty. Celkově se na setkání očekává zhruba sedm stovek účastníků.

Setkání je shodně s mottem nazváno Navigamus (latinsky „my plujeme“) jako parafráze staré české plavecké písně. Chce připomenout pražská Slovanská jamboree z třicátých let, chce představit české vodní skauty po třetím obnovení Junáka, chce ukázat specifika vodních skautů republiky, která nikdy neměla moře, hlavně však chce umožnit oddílům vodních skautů setkání, vzájemné poznání, změření sil, výměnu zkušeností a ještě více posílit skautské bratrství.

Hlavní kapitanát za místo setkání vybral Orlickou přehradu s optimálním prostředím pro nejrůznější vodácké sporty a činnosti. V programu jsou putovní trasy po řekách ústících do Orlické přehrady, závod pramic nazvané Ranův memoriál po nedávno zesnulém členu Hlavního kapitanátu, jachetní regata lodí speciálně vyvinutých pro české vodní skauty – oplachtěných pramic lodní třídy Oskar a orientační závod na lodích Poklad kapitána Kida.

Pro vřátka a žabíčky je připravena hra Ostrov pokladů a výlety motorovými loděmi na hrad Zvíkov a na hráz přehrady. Jednotlivé oddíly a přístavy se pak dle možností představí i svými specifickými dovednostmi, lodmi a výcvikem.

Všichni účastníci navštíví zámek Orlik, jehož majitel kníže Karel Schwarzenberg převzal nad setkáním záštitu.

Aby nebylo pochyb, že se jedná o setkání skautské, odpracuje každý z účastníků během Navigamusu jednu hodinu ve prospěch lesů, povodí, zámekého parku, tábořišť nebo obecního úřadu. Aby nedošlo tábořením několika set lidí k devastaci přírody, pozemků a břehů, budou účastníci tábořit v pěti satelitních táborech, nazvaných po výsadkových prostorech z doby invaze Spojenců v Normandii, jež již padesáté výročí připadá právě na dny Navigamus.

Hlavní kapitanát vodních skautů, organizátoři setkání i všechny přihlášené oddíly mají tři přání: Aby se na Navigamus každému líbilo, aby se všechny plánované akce splnily bez organizačních kolapsů a aby Navigamus 94 byl prvním v řadě setkání, konaných vždy po čtyřech letech. Zlatou rybku kvůli tomu chytat nebudeme, máme důvěru ve skautské srdce a vodácký mozek.

Vezir

Junáci, vzhůru, volá den!

A. B. Svojsík počátkem roku 1912 hledal český výraz slova „skaut“. Obrátil se na řadu svých známých, mezi nimi i na Františka Serafinského Procházku. Ten mu koncem ledna odpověděl, ale z faktu, že ani on neporadil, lze usoudit, že o textu junácké hymny se v lednu ještě nejednalo. Jakmile však bylo pojmenování „junák“ na světě (přišel na něj o několik týdnů později Fr. Bílý), obrátil se ABS na Fr. S. Procházku znova s prosbou o napsání textu první junácké písně. Krásný, ryze český text byl okamžitě předán dirigentu opery Národního divadla Karlu Kovařovicovi, který text bleskurychle zhudebnil. V Základech junáctví, které vyšly 1. května, již je jak notový záznam, tak text všech pěti slov. „Junácká“, věnovaná prvním českým skautům (zkomponována pro 4 hlasy) vznikla tedy v březnu nebo dubnu 1912. Ještě téhož roku vyšla tiskem i samostatně a stojí tak na prvním místě v knihovničce skautských zpěvníků.

Můžeme být hrdí, že naše hymna je skutečně historická, přímo jedním z kořenů našeho skautingu. Kolik je na světě organizací, které uchovály svoji tradiční hymnu?! Během více jak osmdesáti let došlo jen k nepatrným změnám. Nejznámější je rozdíl v textu první sloky, kde místo „kývá“ bylo „bývá“ a u páté sloky místo „vlasti své“ se původně zpívalo „vlasti svých“. Rovněž notový záznam doznal jen malých změn. Současná verze platí již od září 1945. Zajímavé je, že v témže roce se uvažovalo o výpásání soutěže na text nové hymny, společně pro chlapecký i dívčí kmen. Z původních pěti slok dnes zpíváme převážně jen dvě, tu první a poslední. Oficiální písní našich Lesních škol je pak původní čtvrtá sloka zpívaná volněji, s cílem a důstojností.

Při hymně zachováváme vžitá pravidla účty, v kroji zdravíme rukou. Hymna se zpívá jednohlasně a bez doprovodu, vyjimečně s kvalitním a úplným orchestrem, nebo sevceným pěveckým sborem. Při pohybu lze k doprovodu použít varhany.

Při této příležitosti ještě krátce o autorech: Karel Kovařovic (9. 12. 1862 – 6. 12.

1920). Po absolvování konzervatoře byl kapelníkem v Plzni a Brně. V letech 1900 – 1920 byl dirigentem opery Národního divadla. Složil několik oper, z nichž nejznámější jsou Psohlavci a Na Starém bledě. Silně zaměřen na původní českou tvorbu, hlavně na Smetanu, neuznával operetu.

František Serafinský Procházka (15. 1. 1861 – 23. 1. 1939). Po gymnáziu v Olomouci studoval v Praze filozofii, pak byl krátce učitelem. Od roku 1891 pracoval jako nakladatelský redaktor u J. R. Vilímky a také redigoval známý časopis Malý čtenář. Stal se oblíbeným básníkem a spisovatelem národního směru. Psal hodně i pro děti a řada jeho textů byla zhudebněna, některé dokonce znárodněly. Je označován za pokračovatele Sládka, Raise a Kožíška.

Windy

P. S. – nepřehlédli jste ve 4. čísle tohoto ročníku příspěvek br. Bouchala – Robina, jak správně se má hymna zpívat? Důležité! Viz též článek Naše hymny v čísle 5 roč. 32, str. 18

OTEVÍRÁME ARCHÍVY

(6. pokračování)

V poválečném vývoji junácké organizace sehrála určitou roli i Bivoj-Jedličková. Ve Státním ústředním archivu se dochoval její zpracovaný šestistránkový materiál, ve kterém hodnotí postupný vývoj junácké organizace a vyjadřuje i svůj vztah k organizaci. Materiál není datován, vzhledem k obsahu je však zřejmé, že vznikl až počátkem padesátých let, pravděpodobně po únoru 1951, kdy byla dřívější předsedkyně Ústřední komise mládeže (ÚKM) ÚV KSČ Marie Švermová vyloučena z KSČ a následně uvězněna. Z materiálu uvádíme nejzajímavější pasáže týkající se roku 1948 (příprav komunistů na sněm ve Zlíně a snah přinutit Junáka k účasti v Ústředním akčním výboru Národní fronty) a osobní vyjádření Bivoj-Jedličkové o jejím vztahu k Junáku:

„Byli jsme připraveni, že zvratíme sněm. Jednala jsem prostřednictvím ÚKM se zlínskými soudruhy – svazáky, aby nám při sněmu pomohli. Vše bylo připraveno. To, co dělali katolíci na jiných sněmech, jsme chtěli připravit jim. Byli jsme odhodláni nějakým způsobem znemožnit zasedání, jen aby k rozhodujícímu kroku nedošlo...“ (Tímto rozhodujícím krokem je myšleno předpokládané odhlasování vystoupení Junáka ze Svazu české mládeže sněmem.) „V pondělí před zasedáním Národní

fronty jsem obdržela 2 pozvánky od s. Pickhartové s tím, že přinutím Plajnera, aby se zasedání zúčastnil. Plajner při mém osobním jednání mně to přislíbil. Věřila jsem mu. Večer přišel, požádal mě o pozvánky, které jsem neprozřetelně dala z ruky a s kterými on prachobyčejně utekl. Na zasedání nikdo nepřišel. V úterý marně jednám s. Hejzlár s naším vedením, ani dr. Čepička nezlomil jejich rozhodnutí, že slovo řekne sněm. Ve středu jsem se posledně radila na ÚKM a v 16 hodin jsme změnili vedení Junáka...“

„Dnes považuji za svou největší chybu, že jsem se vrátila z partajní školy do práce v dětské organizaci. I když jsem zde měla určité pracovní úspěchy a i když má práce byla určitým přínosem pro dětskou organizaci, myslím dnes, že jsem měla začít jinde. Důležitou a potřebnou osobností v práci v dětské organizaci byla s. Vančurová, ale já už jsem byla celkem zbytečná i přes všechny klady v mé práci. Nebyla jsem nenahraditelná a možná, že bych svou dnešní nepřítomností ušetřila mnoho útoků, které jsou na junáky dnes vedeny. Byla jsem příliš spjata s junáky, i když jsemse junákem nikdy necítila. Soudruzi neznali moji práci v Junáku, neznali ve většině případech můj úkol v ní. Málokomu jsem o ní vykládala.

Po prověrce 48 jsem měla poslechnout soudruhy a jít pracovat jinač, ale moje stará láska k dětem, mé nevyplněné životní přání, mě zavedlo zpět. Bylo to silnější než politická jasnost“.

K tisku připravil František Morkes

PŘÍTEL LESA

„příručka pro mladé skauty“ je překlad francouzské encyklopedické publikace pro milovníky přírody ve věku od 10 do 15 let. Na 280 stranách přináší názorné a vtipné barevné kresby, text sršící nápady; učí orientaci v terénu, plánování trasy výletů, určování vzdáleností, poznávat zvířata, stromy, lesní plody, radí jak postavit přístřeší, jak vařit, jak ušít indiánské mokasiny nebo uplést košík z proutí, jak pomoci zraněnému kamarádovi, jak se dorozumět beze slov...

Podle obsahu lze usoudit, že by se mohla stát vítaným doplňkem oddílové knihovničky, protože téměř souborně pojednává o skautské praxi. Samozřejmě, že se v ní najdou drobné nedostatky, např. některé rostliny a živočichové, vyskytující se jen ve Francii; proti střihu teepee a indiánské celence by asi naši bratři z Ligy lesní moudrosti protestovali atd., ale ideální příručka asi zatím neexistuje.

Vázanou celobarevnou knihu formátu B5 vydalo v české verzi Vydavatelstvo Osveta, š.p., Martin.

Objednávky zasílejte na adresu: ORIN, Křižová 12/188, 150 00 Praha 5. Kniha vám bude zaslána po uhrazení 159,- + 14,- poštovného složenkou C, do zprávy pro příjemce uveďte počet výtisků.

Nakladatelství NIBOVAKA konečně splnilo slib a rozeslalo 1. díl sešitové řady

Rádcovský kurs nejen pro rádce.

Z útlé brožurky se dozvíte, co skauting je a co není a proč, něco o vzorech a pramelech skautingu i o jeho historii.

Dále rozebírá skautský slib, zákon, příkaz a pozdrav. Dozvíte se, jak má pracovat skautská družina, jak si psát skautský deník či osobní kroniku. Součástí je i program družiny na jeden měsíc.

Něco málo ještě ke kongresům...

V. sněm Junáka schválil návrh konání jarních a podzimních kongresů. Poslední kongresy se konaly 5. a 6. 12. 1993 a to pro Moravu a Slezsko v Olomouci a pro Čechy v Praze. Lze říci, že rozdělením kongresu na dva se situace zlepšila v kontaktech mezi delegáty a zástupci ústředních orgánů. Ukázalo se však jako vždy, že ne všichni delegáti jsou dostatečně obeznáni s problémy, které se mají na kongresu projednávat. Někteří dokonce ani neví, že bylo něco publikováno ve Skautingu nebo v Junák hláší. Rovněž si mnozí pletou kongres se sněmem, což zavíná nepříjemné debaty o tom, zda to kongres „může nebo nemůže schválit“. Navíc zde zazněl názor, proč se tedy kongresy konají. Aby bylo tedy jasno.

Kongresy, jejichž konání schválil V. sněm, mají soustředit názory delegátů z okresů a oblastí na různé problémy a zásadní otázky, které projednávají nebo budou v nejbližší době projednávat příslušné odbory a jejich komise. To však neznamená, že všechny názory budou akceptovány a použity při řešení daného úkolu. Někdy se vyskytují i názory protichůdné a rozhodnout musí pak zvolené ústřední orgány. Navíc se často vyskytují názory na úkoly dávno vyřešené a náčelnictví dokonce schválené. Nikdo není samozřejmě vševědoucí, ale **pokud se něco schvaluje, je nutné se tím řídit** a po čase lze, když se pozná, že rozhodnutí nebylo správné, je možno úkol přepracovat. Znovu zde opakuji, že všechny problémy a není jich málo,

nelze projednávat až na úrovni středisek. Celonárodními diskuzemi se kryl minulý režim a řešení si dělal stejně dle své potřeby. Všichni si však musí uvědomit, že náčelnictva a ústřední rada byla zvolena sněmem a mají tedy určité právo a povinnost mnohé řešit sama. Rovněž je třeba, aby se již všichni chovali jako skauti a dodržovali náš zákon, slib a heslo, tedy i trochu kázně.

Je jasné, že se střediska a oddílů musí ušfédit mít zprávy, které by měly jít přes ORJ, MRJ a oblasti. Zprávy musí být však konkrétní a jediné, když není něco v pořádku mezi oddíly a střediskem nebo ORJ či MRJ, může zasáhnout ústředí.

Většina z nás v ústředí je napojena na střediska a oddíly díky našim dětem a vnučátkům, takže hlavní problémy v hnutí známe. A tak víme, že v některých okresech a střediscích naráží skautská činnost na vzájemné nepochopení mezi mladými a starými. Rovněž skauti ve funkcích, což jsou většinou starší, nejednají nejlépe se skautkami a rozhodují o nich bez jejich účasti. Jména chlapčeského náčelnictva musím jednoznačně říci, že takto se nedá postupovat a je to chování nejen neskautecké, ale i krajně netaktní a neslušné.

Na všech úrovních si musí všichni uvědomit jedno. Můžeme-li spolupracovat na úrovni náčelnictv, pak to musí jít i na ostatních úrovních. Musí se však chít a nehrát si na všemohoucího diktátora. Neznamená to, že zahrnujeme osobnosti, ale právě chováním se projeví, zda je někdo osobností nebo pouhým diktátorem. Vše se má řešit ve střediskových, okresních či městských radách nebo mezi zpravodaji oblastí. Na jejich schůzích se musí všechny problémy společným jednáním vyře-

šit a nenechat rozhodování na někom jiném. I to, co se rozhodne a projedná na náčelnictvech není jen rozhodnutím jediné složky ústředí. Zde musí vše důležité projít určitým přípravným řízením, než se dojde ke konsensu a konečnému řešení.

Tak vznikaly **nové předpisy činnosti nových zkušek** a tak vzniká nyní nový statut LŠ, skautské stezky atd. Na kongresech bylo nutno seznámit delegáty s novým pojetím zkušek, **ale kongres nebyl orgánem, který měl předpis schvalovat**. Přesto se nakonec dohodlo, že náčelnictva připraví prováděcí směrnice, které vyjasní některé citace a tím se ukončí vzniklé debaty. Je překvapující, když na kongresu zazní z pléna, že „nám to dáváte stejně už hotové“. Ano, dáváme Vám to již konečně hotové, což nás stálo hodně hodin práce často až dlouho do noci. Všichni jsme se konečně na definitivním znění v obou náčelnictvech shodli a proto od 1. 1. 1994 tyto předpisy platí. Výjimku tvoří pouze ti, **kteří mají čekatelskou zkoušku dle starých předpisů**. Ti budou dle vůdcovskou zkoušku také dle starých předpisů.

Co říci nakonec? Snad bych měl konstatovat, že kongres na Moravě byl svým průběhem lepší. Bylo to také tím, že tam byla polovina delegátů oproti kongresu v Praze. Rovněž věkový průměr delegátů byl v Olomouci nižší. Je otázkou, jak udělat příští kongres, zda dokonce tři, ale uvažně je pak jednání pro představitele ušfédit třikrát za sebou prožít toleže. Další možnosti je omezení počtu delegátů. Optimální počet delegátů je opravdu něco přes 100 osob. Všem však musí být jasno, že kongres je něco jiného než sněm.

Jack Hájek

Olomoucký grafik, bratr Ladislav Rusek-Sáman, sděluje na četné dotazy, že různé offsetové tisky, kopie jeho grafických listů – např. skautské Slibové listy v osmí zeleň – jsou tištěny bez jeho vědomí, v barvě a měřítku, neodpovídajících původní grafice, vytvořené pro zcela jiné účely.

Ladislav Rusek se nepodílí nijak na výrobě ani prodeji těchto reprodukcí, jejichž úroveň poškozuje jeho autorskou pověst, a **žádá tímto o zastavení výroby i prodeje těchto tiskovin.**

Ladislav Rusek
Olomouc 12. 1. 94

V září 1993 nás navštívil bratr Gerard Waardijk z Holandska a předal nám roznožovací stroj, papíry, barvy i blány.

Prožili jsme s ním hezké odpoledne a doufáme, že ho ještě někdy v Boleslavi uvítáme.

Iva Kudrnová
Středisko Stará Boleslav

Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta. Tento bod skautského zákona můžeme uplatnit ve větším – republikovém měřítku. Řetězovým způsobem lze navázat spolupráci s velkým množstvím skautů a skautek, uspořádat setkání, společné tábory, výměny různých názorů na různé téma, výměnu programů schůzek, korespondence, vzájemné oddílové návštěvy a další nápady, které byste sami napsali a na které by se během času přišlo. Uvažujte o této možnosti. Nabízím proto pro začátek kontaktní adresu:

L. Steiner, Na kavkách 357, Kutná Hora, PSČ 284 01.

Pište, ptejte se, nabízejte svoje rady pro zlepšení skautského života. Rozšířím řetězovým způsobem a postupně seznámím celou naši skautskou rodinu. Touto skutečností potvrdíme, že 4. bod zákona není jen fráze.

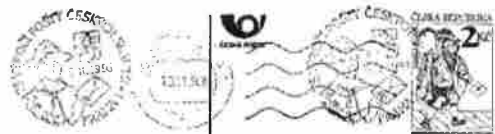
Všem redakcím!

V Praze byl zřízen malý památník písemnictví oddílů, klubů, kmenů a osad. Všechny vás, kdož vydáváte vlastní časopisy, časopisy, věstníky či zpravodaje, tímto vyzýváme – posílejte své výtvory na tuto adresu:
Galén – Jan Šimáně,
Ruská 1313/194,
100 00 Praha 10 – Vrsovice.
Stačí 1 číslo! Díky

Jenda

Bývalý starosta Junáka, bratr Antonín Šum se dne 30. ledna 1994 dožívá 75 let. Blahopřejeme!

Obvodní správa pošt Praha 1 a 2 se omlouvá všem skautům a skautkám, kterým byly nedopatřením znehodnoceny pamětní dopisnice k 75. výročí pošty českých skautů, podané 6. 11. loňského roku v Poštovním muzeu.

Omylem byly některé zásilky, které byly již opatřeny příležitostným razítkem, orazítkovány ještě razítkem denním.

W

Prodám stanovinu rezné barvy, vhodnou na tee-pee.
Šířka 165 cm, 1 m za 60 Kč (velkoobchodní cena, v běžných obchodech stojí metr kolem 100 Kč).

Tel. 02/3315645 po 21. hodině.

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ

Ústřední rada Junáka vypisuje výběrové řízení na místo pracovníka **SKAUTSKÉHO INFORMAČNÍHO CENTRA.**

Požadavky:

1. Vysokoškolské nebo středoškolské vzdělání (nejlépe knihovnictví, informatika) s praxí v oboru práce s počítačem, znalost angličtiny (min. pasivně), příp. jiného světového jazyka.
2. Dobrá jazyková úroveň a stylistická obratnost, základní předpoklady pro žurnalistiku (pokud není absolventem tohoto oboru).
3. Samostatná práce s počítačem, minimálně jako uživatel, optimálně tvorba programů.
4. Schopnost zpracovat na počítači nejružnější informace vztahující se k Junáku.
5. Výsledky této práce formulovat do zpráv a oznámení v bulletinu Junák hláší, který je přikládán k časopisu Skauting.

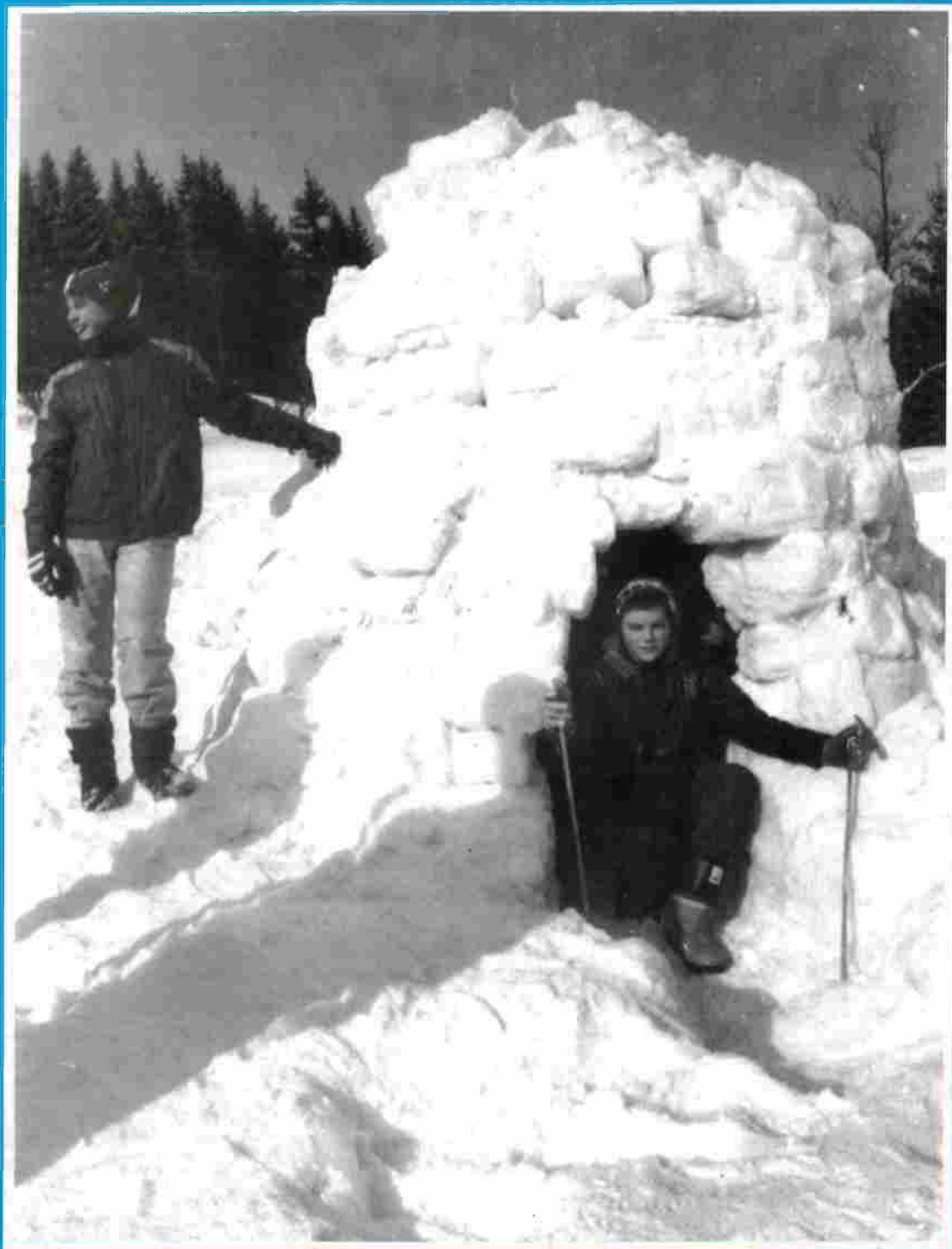
6. Do těchto zpráv zahrnout výsledky zpracování výstřížkové služby.
7. Aktivní účast na vybudování ústřední knihovny a informačních pracovišť.
8. Lidské a odborné vlastnosti: organizační schopnosti, umění jednat s lidmi, spolehlivost, poctivost a přesnost v práci, schopnost koncepční práce v oboru informatiky.
9. Skautský profil: Optimální je skautské vzdělání, není-li, pak základní znalosti historie a současnosti skautingu, také v mezinárodním kontextu.

Přihlášky s písemným zdůvodněním se přijímají do 15. března 1994 na adresu:

Junák – Ústřední rada, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1. Přihlášeni budou přizváni k výběrovému řízení písemně.

Nástup: k 1. dubnu nebo k 1. květnu 1994

ÚR

SKAUTING 6